

Dlouhodobý záměr vzdělávání
a rozvoje vzdělávací soustavy
Zlínského kraje 2016

Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje 2016 je hlavním strategickým dokumentem kraje v oblasti vzdělávání do roku 2020. Dlouhodobý záměr je zpracován na základě § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a taktéž v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, ve znění pozdějších předpisů.

Základním rámcem pro tvorbu krajského dlouhodobého záměru je Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2015-2020, který zakotvuje hlavní záměry, cíle a kritéria vzdělávací politiky vycházející ze Strategie 2020, určuje rámec dlouhodobých záměrů krajů a sjednocuje přístup státu a krajů v oblasti nastavení parametrů vzdělávací soustavy. Nezbytným východiskem pro tvorbu předkládaného krajského dlouhodobého záměru 2016 je také předchozí dlouhodobý záměr kraje 2012, a to zejména z hlediska vyhodnocení cílů a efektivity jejich dosažení v uplynulém období. Dokument je současně zpracován v souladu s dalšími klíčovými krajskými strategickými dokumenty, zejména pak Strategií rozvoje Zlínského kraje 2008-2020.

Globálním cílem Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015-2020 je zvýšení kvality a efektivity vzdělávání v ČR s cílem posílení konkurenceschopnosti ČR v mezinárodním kontextu, kultivace vzdělanosti a v neposlední řadě s tím související zvýšení kvality života jednotlivců i celé společnosti. Jedním ze zásadních témat deklarovaných v DZ ČR je potřebná schopnost vzdělávacího systému dostatečně anticipovat a reflektovat změny a procesy a transformovat je do vzdělávací oblasti, jak z hlediska obsahu vzdělávání, tak struktury vzdělávacího systému. Vzdělávací systém má vytvářet základ pro občanské uplatnění a zapojování pro sociálně, ekonomicky i environmentálně udržitelný rozvoj společnosti a pro dlouhodobou uplatnitelnost absolventů na trhu práce.

Jedním z předpokladů úspěšnosti vzdělávacího systému je snižování nerovností ve vzdělávání s cílem umožnit každému jedinci maximálně rozvinout svůj potenciál a zajistit dobrou dostupnost a prostupnost v rámci vzdělávacího systému pro všechny společenské skupiny. V neposlední řadě je významným pilířem deklarovaným v DZ ČR kvalita vzdělávání a zlepšování pedagogických dovedností učitelů.

Rozvojové priority Dlouhodobého záměru Zlínského kraje 2016 plně respektují strategické směry a příslušná opatření DZ ČR 2015-2020, současně však reflektují specifické potřeby vzdělávání ve Zlínském kraji.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2016 je strukturován do následujících tematických oblastí:

- Rozvoj společnosti a vzdělávání ve Zlínském kraji
Obsahem této kapitoly je popis současné podoby Zlínského kraje z pohledu demografického vývoje, sociálních aspektů lidských zdrojů, trhu práce a zaměstnanosti a z pohledu sítě škol a školských zařízení, doplněný o základní prognózy vývoje.
- Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory
V této části jsou stanoveny cíle a opatření pro další období.
- Kritéria rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky
Kapitola se věnuje podmínkám a aspektům, na základě kterých bude vzdělávací soustava a nabídka vzdělávání v následujícím období utvářena.
- Ekonomická část
Sekce věnovaná financování vzdělávání, a to jak ze státního rozpočtu, tak z rozpočtu kraje a evropských fondů.

- Naplnění cílů a opatření stanovených v minulém období
V této části zařazené do Přílohy 1 je zhodnoceno dosažení stanovených cílů a naplnění jednotlivých opatření z Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2012.

Příprava dlouhodobého záměru probíhala ve spolupráci se sociálními partnery ze Zlínského kraje, návrh dokumentu byl poskytnut dvakrát k veřejnému připomínkování a v souladu s příslušnými právními předpisy byl připomínkován také Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Dokument je zpracován s využitím dat a údajů zejména Českého statistického úřadu, MŠMT, Národního ústavu pro vzdělávání, Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje a MPSV, ÚP ČR – krajské pobočky ve Zlíně.

Dlouhodobý záměr nezahrnuje vzdělávání na vysokých školách, které v souladu se zák. č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, zpracovávají samostatnou koncepci rozvoje.

Při zpracování Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2016 bylo uplatněno hledisko rovného přístupu ke školám a školským zařízením všech zřizovatelů.

Použité zkratky

COP	centrum odborné přípravy
ČŠI	Česká školní inspekce
ČSÚ	Český statistický úřad
DDM	dům dětí a mládeže
DFV	denní forma vzdělávání
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ ČR	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky
DZ ZK	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
GY	gymnázium
HDP	hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
IROP	Integrovaný regionální operační program
IVÝP	Individuální výchovný program
KAP	Krajský akční plán
KHS ZK	Krajská hygienická stanice Zlínského kraje
KPPP a ZDVPP	Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
KÚ ZK	Krajský úřad Zlínského kraje
M.R.K.E.V.	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NS	nástavbové studium
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OA	obchodní akademie
OFV	ostatní formy vzdělávání
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OON	ostatní osobní náklady
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
ORP	obec s rozšířenou působností
OU	odborné učiliště
Projekt PISA	Programme for International Student Assessment
Projekt TIMSS	Trends in International Mathematics and Science Study
Projekt UNIV	Uznávání neformálního a informálního vzdělávání
PrŠ	praktická škola
RgŠ	regionální školství
RVP	rámcový vzdělávací program
RZK	Rada Zlínského kraje
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciální pedagogické centrum
SPŠ	střední průmyslová škola
SŠ	střední škola
SVČ	středisko volného času
ŠD	školní družina
ŠK	školní klub
ŠVP	školní vzdělávací program
ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
VOŠ	vyšší odborná škola
ZK	Zlínský kraj
ZKMZ	zkrácené studium zakončené maturitní zkouškou
ZKVL	zkrácené studium zakončené výučním listem
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZV	základní vzdělávání
ZZK	Zastupitelstvo Zlínského kraje

Obsah

Úvod	1
Použité zkratky	3
1. Rozvoj společnosti a vzdělávání ve Zlínském kraji	5
1.1 Demografický vývoj	5
1.2 Sociální aspekty lidských zdrojů.....	14
1.3 Trh práce.....	22
1.4 Síť škol a školských zařízení.....	28
2. Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory	32
2.1 Předškolní vzdělávání.....	33
2.2 Základní vzdělávání	35
2.3 Střední vzdělávání.....	36
2.4 Vyšší odborné vzdělávání.....	39
2.5 Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných	40
2.6 Úloha a podpora pedagogických pracovníků	41
2.7 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení	42
2.8 Uplatnitelnost absolventů škol podle oborů vzdělání na trhu práce	42
2.9 Základní umělecké vzdělávání.....	43
2.10 Zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity	44
2.11 Ústavní výchova	45
2.12 Mezinárodní spolupráce.....	46
2.13 Informační a komunikační technologie.....	46
2.14 Jazykové vzdělávání	49
2.15 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta.....	49
2.16 Primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních.....	50
3. Kritéria rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky	52
3.1 Struktura oborů.....	52
3.2 Druhy škol a jejich kapacity	54
3.2.1 Střední vzdělávání	56
3.2.2 Vyšší odborné vzdělávání.....	60
4. Ekonomická část	62
4.1 Finanční nároky na veřejné rozpočty	62
4.1.1 Očekávané finanční nároky na státní rozpočet.....	62
4.1.2 Očekávané finanční nároky na rozpočet Zlínského kraje	63
4.2 Finanční nároky na rozvojové programy	64
4.3 Další zdroje financování	66
Příloha 1. – Naplnění cílů a opatření stanovených v minulém období.....	68
Příloha 2. – Tabulky a grafy	97

1. Rozvoj společnosti a vzdělávání ve Zlínském kraji

1.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Zdrojem použitých údajů je populační prognóza z Projekce demografického vývoje obyvatelstva do roku 2051 Českého statistického úřadu a skutečně dosažené parametry. Kromě počtu obyvatel kraje jsou uvedeny také hodnoty v základních náhledech sloužících potřebám rozvoje vzdělávací soustavy - vývoj a prognóza narozených dětí, vývoj a prognóza počtu dětí a mládeže ve věkových jednotkách 3-5, 6-10, 11-14, 15-18 a 19-21 let a vývoj a prognóza celkových objemů školních kontingentů – předškolní, základní, střední, vyšší odborné vzdělávání. Projekce ČSÚ byla vypočtena bez vnitřní i zahraniční migrace obyvatelstva, která ve Zlínském kraji nemá významnější vliv na demografický vývoj. Údaje o počtu osob jsou k 31. 12. příslušného roku, s výjimkou roku 2001, kdy jsou uvedeny údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů.

Počet obyvatel ve Zlínském kraji

V roce svého vzniku (2000) měl kraj 594 060 obyvatel. Kromě počátečního malého nárůstu k datu Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001 má počet obyvatel neustále mírně sestupnou tendenci. Od roku 2001 do roku 2014 ubylo celkem 9 749 lidí, což představuje rozdíl 1,64 %. Hodnoty uváděné v Projekci ČSÚ předpokládají postupný pokles počtu obyvatel v kraji s velkou dynamikou v dalších letech zejména pak v určitých věkových skupinách. Rozdílný vývoj mezi lety 2001 a 2014 v jednotlivých okresech je patrný z tabulky č. 1.

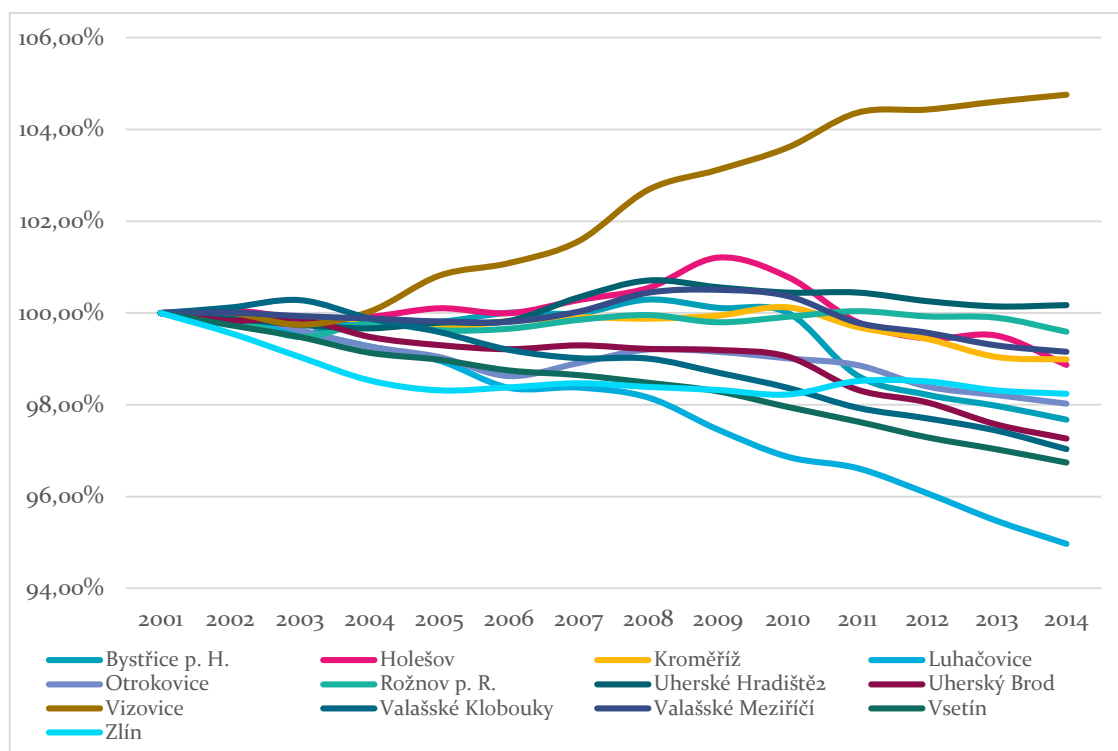
*Tabulka 1 - Změna počtu obyvatel ve Zlínském kraji v letech 2001 až 2014
Zdroj: ČSÚ*

Kraj - okresy	k 31. 3. 2001	k 31. 12. 2014	Rozdíl	Rozdíl v %
okres Kroměříž	108 053	106 468	-1 585	-1,47 %
okres Uherské Hradiště	144 517	142 989	-1 528	-1,06 %
okres Vsetín	147 064	144 011	-3 053	-2,08 %
okres Zlín	195 376	191 793	-3 583	-1,83 %
Zlínský kraj	595 010	585 261	-9 749	-1,64 %

Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých ORP

Následující graf ukazuje, jak se vyvíjí počet obyvatel v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností.

Graf 1 - Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých správních obvodech ORP ve Zlínském kraji v letech 2001-2014 k 31. 12. daného roku (rok 2001 = 100 %)
Zdroj: ČSÚ

Tabulka 2 – Srovnání počtu obyvatel v jednotlivých správních obvodech ORP ve Zlínském kraji v letech 2001-2014 (k 31. 12. daného roku)
Zdroj: ČSÚ

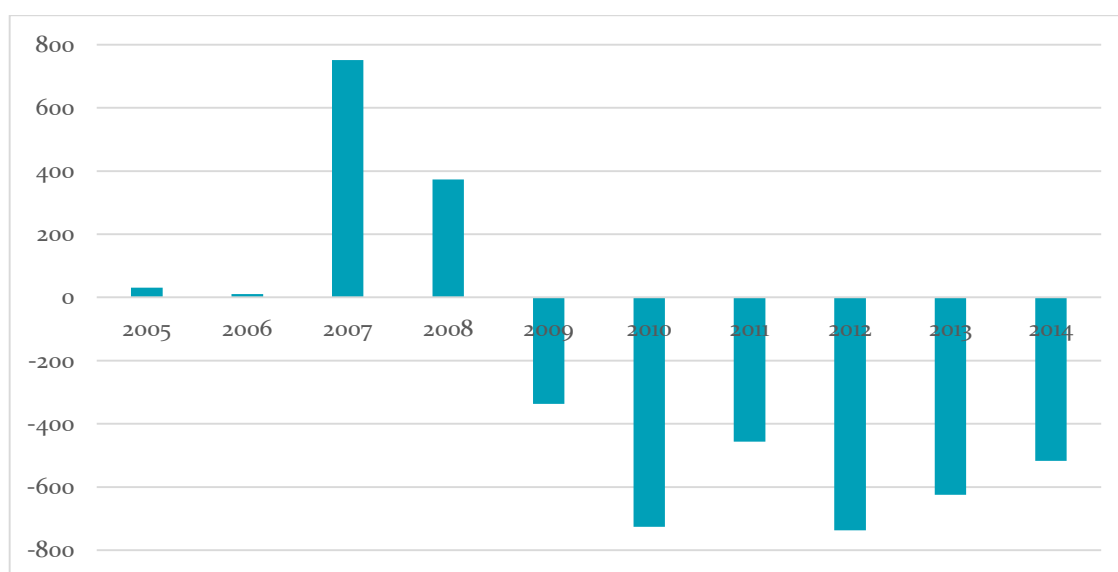
ORP	Změna počtu obyvatel 2001-2014	Podíl změny na počtu obyvatel 2001-2014	Počet obyvatel 2014
Vizovice	+765	+4,75 %	16 854
Uherské Hradiště	+155	+0,17 %	90 332
Rožnov p. R.	-144	-0,41 %	35 248
Valašské Meziříčí	-354	-0,84 %	41 669
Kroměříž	-710	-1,01 %	69 465
Holešov	-245	-1,13 %	21 374
Zlínský kraj	-9 749	-1,64 %	585 261
Zlín	-1 773	-1,76 %	98 940
Otrokovice	-697	-1,98 %	34 589
Bystřice p. H.	-372	-2,32 %	15 629
Uherský Brod	-1 480	-2,73 %	52 657
Valašské Klobouky	-717	-2,97 %	23 438
Vsetín	-2 233	-3,26 %	66 288
Luhačovice	-994	-5,03 %	18 778

Počet obyvatel v jednotlivých správních obvodech obcí s rozšířenou působností od roku 2001 průběžně klesá. Výjimku tvoří dvě ORP Vizovice a Uherské Hradiště, které vykazují nárůst počtu obyvatel. Naopak největší podíl úbytku obyvatel se projevuje v ORP Luhačovice, Vsetín, Valašské Klobouky a Uherský Brod.

Migrační přírůstek v kraji

Bilance migračního přírůstku počtu obyvatel ve Zlínském kraji je od roku 2009 trvale v záporných hodnotách, což ukazuje graf č. 2. Mnohem závažnější problém identifikuje tabulka č. 3, ze které zřetelně vyplývá, jaké věkové skupiny se odliv obyvatel ze Zlínského kraje týká. Ve věkové skupině 25-39 let jde evidentně o dlouhodobý jev bez jakéhokoliv náznaku změny trendu. Jedinou věkovou skupinou, která vyazuje kladný přírůstek, jsou lidé v postproduktivním věku.

Graf 2 – Přírůstek obyvatelstva přistěhováním a vystěhováním ze Zlínského kraje
Zdroj: ČSÚ

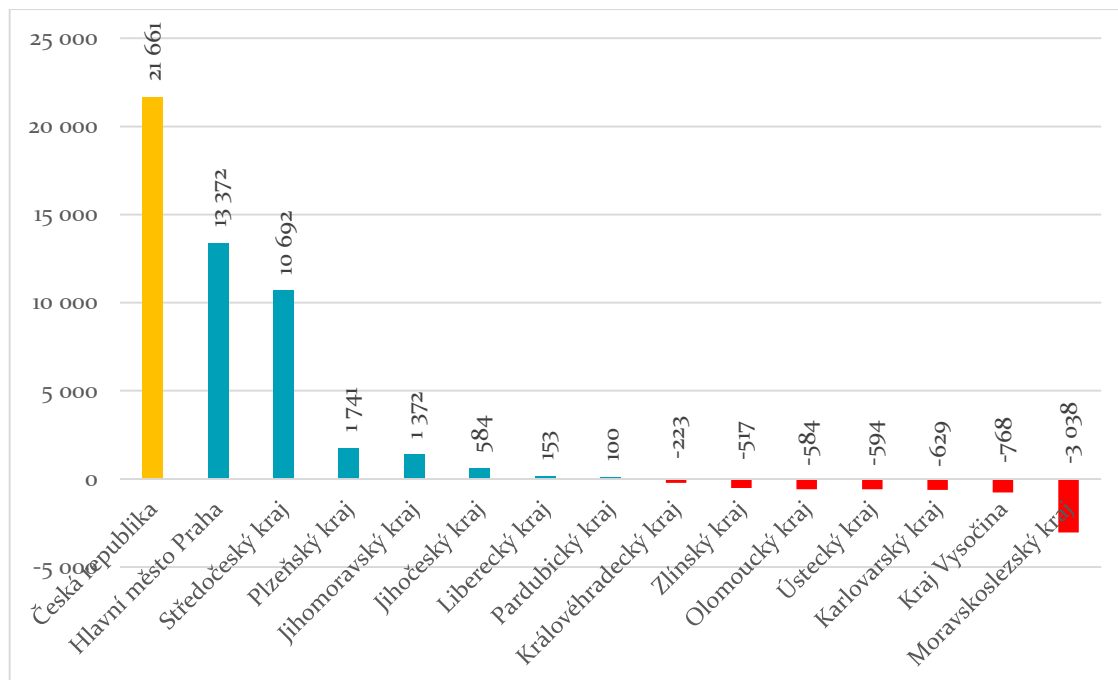

Tabulka 3 - Přírůstek obyvatelstva přistěhováním a vystěhováním ze Zlínského kraje rozčleněný do vybraných věkových skupin
Zdroj: ČSÚ

Věk	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0-14 let	136	101	107	171	26	-12	-1	-52	42	62
15-24 let	3	67	276	185	72	9	42	-50	-20	-8
25-39 let	-288	-330	-73	-320	-452	-673	-585	-617	-622	-569
40-64 let	163	156	321	267	-63	-107	48	-56	-79	-51
65 let a více	17	17	120	70	80	57	40	38	54	49
Celkový přírůstek stěhováním ve ZK	31	11	751	373	-337	-726	-456	-737	-625	-517

V mezikrajském srovnání se Zlínský kraj nachází ve skupině územních celků, které vykazují zápornou bilanci stěhováním. Konkrétně to popisuje graf č. 3.

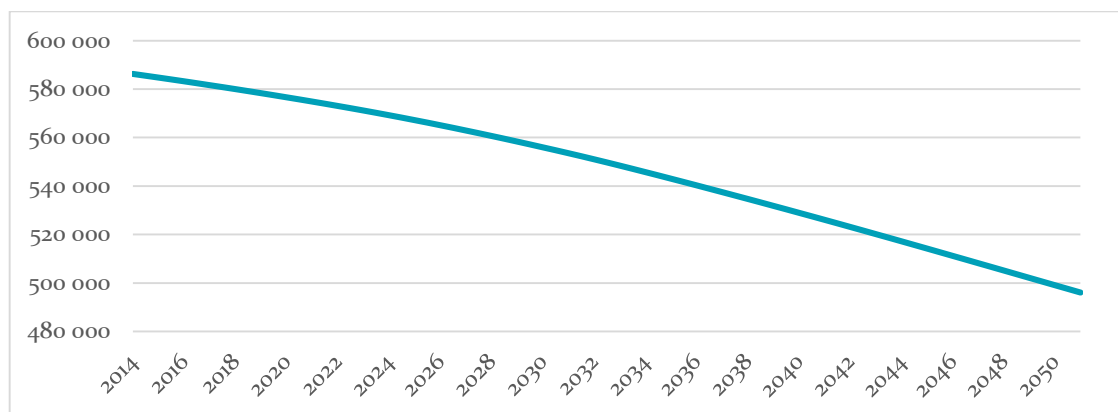
Graf 3 - Mezikrajské srovnání přírůstku obyvatelstva stěhováním v roce 2014
Zdroj: ČSÚ

Demografická prognóza

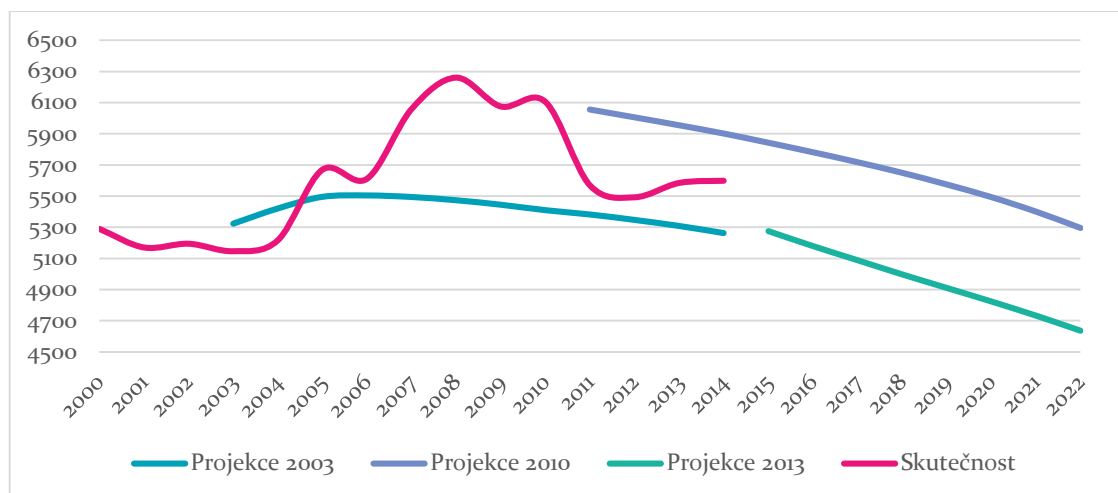
Prognóza ČSÚ do roku 2051 o počtu obyvatel ve Zlínském kraji nepočítá s výraznějším posílením populace. Naopak Zlínský kraj má a i v budoucnu bude mít, co se týká populace, sestupný trend, viz graf č. 4.

Graf 4 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Zlínského kraje podle ČSÚ
Zdroj: ČSÚ

Počet narozených dětí se v období 2000 až 2014 zvýšil, avšak tato skutečnost nepřinesla víc, než stabilizování porodnosti ve Zlínském kraji. Projekce ČSÚ však nadále předpovídá střednědobý pokles absolutních čísel narozených dětí (viz graf č. 5).

Graf 5 - Srovnání projekce a skutečnosti počtu narozených dětí ve Zlínském kraji v letech 2000 – 2022
Zdroj: ČSÚ

Vývoj a prognóza ve věkových jednotkách a segmentech předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání

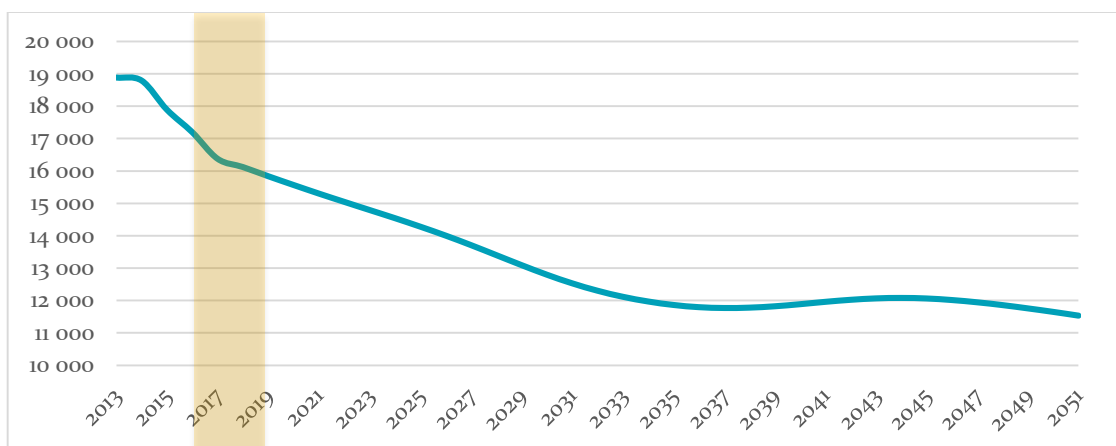
Pro posuzování vlivů a dopadů demografického vývoje na utváření vzdělávací soustavy zpravidla používáme dva soubory údajů. Jednak celkové počty osob v relevantních věkových segmentech a jednak počty osob ve věkových jednotkách vztažených k nástupu do jednotlivých stupňů vzdělávání. Sumární údaje o věkových segmentech poskytují přehled o velikosti populace náležící do příslušných úrovní vzdělávání a jejich bezprostředního dopadu na budoucí výkony škol a školských zařízení.

V jednotlivých věkových skupinách a segmentech je sledován předpokládaný vývoj podle Projekce ČSÚ a skutečné počty osob v roce 2013. Změny ve vývoji jsou v příslušných tabulkách rovněž ilustrovány podílem v jednotlivých letech k výchozímu roku 2000. Grafy uvedené v Příloze 1 (P1 až P5) poskytují souhrnné údaje v jednotlivých věkových segmentech.

Předškolní vzdělávání

Ve věkové skupině 3-5letých projekce ČSÚ pro období let 2016-2019 předpokládá snižující se počet osob, a to celkem o cca 8 %. Stejný vývoj se pak předpokládá až do roku 2037, kdy se v tomto segmentu bude nacházet jen 68 % počtu osob roku 2016 (viz graf č. 6).

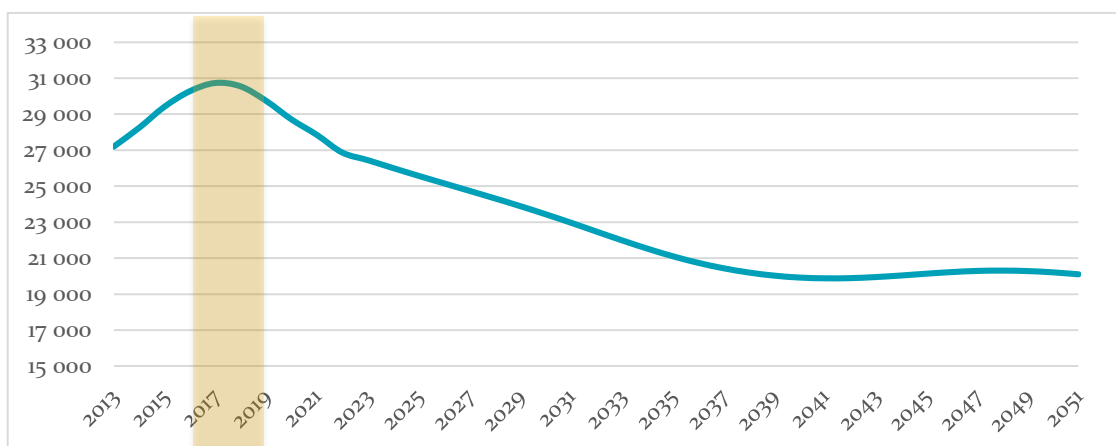
Graf 6 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 3-5letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.
Zdroj: ČSÚ

Základní vzdělávání

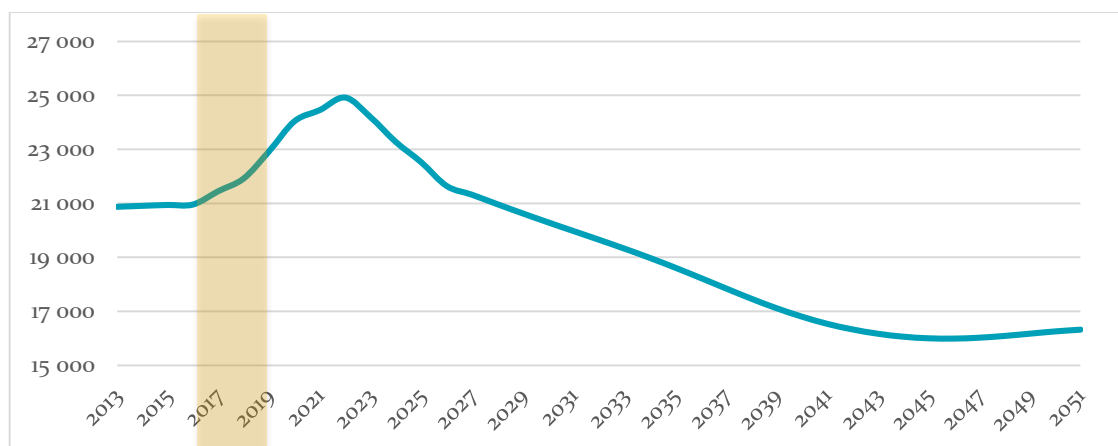
Ve věkové jednotce 6-10letých, což odpovídá prvnímu stupni základních škol, dochází ve sledovaném období ke kulminaci osob, a to v roce 2017. Po dosažení vrcholu bude následovat dlouhodobý pokles s předpokládaným sedlem v roce 2041 a s předpokládaným poklesem na 65 % hodnoty roku 2017. (viz graf č. 7).

Graf 7 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 6-10letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.
Zdroj: ČSÚ

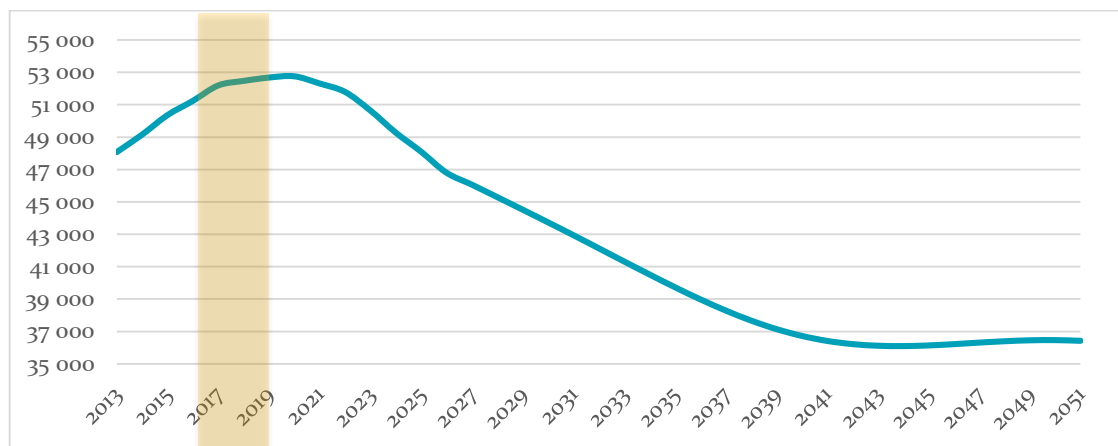
Situace v segmentu osob 11-14letých je specificky odlišná. Po delším období stagnace a poklesu jeho velikosti nastává poměrně prudký růst. Ve sledovaném období by mělo dojít k téměř 10% nárůstu počtu osob daného věku. Následné období pak také předpokládá další růst, a to až do roku 2022, kdy se předpokládá navýšení kapacit uvedeného segmentu o 19 % oproti roku 2016 (viz graf č. 8).

Graf 8 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 11-14letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.
Zdroj: ČSÚ

V celém kontingentu osob ve věku žáků základní školy, tedy 6-14letých, ve Zlínském kraji dochází ve sledovaném období k mírnému nárůstu jejich počtu. Tento trend bude pokračovat i v následujícím období, ale jen do roku 2020 dosažením 3% nárůstu oproti roku 2016. Poté se očekává dlouhodobý (do roku 2044) pokles počtu osob plnících povinnou školní docházku na základních školách (viz graf 9).

Graf 9 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 6-14letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.
Zdroj: ČSÚ

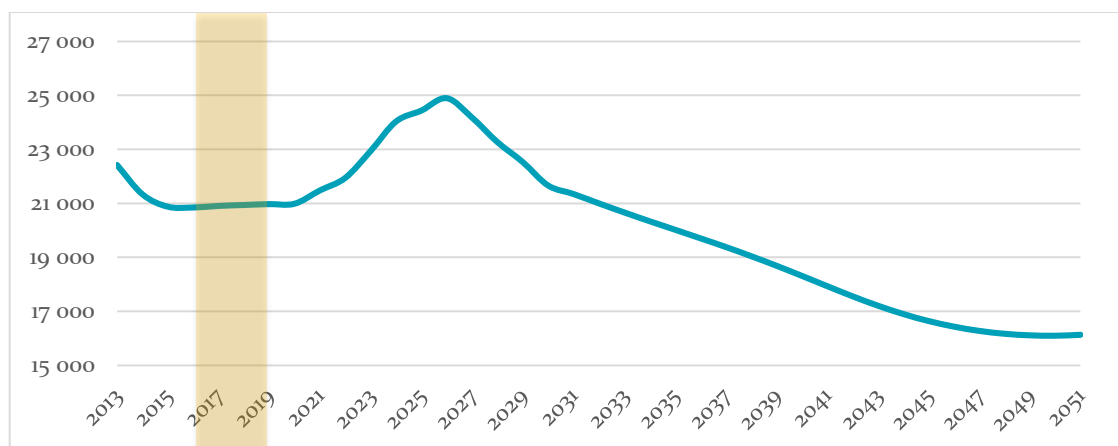

Střední vzdělávání

Střední vzdělávání je oblastí, v níž se v minulém období velmi výrazně projevily důsledky nepříznivého demografického vývoje. Prudký pokles se zastavuje až se začátkem sledovaného období, tzn. v roce 2016. Během následujících let, kterými se tento Dlouhodobý záměr zabývá, se segment 15-18letých prakticky nezmění – dojde k růstu o 125 osob, což představuje 0,6 % daného agregátu. K výraznějšímu pohybu, tedy růstu, by mělo dojít až po roce 2021 s následným vrcholem v roce 2026, který představuje více než 19% navýšení osob oproti roku 2016 – v absolutních hodnotách se jedná o navýšení o více než 4 000 osob (viz graf 10).

Graf 10 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 15-18letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.

Zdroj: ČSÚ

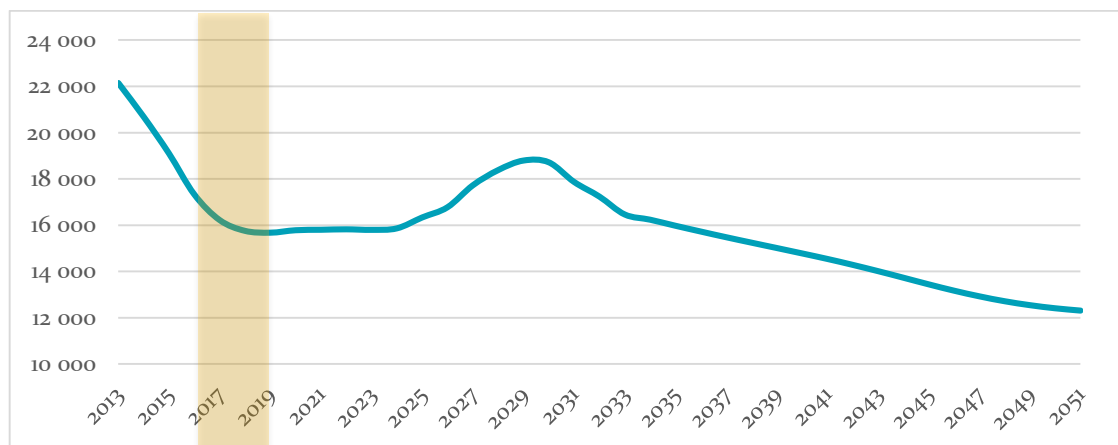
Wyšší odborné vzdělávání

Vývoj ve vztažené věkové jednotce 19-21letých (viz graf č. 11) téměř kopíruje trend popsany u středního vzdělávání, včetně poměrných údajů, ovšem s analogickým téměř čtyřletým posunem. Absolutní hodnoty tak klesnou na stabilizovanou úroveň cca 15 650 osob až v roce 2019.

Je potřeba dodat, že vývoj tohoto agregátu jen symbolicky, oproti předešlým věkovým skupinám, vyjadřuje možný zájem o účast na vyšším odborném vzdělávání, neboť už neplní zákonnou školní docházku ani v současné době na trhu práce běžně požadované střední vzdělání.

Graf 11 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 19-21letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.

Zdroj: ČSÚ

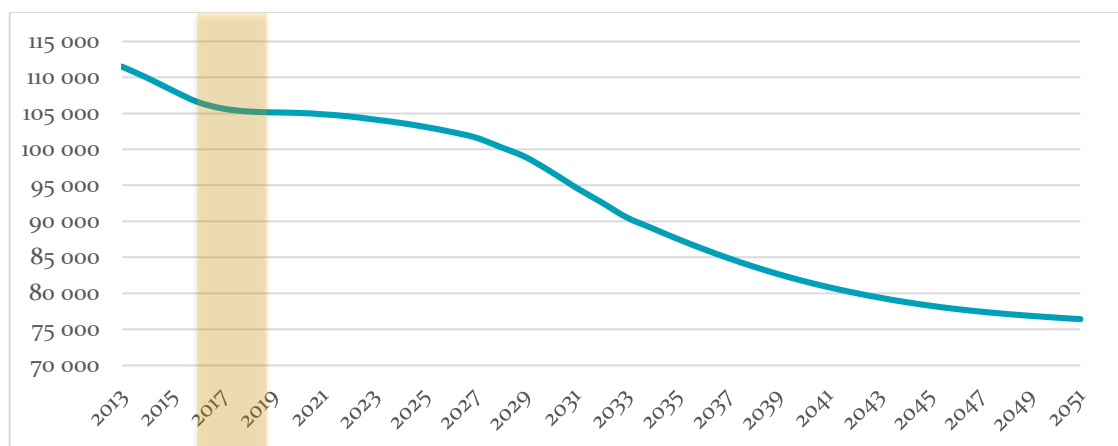

Celkový „školní“ kontingent počátečního vzdělávání

Hodnoty uvedené v grafu č. 12 dávají souhrnný přehled o stálém snižování počtu osob, které jsou potenciálními účastníky především primárního a sekundárního vzdělávání, v menší míře také vyššího odborného vzdělávání, a poukazují na celostátní trend „stárnutí populace“ i ve Zlínském kraji. Tento vývojový trend není v kraji, na rozdíl od některých regionů, ani v minimální výši vyrovnáván migrací. Názorný přehled o podílu dílčích věkových segmentů na tomto vývoji poskytuje graf č. 13.

Graf 12 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 3-21letých. Období, kterým se zabývá tento dlouhodobý záměr, je vyznačeno barevným pruhem.

Zdroj: ČSÚ

Graf 13 - Složení obyvatelstva Zlínského kraje v daných věkových segmentech v letech 2013-2022

Zdroj: ČSÚ

Na základě změn ve vývoji počtu osob v uvedených věkových segmentech lze učinit následující závěry:

Předškolní vzdělávání

Počty osob v odpovídající věkové skupině jsou ve sledovaném období ve fázi dlouhodobého poklesu. Tento trend může některým zřizovatelům v projektovém období způsobit personální i ekonomické problémy. Dopad bude pravděpodobně mírnější ve větších městech a rovněž bude hrát roli věk přijímání dětí do MŠ.

Základní vzdělávání

Na tomto stupni vzdělávání je ve sledovaném období demografický vývoj ve fázi očekávaného dlouhodobého vrcholu, který v něm nastane (rok 2017). Vrchol nejprve zasáhne první stupeň základních škol a v následném období (rok 2022) pak i druhý stupeň. Celkový počet osob spadajících do věku žáků základních škol dosáhne maxima v roce 2020, čili bezprostředně po

období, kterým se zabývá tento Dlouhodobý záměr. Lokální výkyvy mohou v budoucnu způsobit negativní důsledky nově vznikajícím nebo nyní se rozšiřujícím kapacitám základních škol, což mohou zřizovatelé už nyní mírnit plánováním jejich případného dalšího využití.

Střední vzdělávání

Dosažením dna demografického vývoje v roce 2016 se sice pozastaví prohlubování negativních důsledků způsobených prudkým úbytkem osob ve středním vzdělávání, nicméně se dá očekávat, že se střední školy a jejich zřizovatelé s touto situací budou vyrovnávat v průběhu celého sledovaného období. Jádrem řešení pak bude optimalizace výkonů škol při respektování disponibilních zdrojů osob vstupujících do tohoto stupně vzdělávání na jedné straně a zachování žádoucího spektra oborů vzdělání v návaznosti na potřeby či požadavky trhu práce na straně druhé, při současném zachování jejich územní dostupnosti.

Vyšší odborné vzdělávání

Na rozdíl od předchozího stupně vzdělávání, který si už prošel fází hluboké recese, bude vyšší odborné vzdělávání postupně dopadat na dno demografického potenciálu určeného pro studium vyšších odborných škol. Připočteme-li k tomu vyšší atraktivitu vysokoškolského studia, jehož cílovou skupinu majoritně tvoří identický věkový agregát, dá se předpokládat, až na specifické výjimky škol či oborů, že si vyšší odborné vzdělávání projde v deklarovaném období svou nejhlubší krizí od počátku svého vzniku.

1.2 SOCIÁLNÍ ASPEKTY LIDSKÝCH ZDROJŮ

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

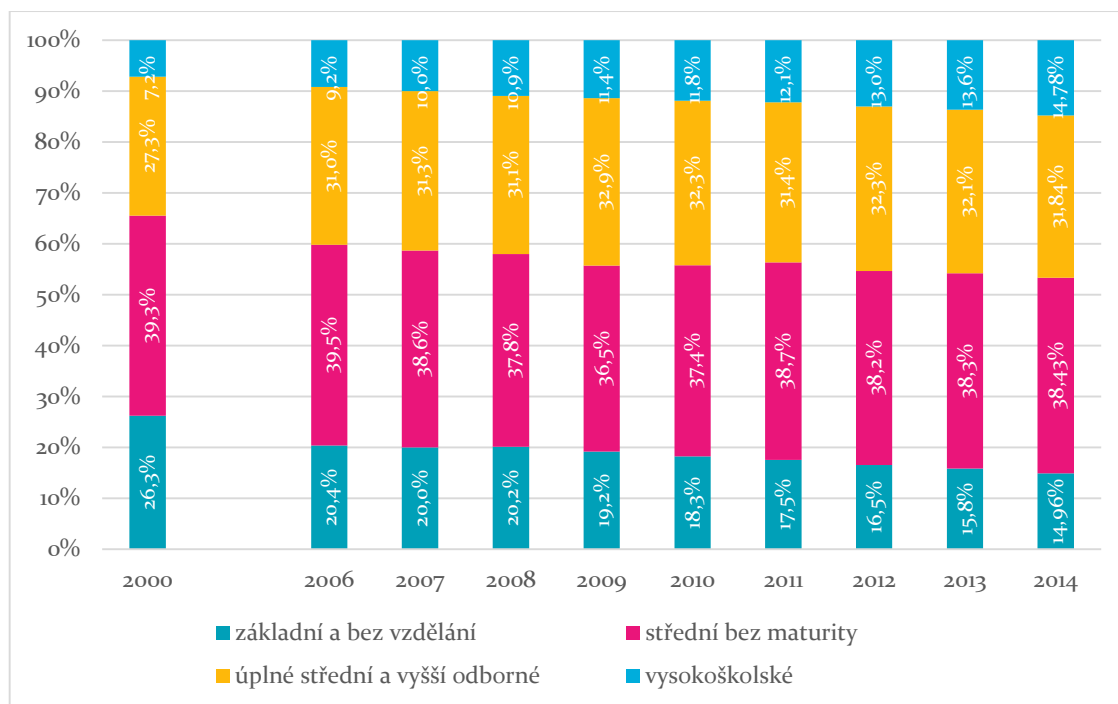
Vzdělání obyvatelstva se v průběžných statistických dokumentech, na rozdíl od detailnějšího členění při Sčítání lidu, domů a bytů, sleduje na podkladě výběrového šetření pracovních sil ve čtyřech základních kategoriích (v závorce jsou uvedeny ekvivalenty ve smyslu školského zákona):

- základní, včetně neukončeného,
- střední bez maturity (střední vzdělávání a střední vzdělání s výučním listem),
- úplné střední (střední vzdělání s maturitní zkouškou) a vyšší odborné,
- vysokoškolské.

Tabulka 4 - Přehled vývoje počtu obyvatel Zlínského kraje nad 15 let zařazených do skupin podle dosaženého vzdělání v letech 2006-2014 (v tisících obyvatel) a porovnání s rokem 2000
Zdroj: ČSÚ

	2000	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
základní a bez vzdělání	130,8	103,0	101,6	102,6	97,7	92,8	88,8	83,3	80,8	74,9
střední bez maturity	195,6	199,1	195,9	192,5	185,8	190,2	196,2	192,4	192,2	192,4
úplné střední a vyšší odborné	135,9	156,3	158,5	158,3	167,3	164,1	159,1	162,9	161,0	159,4
vysokoškolské	35,6	46,2	50,6	55,5	57,8	60,1	61,4	65,4	68,3	74,0
celkem obyvatel	497,9	504,5	506,9	508,9	509,0	507,9	506,5	504,1	502,3	500,7

Graf 14 - Vzdělanostní struktura obyvatelstva Zlínského kraje nad 15 let v letech 2006 - 2014 a porovnání s rokem 2000
Zdroj: ČSÚ

Údaje uvedené v grafu č. 14 dokládají trend zahájený již před rokem 2000, který se projevuje ve věkové populaci nad 15 let odlivem osob z kategorií základní vzdělání a bez vzdělání a přírůstkem v kategoriích s vyšším stupněm vzdělání, zejména pak s vysokoškolským vzděláním. Můžeme si také všimnout mírného úbytku osob se středním vzděláním bez maturity a obdobného přírůstku osob s dosaženým úplným středním vzděláním, případně vyšším odborným. Důvod tohoto stavu přičítáme např. ambicím rodičů žáků, všeobecnému očekávání dnešní společnosti, tlaku společnosti na dosažení co nejvyššího stupně vzdělání, nebo velkému množství vysokých škol s klesajícími nároky na přijímání posluchačů.

Vyjádřeno poměrnými čísly můžeme konstatovat, že vyšší úroveň vzdělání (úplné střední, vyšší odborné a vysokoškolské) dosahují ve Zlínském kraji ženy (cca 50 %) oproti mužům (cca 41,5 %). Naopak podíl mužů s dosaženým středním vzděláním bez maturity se přibližuje hranici 50 %, zatímco u žen tato úroveň nezahrnuje ani 30 % ženské populace.

Situace rodiny

Významným činitelem, který může ovlivnit utváření sociálních vztahů dětí a mládeže, je plnohodnotné rodinné zázemí. Index rozvodovosti (počet rozvodů na 100 sňatků) se v letech 2008-2013 pohyboval v hodnotách 55-59 %, mezi lety 2000-2006 zaznamenal nárůst ze 43 % na téměř 60 %, avšak od tohoto roku vývoj kolísá, s trendem mírného poklesu (z posledních údajů dosahuje index rozvodovosti v roce 2014 hodnoty 51,5 %). U počtu sňatků dochází dlouhodobě k poklesu, avšak i u počtu rozvodů dochází v posledních letech k poklesu. Z hlediska posuzování situace rodin je tedy vhodnější sledovat podrobnější data o rozvodech, např. věk rozvádějících se, počet nezletilých dětí apod. V každém případě však můžeme na základě těchto údajů konstatovat setrvale nepříznivý stav v této oblasti se všemi důsledky (viz tabulka č. 5).

Tabulka 5 - Sňatky a rozvody ve Zlínském kraji v letech 2006 až 2014 a porovnání s rokem 2000
Zdroj: ČSÚ

Rok	Počet obyvatel	Počet sňatků	Počet rozvodů	Sňatky na 1 000 obyvatel	Rozvody na 1 000 obyvatel	Rozvody na 100 sňatků
2000	597 890	2 980	1 290	5,0	2,2	43,3
2006	589 839	2 706	1 618	4,6	2,7	59,8
2007	590 780	2 966	1 536	5,0	2,6	51,8
2008	591 412	2 710	1 593	4,6	2,7	58,8
2009	591 042	2 568	1 461	4,3	2,5	56,9
2010	590 361	2 564	1 472	4,3	2,5	57,4
2011	589 030	2 404	1 415	4,1	2,4	58,9
2012	587 693	2 420	1 327	4,1	2,3	54,8
2013	586 299	2 383	1 381	4,1	2,4	57,9
2014	585 261	2 482	1 277	4,2	2,2	51,5

Jiný pohled na měnící se postavení a roli rodiny poskytují kvantitativní údaje o dětech narozených mimo manželství. Odráží se v nich nejen společností přijímaná nižší hodnota rodiny jako takové, ale také nové společenské trendy jako *single* (osoba, která z různých důvodů žije o samostatně, bez partnera), nebo *mingle* (spojení anglických slov *married* a *single* vyjadřuje stav soužití, kdy má dotyčný partnera, ale chce mít vlastní samostatnou domácnost). Na rozdíl od roku 2000, kdy se mimo manželství narodilo ve Zlínském kraji 641 dětí, to bylo v roce 2014 již 2 191, tedy téměř 3,5násobek počtu z roku 2000. V této souvislosti se jedná o 39,1 % ze všech narozených dětí toho roku.

Uvedená fakta signalizují tendenci k opouštění modelu „tradiční rodiny“, která spolu se zřejmým narušením dosavadní bariéry sociální nepřipustnosti „nemanželských dětí“ vytváří nestandardní podmínky při začleňování dětí a mládeže do sociálních vztahů. I když se záměrně vyhneme zobecnění těchto příčinných vztahů, mohou tyto skutečnosti představovat potenciální rizikový faktor ovlivňující postoje a chování dětí, které se mohou v důsledku projevit jak ve vztahu a přístupu dětí a mládeže ke vzdělávání, tak v četnosti výskytu a struktuře rizikového chování. Takové směřování bude zřejmě vyvolávat v budoucnu potřebu rozšíření poskytovaných poradenských služeb a vyšší nároky na jejich komplexnost a případnou koordinaci na území kraje.

Rizikové chování dětí a mládeže

Údaje o podezřeních a reálných zjištěních rizikového chování žáků základních a středních škol shromažďuje odbor školství krajského úřadu prostřednictvím každoročního sběru dotazníků.

Nejčastěji se školy potýkají s projevy vulgárního vyjadřování a chování žáků. Ve školním roce 2010-2011 byl zaznamenán největší počet reálného zjištění těchto jevů (4 414 případů), naopak v roce 2011-2012 klesl nejvíce za sledované období (1 866 případů). K tomu je nutno dodat, že počty podezření a reálných zjištění vulgárního vyjadřování a chování u žáků jsou relativní, ať už tím, že tento typ rizikového chování je nesnadno prokazovatelný, tak i mírou tolerance či netolerance okolí jedince a společnosti jako celku.

Nepřehlédnutelným problémem, který byl v roce 2013-2014 reálně zjištěn u 1 981 žáků, je kouření. Na celkovém počtu reálně zjištěných případů rizikového chování se podílí téměř 26 %. S uspokojením lze konstatovat, že tento počet od školního roku 2010-2011 trvale klesá. Otázkou

však zůstává, zda počty reálných zjištění a podezření nejsou podobně relativní jako u projevů vulgárního vyjadřování a chování žáků.

V posledních letech postupně narůstá počet reálných zjištění užívání alkoholu. Ve školním roce 2012-2013 bylo reálné zjištění u 206 žáků, ovšem podezření je mnohonásobně vyšší, a to až v 3 686 případech (téměř 7 % žáků). V roce 2013-2014 došlo k nárůstu na 820 reálně zjištěných žáků. I když tento údaj může být částečně zkreslen vyšším počtem zapojených škol do dotazníkového šetření, přesto lze konstatovat nárůst konzumace alkoholu, a to především u žáků středních škol. Jednou z příčin může být i samotný fakt, že tolerance k užívání alkoholu je v současné společnosti mimořádně vysoká, což zejména ve Zlínském kraji platí bez výjimky.

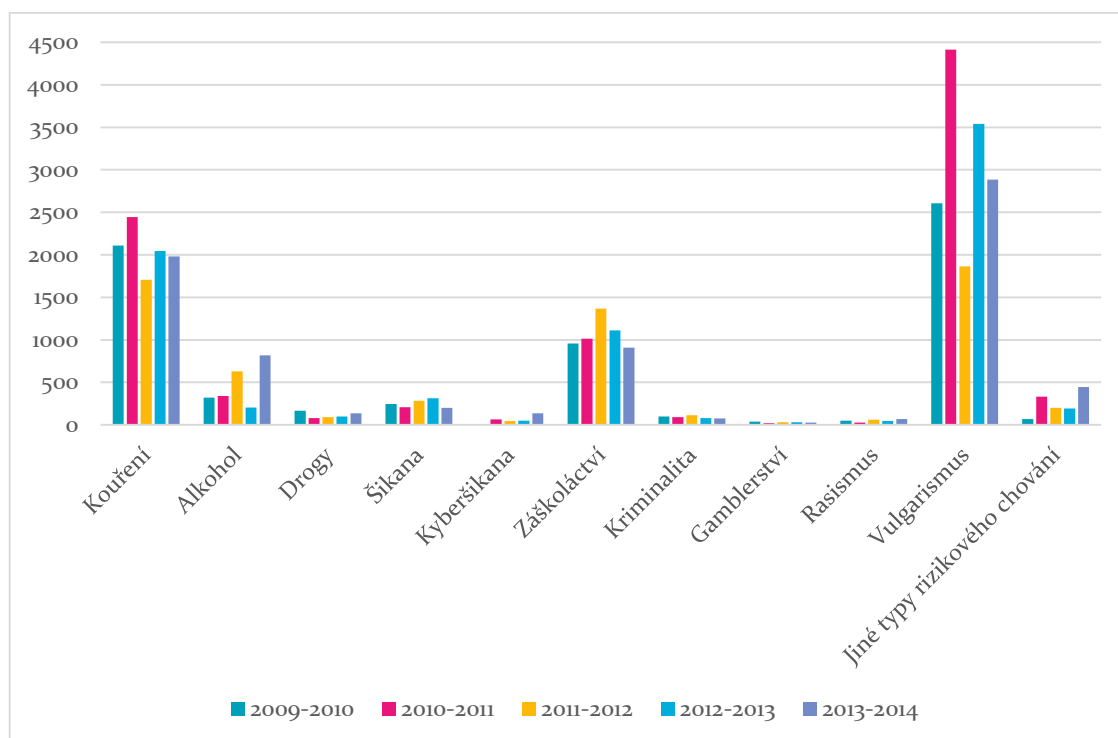
Rozvoj technologií, elektronické komunikace a virtuálních sociálních sítí se odráží i v samotných projevech rizikového chování. Můžeme jasně zaznamenat snížení reálně zjištěných případů šikany a naopak zvýšení počtu reálných zjištění kyberšikany, viz graf č. 15.

Stejně zjištění jako u kyberšikany platí pro rizikové chování označené v dotazníku jako „jiné typy rizikového chování“, do kterého jsou zahrnuty například jevy, jakými jsou sebepoškozování, ničení věcí, vandalismus, poruchy příjmu potravy, homofobie, zanedbání rodinné péče, podvody apod. Ve školním roce 2012-2013 byly tyto jevy zjištěny u 194 žáků, ve školním roce 2013-2014 to bylo u 445 žáků.

Negativním zjištěním je skutečnost, že proti školním rokům 2011-2012 a 2012-2013 došlo k nárůstu zjištěných případů užívání drog. Ve školním roce 2012-2013 bylo zjištěno užívání drog u 98 žáků, ve školním roce 2013-2014 u 137 žáků.

Ve školním roce 2013-2014 došlo k podstatnému snížení evidovaného počtu vykazovaných neomluvených hodin. Oproti školnímu roku 2011-2012 došlo v roce 2013-2014 ke snížení počtu případů o 34 %.

Graf 15 - Vývoj počtu reálných zjištění rizikových typů chování u žáků základních a středních škol ve Zlínském kraji
Zdroj: OŠMS

Využívání informačních technologií

Osobním počítačem bylo v roce 2014 ve Zlínském kraji vybaveno 72,1 % domácností, což je ve srovnání s rokem 2006 více než dvojnásobný nárůst a oproti roku 2010 jde téměř o 15% nárůst (2006: 32,3 %, 2010: 59,2 %). Podobná situace je i mezi jednotlivci využívajícími počítač, kde podíl dosahuje hodnoty 73,7 % osob.

V oblasti využívání internetu je k celosvětové síti připojeno celkem 71,4 % domácností. Srovnání s rokem 2006 a 2010 pak zaznamenává velmi strmý vzestup připojených domácností o více než 250 % oproti roku 2006, respektive 30 % vzhledem k roku 2010. Využívání internetu jednotlivci pak bylo v roce 2014 na úrovni 76,7 % osob. Tento nárůst lze obecně přičíst celkovému trendu elektronizace života společnosti a snižujícímu se věku uživatelů, což s sebou přináší i negativní dopady na interpersonální vztahy a další rizika poruch rozvoje osobnosti jedince.

V mezikrajském srovnání Zlínský kraj zaujímal v roce 2014 v počtu domácností vybavených počítačem 5. místo a v počtu domácností připojených k internetu také 5. místo. Z toho je zřejmé, že kraj významně posílil pozici oproti roku 2006, kdy byl ve vybavení domácností osobním počítačem na 11. místě a ve využití internetu na 12. místě, i oproti roku 2010, kdy byl na 6. respektive 8. místě ze čtrnácti.

Do využívání informačních technologií v posledních několika letech významně zasahuje používání tabletů a chytrých telefonů. Ač je tento trend velmi zřetelný a ovlivňuje široké spektrum oblastí a v neposlední řadě se stává i nástrojem vzdělávání, neexistují prozatím relevantní data, která by umožňovala tuto skutečnost statisticky popsat, nebo vytvořit např. mezikrajská srovnání.

Je nesporné, že vzdělávání i školy se ve Zlínském kraji za posledních patnáct let značně proměnily. Jednou z klíčových příčin mnoha změn je právě rozvoj digitálních technologií a jejich vstup do života škol. Zatímco na konci minulého století a na začátku 21. století bylo například připojení škol k internetu spíše výjimkou, v současnosti jsou prakticky všechny školy připojeny k internetu, jsou vybaveny počítači, agenda škol je zpracovávána z velké části nebo celá v elektronické podobě atd. Počty počítačů se ve školách neustále zvyšují, zlepšuje se vybavení škol interaktivními tabulemi a další digitální technikou. Postupné zlepšování infrastruktury představuje bezesporu pozitivní jev, který je však nutné nahlížet z mnoha úhlů pohledu. Infrastruktura je sice nezbytnou podmínkou, ale v poslední době (s ohledem na již dosaženou úroveň vybavení všech škol) přestává být podmínkou rozhodující. Vybavování škol je nutné vnímat vždy v širších souvislostech, nemůže jít o ryze technologický proces, ale o proces pedagogický. Jak ukazují mnohé výzkumy, kvalitní vybavení automaticky nezaručuje inovativní výuku či častější využívání digitálních technologií. Infrastruktura ovšem představuje pro školy zcela novou výzvu v jiném smyslu. Infrastrukturu je nutné neustále obnovovat a školám se nedaří nastavit pravidelný a adekvátní cyklus obnovy infrastruktury (zejména počítačů) respektující její technologickou i morální životnost. Převažuje tedy nákup nového vybavení, ale alarmující je zejména podíl starší techniky. Zpráva ČŠI za školní rok 2011-2012 konstatuje, že takřka 36 % počítačů je starší než pět let. Navíc téměř neexistují adekvátní možnosti podpory v oblasti obnovy infrastruktury (např. v podobě projektů), které by podpořily školy v jejich snahách o inovaci či o pravidelnou obnovu infrastruktury. Počítačové učebny jsou bezesporu významnou součástí vybavení škol, je však otázkou, zda neslouží pouze určitým předmětům či učitelům, zatímco výuka jiných se již do těchto učeben z kapacitních důvodů nedostane. České školy musí stále více těžit z integrace digitálních technologií přímo v běžných třídách.

Rovnost přístupu ke vzdělávání

Podpora znevýhodněných skupin dětí a mládeže spočívá v rozmanitých iniciativách a aktivitách zaměřených hlavně na zlepšování výchozí situace a jejich integraci do hlavního vzdělávacího proudu. Týká se především následujících skupin dětí a mládeže:

Děti a mládež žijící v dětských domovech a v ústavech ochranné péče

V souvislosti s vyhlášením výzvy z EHP fondů byla Zlínskému kraji v lednu 2015 schválena Ministerstvem financí ČR dotace na projekt „Ohrožené děti a mládež ve Zlínském kraji“. Cílem tohoto projektu je vytvoření komplexního plánu transformace pobytové péče o děti na systém účinné a multidisciplinární sítě ambulantních a terénních preventivních podpůrných služeb. Rozvoj komunitních služeb rodinného typu přispěje k předcházení umisťování dětí do institucionální péče.

Děti a mládež se speciálními vzdělávacími potřebami

V posledních letech (2012-2014) se postupně zvyšuje počet žáků integrovaných do běžných mateřských, základních a středních škol. Vzhledem k větší informovanosti rodičů o možnosti společného vzdělávání i vzdělávání pedagogických pracovníků v této problematice se do běžných škol daří integrovat žáky se závažnějšími druhy postižení než v minulých letech. Zvyšuje se především počet individuálních integrací žáků s lehkým mentálním postižením do běžných škol na úkor jejich vzdělávání v základních školách praktických. Průběžně se zvyšuje počet asistentů pedagoga, zejména v mateřských a základních školách, především narůstá počet asistentů pro děti a žáky s poruchami chování a s autismem.

Zlínský kraj k 1. 1. 2016 zřizuje 23 škol samostatně zřízených pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Vývoj počtu žáků v těchto školách uvádí následující tabulka.

Tabulka 6 - Vývoj počtu žáků ve školách samostatně zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zřizovaných Zlínským krajem v letech 2010 až 2016
Zdroj: OŠMS

Školní rok	Mateřská škola	Mateřská škola při zdravot. zařízení	Přípravný stupeň ZŠ speciální	Přípravná třída	Základní škola	Základní škola (příloha) 79-01-C/01	Základní škola speciální 79-01-B/01	Základní škola při zdravot. zařízení
2010-2011	31	48	10	14	1 424	837	430	157
2011-2012	53	36	12	15	1 345	748	431	166
2012-2013	49	39	12	14	1 216	651	419	146
2013-2014	55	31	4	12	1 105	567	422	116
2014-2015	48	27	17	15	1 091	558	409	124
2015-2016	55	29	17	15	1 033	530	370	133

V rámci společného vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných školách dochází k postupnému mírnému zvyšování počtu integrovaných především v souvislosti s přechodem žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ze speciálních škol do škol běžných. Přibývá žáků s autismem v základních školách a také integrovaných žáků s vývojovými poruchami ve středních školách. Počet integrovaných dětí a žáků v jednotlivých stupních škol a jejich rozdělení podle typu postižení k 1. 1. 2016 uvádí následující tabulka.

Tabulka 7 - Počty žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných školách Zlínského kraje v roce 2015-2016
Zdroj: OŠMS

Typ postižení	Vývojové poruchy	Mentální	Sluchové	Zrakové	Vady řeči	Tělesné	Kombinace vad	autismus	Celkem
MŠ	23	22	4	5	61	9	13	21	158
ZŠ	1 537	69	49	39	107	81	36	127	2 045
SŠ	113	29	23	6	8	34	10	22	245

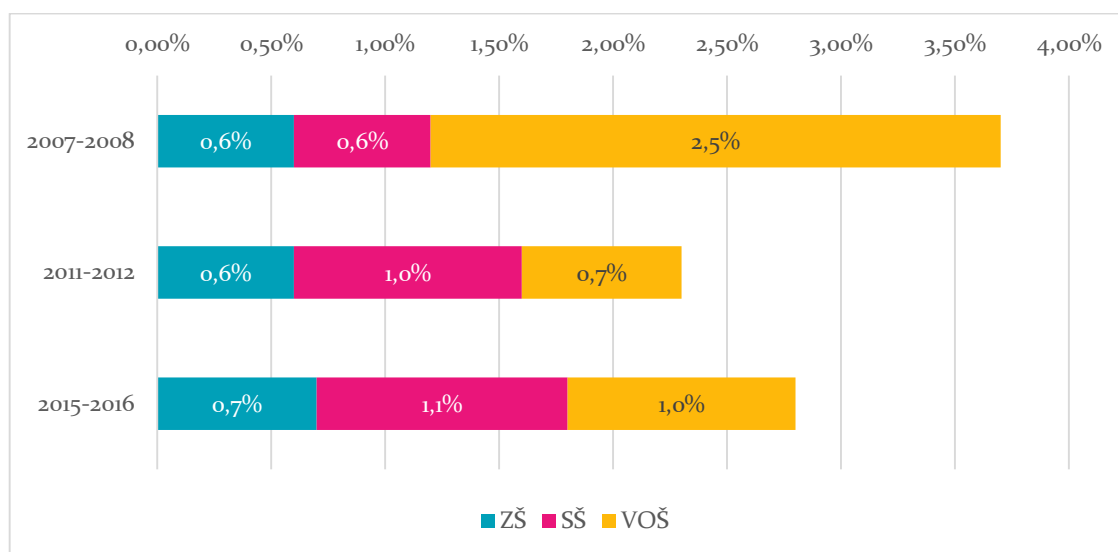
Děti a mládež z řad romské menšiny

Projekt Centra podpory inkluzivního vzdělávání, do kterého se ve Zlínském kraji zapojily čtyři základní školy, přispěl ke zkvalitnění péče o děti se sociokulturním znevýhodněním. I nadále je MŠMT ČR každoročně vyhlašován program Podpora romských žáků středních škol. Počet zapojených romských žáků v posledních letech postupně klesá. Pro všechny děti jsou dostupné mateřské školy, romské rodiny této možnosti využívají poměrně velmi málo. Přípravný ročník pro tyto děti je v ZŠ, MŠ a PŠ Vsetín. K 1. 9. 2015 v kraji pracovalo v běžných základních školách u těchto dětí 12 asistentů pedagoga na celkem 9,77 úvazku. Školy a školská zařízení mohou využít i podprogram Zlínského kraje „Integrace romské menšiny ve Zlínském kraji“.

Vzdělávání cizích státních příslušníků

Vývoj počtu cizinců ve Zlínském kraji na základních školách, na školách středních a vyšších odborných, je významově zanedbatelný. Porovnání mezi školními roky 2007-2008, 2011-2012 a 2015-2016 přináší následující tabulka.

Graf 16 - Srovnání poměru cizinců ve vzdělávací soustavě ve Zlínském kraji v letech předcházejících vydání dlouhodobého záměru
Zdroj: OŠMS

Stále převážnou část cizinců ve školách Zlínského kraje tvoří občané Slovenské republiky. S vysokým odstupem jsou druzí v pořadí občané Socialistické republiky Vietnam a třetí občané Ukrajiny. Občané ostatních zemí jsou jen v nepatrném zastoupení.

Za pozornost stojí i nárůst počtu žáků základních škol, kteří plní povinnou školní docházku v zahraničí – jejich počet se od roku 2007 více než zdvojnásobil z 32 ve školním roce 2007-2008 na 291 ve školním roce 2015-2016.

Účast sociálních partnerů na vzdělávání

Užší kontakty a spolupráce se sociálními partnery jsou neodmyslitelnou součástí činnosti středních škol v uplynulých letech. Kromě standardních postupů při zajišťování odborné praxe žáků se prosazuje přesun do oblasti dalšího profesního vzdělávání. V minulosti se pozitivně v tomto ohledu projevy projekty realizované různými subjekty za finanční podpory evropských fondů, zejména pak Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Regionální operační program nebo Operační program Přeshraniční spolupráce Slovenská republika – Česká republika.

Mezi nejúspěšnější se dají určitě zařadit projekty, díky nimž vznikla moderní vzdělávací centra při Střední průmyslové škole a Obchodní akademii v Uherském Brodě, při Střední odborné škole Josefa Sousedíka ve Vsetíně a při Střední škole – COPT Kroměříž. Velmi prospěšný se také ukázal projekt Centra přírodovědného a technického vzdělávání pro moderní výuku žáků středních a základních škol ve Zlínském kraji, který formou různé spolupráce (sdílení dílen, volnočasové aktivity pro žáky středních i základních škol atd.) podpořil komunikaci a kooperaci 16 středních a 71 základních škol v kraji a vznik vědeckotechnického parku Experimentarium při Střední průmyslové škole Otrokovice. V neposlední řadě také projekt Pospolu - Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi přispěl ke zlepšení vazeb mezi školami a firmami a také přinesl návrhy systémových změn, které mohou vést k efektivnější a snadnější spolupráci mezi školami a firmami.

Dalším rozměrem spolupráce sociálních partnerů a kraje, jako zřizovatele škol, jsou jednání pléna Komise Rady Zlínského kraje pro rozvoj lidských zdrojů, nebo dialogy zaměstnavatelů, zřizovatelů škol a dalších aktérů na trhu práce. Tyto platformy přinesly výsledky i ve formě sepsaných a schválených sektorových dohod:

- Sektorová dohoda pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl,
- Sektorová dohoda pro chemii,
- Regionální sektorová dohoda pro Zlínský kraj v oblasti gumárenské a plastikářské výroby.

Jiným typem spolupráce firem a škol je motivace žáků formou stipendií a dalších výhod. Ve školním roce 2014-2015 byla zaznamenána spolupráce se 7 středními odbornými školami převážně technického zaměření. Spolupracující firmy poskytovali žákům:

- měsíční stipendia v rozsahu 100 až 2 000 Kč,
- pololetní stipendia podle průměru vysvědčení až 1 500 Kč,
- odměny za produktivní činnost,
- odborné stáže,
- obědy zdarma,
- zapůjčení prostředků ICT,
- možnost brigád,
- garanci nebo možnost pracovního místa po absolvování školy.

Všeobecně lze říci, že účast sociálních partnerů (zaměstnavatelů, úřadů práce, hospodářských komor, vysokých škol a dalších) je neodmyslitelnou součástí života zejména středních odborných škol v kraji. Nejedná se jen o výše uvedené formy spolupráce, ale v individuálních případech o daleko hlubší koexistenci celé řady subjektů. Zástupci firem se například podílí na tvorbě či upřesnění obsahu vzdělávání a ŠVP, realizují praktické vyučování prostřednictvím svých

zaměstnanců-lektorů ve výrobních prostorách firem a na vlastních výrobních zařízeních a technologiích, účastní se aktivně závěrečných a maturitních zkoušek, zapojují se do života školy a hledají další formy spolupráce, které by zajistily zvýšení kvality absolventů daných oborů, nebo zvýšení zájmu o studium těchto oborů.

Odborná veřejnost má možnost jednou za dva roky (naposledy v říjnu 2014) diskutovat na mezinárodní konferenci Škola ve firmě – Firma ve škole, kde jsou probírány aspekty spolupráce odborného školství a sociálních partnerů, a to nejen v našich podmínkách, ale také v zahraničí. Jsou zde představovány příklady dobré praxe a výzvy, na něž musí společnost reagovat.

1.3 TRH PRÁCE

Ekonomika kraje

Ekonomika Zlínského kraje se vyznačuje silnou podnikatelskou základnou v sektoru malých a středních podniků. Struktura podnikatelských subjektů se nicméně proměňuje: na jedné straně dochází k viditelnému úbytku počtu subjektů v zemědělském sektoru a v oblasti finančního zprostředkování; na straně druhé pak v prakticky všech ostatních oborech zpracovatelského průmyslu, stavebnictví, obchodu, dopravy, ubytovacích a stravovacích služeb, služeb informačních a komunikačních technologií, vzdělávacích, výzkumných a vývojových aktivit, zdravotních a sociálních služeb, i služeb kulturních, zábavních a rekreačních dochází ve větší či menší míře k nárůstu počtu podnikatelských subjektů.¹

Ekonomika v kraji byla a je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. V tvorbě hrubého domácího produktu se Zlínský kraj řadí na 7. místo mezi kraji v ČR. V roce 2014 dosáhla průměrná hodnota HDP na 1 obyvatele kraje 359 354 Kč (ČR: 404 843 Kč). Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří podniky zpracovatelského průmyslu, kterých je 16 % z registrovaných subjektů celkem a ty zaměstnávají 36,7 % obyvatel kraje, což představuje zásadní podíl pro Zlínský kraj (viz graf č. 18).²

K 31. 12. 2014 registroval Český statistický úřad ve Zlínském kraji celkem 138 132 právnických a fyzických subjektů, z nichž 13 896 subjektů mělo zaměstnance, s počtem zaměstnanců 25 a více je v kraji 1 359 firem.

Zaměstnanost³

Ve Zlínském kraji registrujeme k 31. 12. 2014 celkem 13 896 zaměstnavatelů. Ve srovnání s koncem roku 2013 došlo k poklesu počtu zaměstnavatelských subjektů celkem o 22. Klesající trend lze pozorovat od roku 2009, kdy byl zaznamenán nejvyšší počet zaměstnavatelů (14 771).

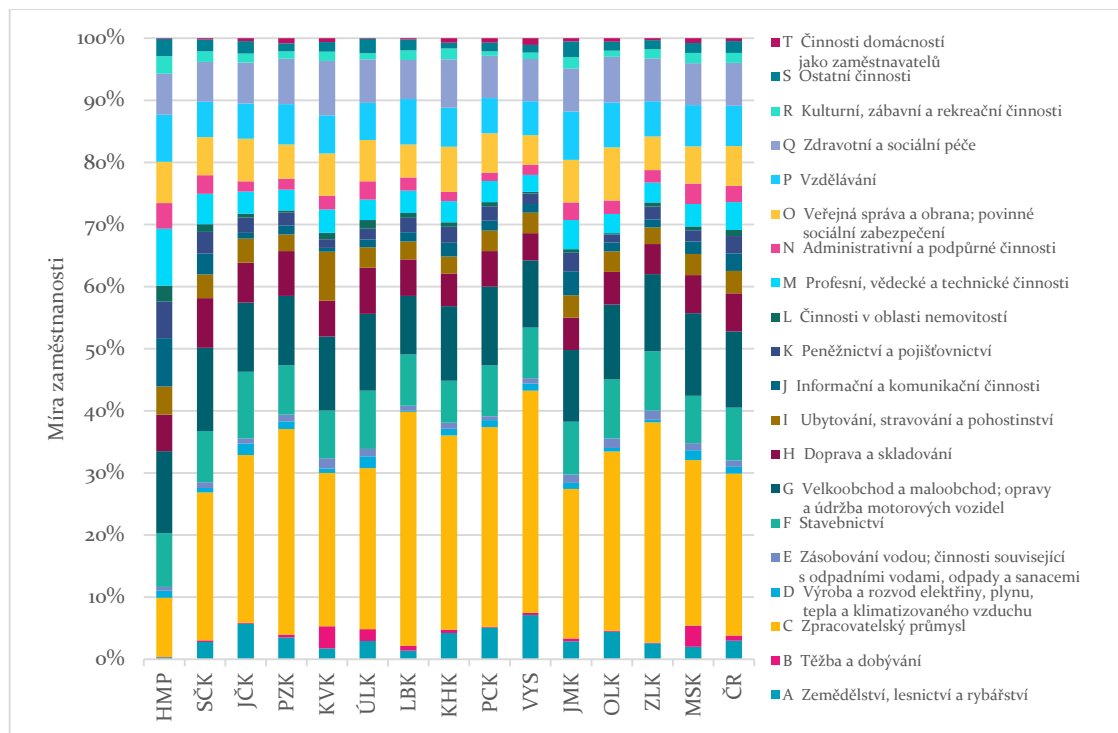
Celková zaměstnanost k 31. 12. 2014 ve Zlínském kraji činila 274 100 osob, v porovnání s koncem roku 2012 je to nárůst o 5 300 osob, tedy 1,8 %. Největší podíl zaměstnanců, firem i OSVČ je registrován v okrese Zlín (podíl na všech kategoriích více než 35 %), okresy Uherské Hradiště a Vsetín mají shodně podíly na uvedených kategoriích okolo 23 %. Nejméně se na zaměstnanosti podílí okres Kroměříž.

¹ Koncepte podpory zaměstnanosti: Sektorové a ostatní koncepční dokumenty. *Zlínský kraj* [online]. Zlín: Zlínský kraj, 2015 [cit. 2016-01-14]. Dostupné z: <http://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-podpory-zamestnanosti-cl-3438.html>

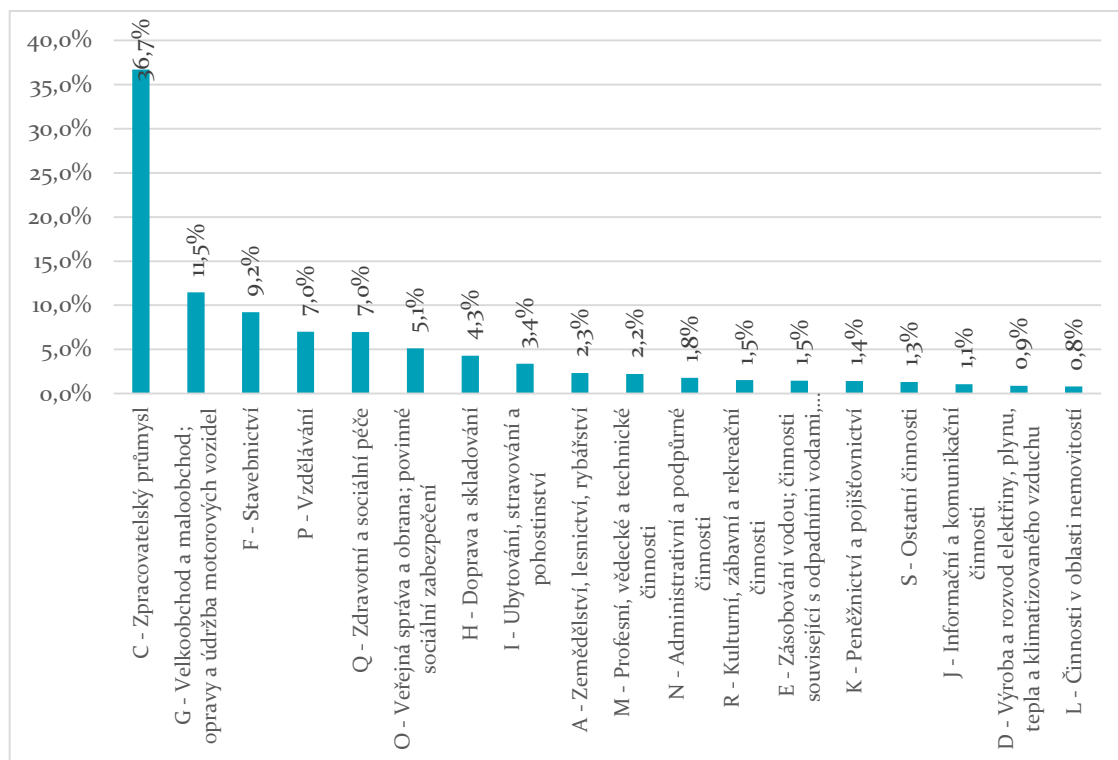
² Český statistický úřad, Krajská správa ČSÚ ve Zlíně. *Charakteristika kraje*. [online]. 27.5.2015 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xz/charakteristika_kraje

³ Úřad práce České republiky, Krajská pobočka ve Zlíně. *Zpráva o situaci na trhu práce v roce 2014 Zlínský kraj*. [online]. 27.5.2015 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/zlk/statistika/rok_2014/zprava_otp_2014.pdf

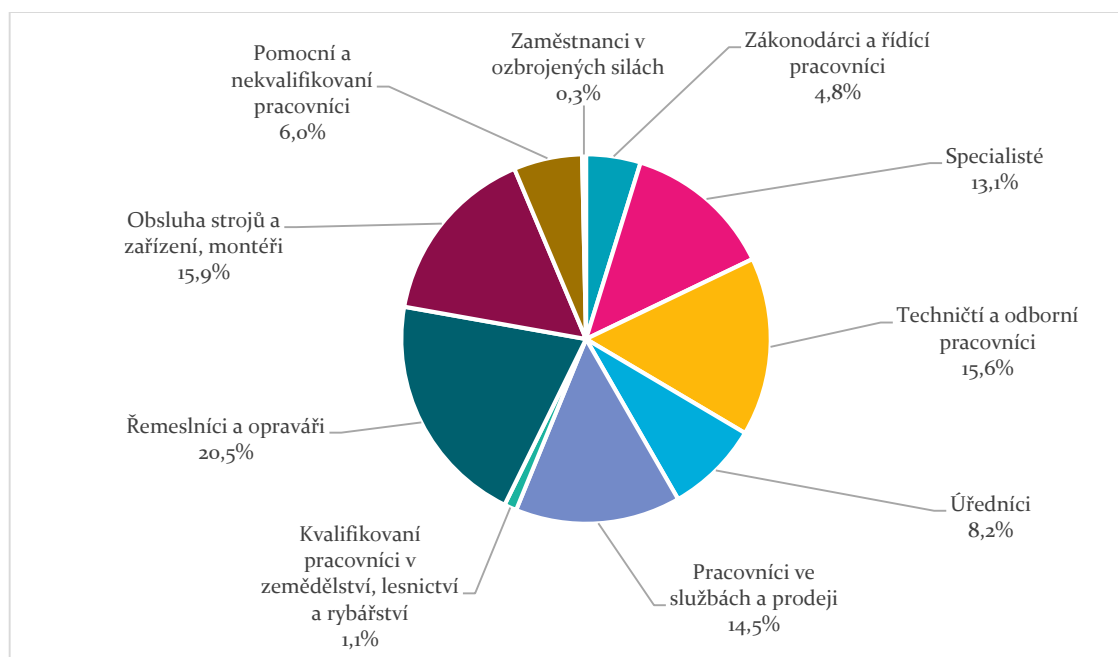
Graf 17 - Struktura zaměstnanosti v jednotlivých krajích ČR na základě klasifikace CZ-NACE (2013)
Zdroj: ČSÚ

Graf 18 - Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti CZ-NACE v roce 2014 ve Zlínském kraji
Zdroj: ČSÚ

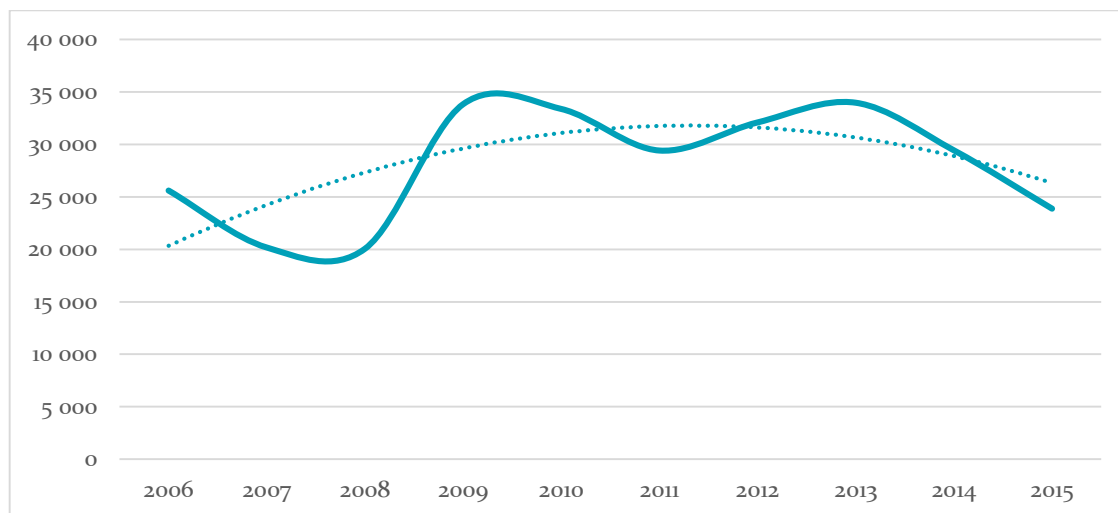
Graf 19 - Zaměstnaní podle tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO ve Zlínském kraji v roce 2014 (výběrové šetření pracovních sil)
Zdroj: ČSÚ

Nezaměstnanost

Úřady práce evidovaly k 31. 12. 2015 v kraji celkem 23 874 uchazečů o zaměstnání, tedy téměř o 20 % méně než na konci roku 2011 (29 418), kdy se zpracovával poslední dlouhodobý záměr. Oproti předešlým letům však můžeme konstatovat, že se úroveň nezaměstnanosti v kraji přibližuje hodnotám před začátkem hospodářské krize v roce 2008, avšak jsou stále vyšší.

Graf 20 - Počet registrovaných uchazečů o zaměstnání ve Zlínském kraji k 31. 12. daného roku
Zdroj: MPSV

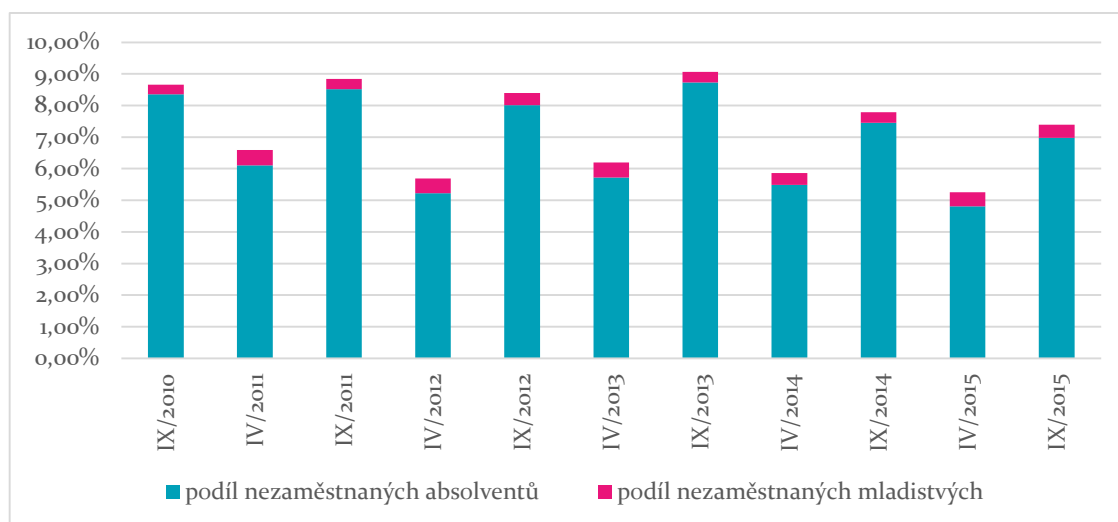
Souběžně s tímto vývojem přirozeně osciluje také míra nezaměstnanosti. Zatímco na konci roku 2007 byla na úrovni 6,02 %, načež pak vystoupala v roce 2009 na 10,8 %, dosahuje k roku 2014 úrovně 7,4 % a zároveň bylo dosaženo v tomto roce minima za posledních 6 let (6,8 %). Rozdílná situace je v jednotlivých okresech: nad úroveň krajské míry byla k 31. 12. 2014 v okresech Kroměříž

(8,6 %) a Vsetín (8,5 %), nižší míru nezaměstnanosti evidovali v okresech Uherské Hradiště (6,4 %) a Zlín (oba 6,5 %), což bylo o 1,1 % resp. 1,0 % nad úroveň průměrné hodnoty v celé republice.⁴

Z hlediska základní struktury uchazečů o zaměstnání téměř 3 pětiny (58,18 %) nezaměstnaných tvoří uchazeči evidovaní méně než 12 měsíců. Ve skupině „Absolventi a mladiství“ dochází za poslední období k poklesu o téměř celý procentní bod, ze 6,20 % v dubnu 2013 na 5,25 % v dubnu 2015, což zřejmě odpovídá zvyšující se poptávce firem po pracovní síle. Vývoj ukazuje následující graf.

Graf 21 - Podíl nezaměstnaných absolventů a mladistvých⁵ na celkovém počtu nezaměstnaných v daném období ve Zlínském kraji

Zdroj: vlastní výpočet z dat uvedených na <https://portal.mpsv.cz/sz/stat>

Rizikové skupiny na trhu práce

Obdobně jako v celé republice lze ve Zlínském kraji situaci na trhu práce charakterizovat dvěma hlavními problémovými okruhy: vývoj míry nezaměstnanosti a kumulace rizikových skupin uchazečů s nízkou zaměstnatelností. Vymezení ohrožených skupin na trhu práce ve Zlínském kraji:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání – déle než šest, případně 12 měsíců,
- uchazeči o zaměstnání ve věku nad 50 let,
- občané se zdravotním postižením,
- absolventi škol do dvou let po úspěšném ukončení studia a mladiství,
- ženy vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, případně muži v obdobné situaci, respektive osoby pečující o dítě do 15 let věku.

Nezaměstnanost absolventů škol a jejich uplatnění na trhu práce

Tato skupina uchazečů o zaměstnání nemá zpravidla žádnou zaměstnaneckou zkušenost v absolvovaném oboru vzdělání. Nepříznivý demografický vývoj, rostoucí počet absolventů středních škol s maturitou, kteří pokračují ve studiu na vysokých školách, kapacitně předimenzované vysoké školy, neochota převzít zodpovědnost za svěřenou pracovní pozici a

⁴ Úřad práce České republiky, Krajská pobočka ve Zlíně. Zpráva o situaci na trhu práce v roce 2014 Zlínský kraj. [online]. 27.5.2015 [cit. 2015-05-27]. Dostupné z: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/zlk/statistika/rok_2014/zprava_otp_2014.pdf

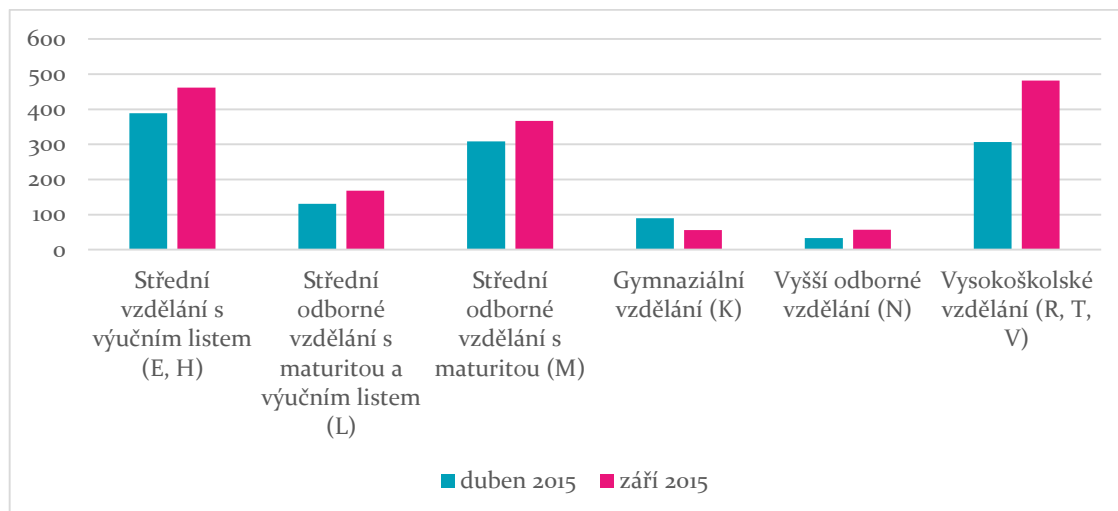
⁵ Metodika výpočtu spočívá ve výpočtu podílu počtu nezaměstnaných absolventů/mladistvých k celkovému počtu nezaměstnaných v daném období ve Zlínském kraji.

rovněž i fakt, že tato generace nahrazuje z minulosti skupinu složenou z flexibilních, aktivních a adaptabilních jedinců, otevřených případným změnám profese nebo pracovního prostředí a ochotných získávat nové informace, jsou faktory, které ztěžují uplatnění absolventů.

Struktura nezaměstnaných absolventů škol podle oborů vzdělávání se sleduje dvakrát ročně. Stav k 30. dubnu monitoruje situaci před nástupem většiny nových absolventů na trh práce. Druhé referenční datum je 30. září. Ve vztahu ke vstupu absolventů v daném roce na trh práce lze konstatovat, že hodnoty v jarním referenčním termínu jsou zpravidla nižší, přestože jsou v něm zahrnuti také noví absolventi 3,5letých oborů vyššího odborného studia, kteří ho ukončili v lednu a hledají zaměstnání. Naproti tomu v podzimním termínu vstupuje do evidence úřadů práce většina absolventů, kteří ukončili studium v červnu a začínají si teprve hledat uplatnění na trhu práce.

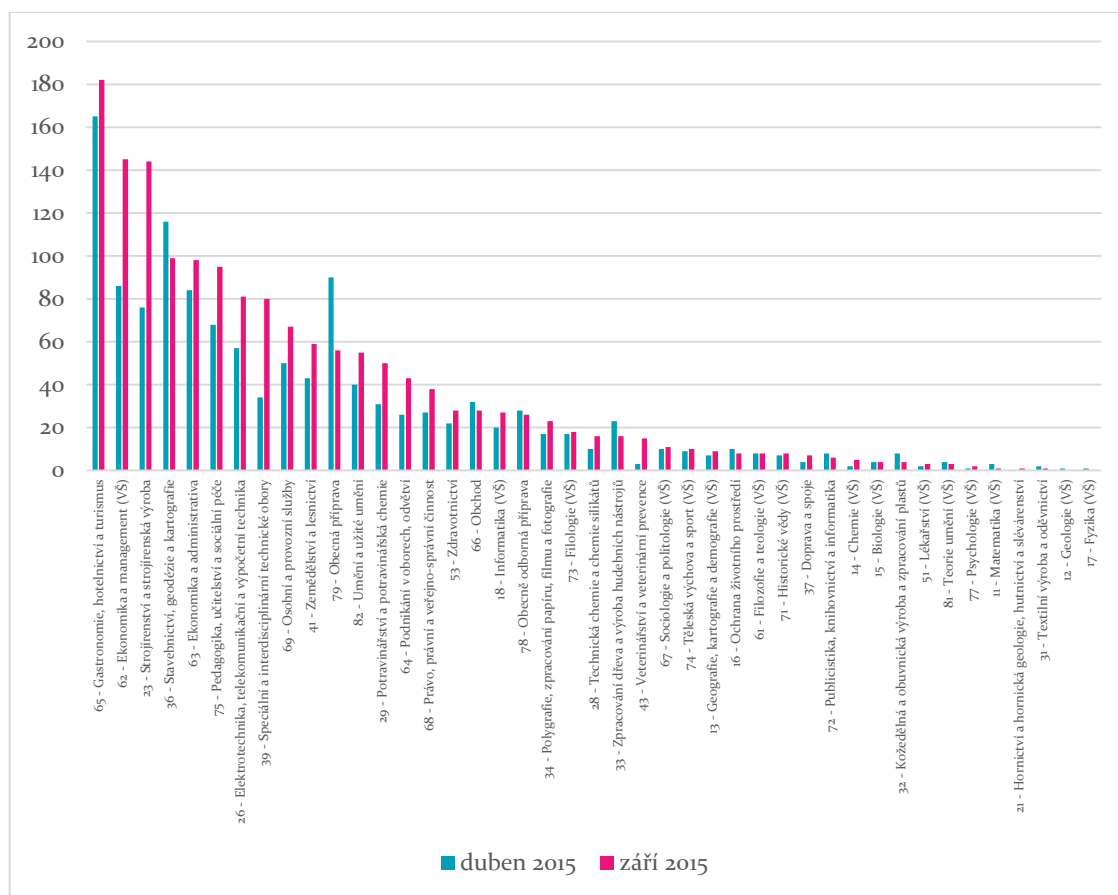
Přehledné údaje o kvalifikační struktuře uchazečů o zaměstnání – absolventů v roce 2015 jsou uvedeny v grafu č. 22 a 23 a tabulce 8.

Graf 22 - Struktura absolventů škol registrovaných na úřadech práce ve Zlínském kraji v roce 2015 podle jejich nejvyššího dosaženého vzdělání
Zdroj: MPSV

Graf 23 - Struktura absolventů škol registrovaných na úřadech práce ve Zlínském kraji v roce 2015 podle jejich oborů vzdělání

Zdroj: MPSV

Tabulka 8 - Přehled nezaměstnanosti čerstvých absolventů oborů vzdělávání s výučním listem podle skupin oborů ve Zlínském kraji za období let 2011-2015 (k 30. 4. daného roku)

Zdroj: MŠMT

Skupina oborů	2011	2012	2013	2014	2015	0 2011-2015
23 - Strojírenství a strojírenská výroba	14,98 %	11,74 %	19,53 %	18,21 %	9,40 %	14,77 %
26 - Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	13,68 %	15,03 %	24,07 %	9,70 %	11,69 %	14,83 %
28 - Technická chemie a chemie silikátů	0,00 %	25,0 %	-	7,14 %	0,00 %	8,04 %
29 - Potravinářství a potravinářská chemie	19,61 %	17,24 %	27,50 %	22,09 %	15,05 %	20,30 %
31 - Textilní výroba a oděvnictví	23,08 %	12,50 %	0,00 %	-	-	11,86 %
33 - Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	19,44 %	15,38 %	38,71 %	30,39 %	10,67 %	22,92 %
34 - Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	12,90 %	17,07 %	25,00 %	0,00 %	30,00 %	17,00 %
36 - Stavebnictví, geodézie a kartografie	34,55 %	17,35 %	34,48 %	22,80 %	17,83 %	25,40 %
39 - Speciální a interdisciplinární technické obory	-	-	18,18 %	20,00 %	50,00 %	29,39 %
41 - Zemědělství a lesnictví	20,16 %	15,32 %	23,19 %	20,00 %	18,18 %	19,37 %
53 - Zdravotnictví	-	0,00 %	-	-	7,69 %	3,85 %
65 - Gastronomie, hotelnictví a turismus	23,38 %	24,92 %	35,03 %	25,40 %	20,43 %	25,83 %
66 - Obchod	26,23 %	24,19 %	39,71 %	21,67 %	22,22 %	26,80 %
69 - Osobní a provozní služby	15,17 %	15,56 %	25,20 %	15,75 %	20,87 %	18,51 %
75 - Pedagogika, učitelství a sociální péče	-	-	19,35 %	24,14 %	25,00 %	22,83 %
82 - Umění a užité umění	61,54 %	-	33,33 %	25,00 %	0,00 %	29,97 %
Celkem	20,38 %	17,22 %	28,15 %	20,49 %	16,28 %	20,50 %

Rekvalifikace

Rekvalifikace je jednou ze součástí Aktivní politiky zaměstnanosti realizované MPSV. Může mít typ cílené specifické rekvalifikace, která vychází z bezprostředních potřeb trhu práce a je zaměřena na získání teoretických a praktických poznatků pro výkon nové pracovní činnosti. Jiným typem je doplňková rekvalifikace, jejímž účelem je doplnění znalostí uchazečů ještě před nástupem do zaměstnání podle případných požadavků budoucího zaměstnavatele.

V celém Zlínském kraji bylo v roce 2014 zařazeno do rekvalifikačních kurzů celkem 1 878 uchazečů. Oproti roku předchozímu, kdy se rekvalifikací zajišťovaných úřadem práce účastnilo 2 976 lidí, jde o výrazný pokles. Patrný pokles je i oproti předcházejícímu období, např. v roce 2010 se účastnilo rekvalifikací 3 131 a v roce 2011 4 448 uchazečů. Uvedené výkyvy mají na svědomí realizované projekty financované z evropských fondů (např. „Vzdělávejte se!“, „Vzdělávejte se pro růst!“ a „Vzdělávejte se pro stabilitu!“), které probíhaly v nějakém časovém úseku, a změna v systému zadávání veřejných zakázek na rekvalifikační kurzy pořádané pro klienty úřadu práce.

Úřad práce vyvíjel další vzdělávací aktivity v rámci své Aktivní politiky zaměstnanosti jako např. projekty „Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců“, „Vzdělávejte se pro růst ve Zlínském kraji“, „Vzdělávejte se pro růst ve Zlínském kraji II“ nebo „Odborné praxe pro mladé do 30 let ve Zlínském kraji“.

Vzhledem ke struktuře nezaměstnaných a s důrazem na soulad nabízených rekvalifikací s potřebami trhu práce jsou a budou rekvalifikace významným nástrojem podpory zaměstnanosti i personální politiky zaměstnavatelů v rozvíjejících se i stabilních oborech lidské činnosti.

1.4 SÍŤ ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Do působnosti Zlínského kraje bylo k 1. 1. 2001 delimitováno 158 škol a školských zařízení. V současnosti je Zlínský kraj k 1. 1. 2016 zřizovatelem 99 školských příspěvkových organizací. Za dobu existence krajské samosprávy od roku 2001 do současnosti bylo sloučeno, zrušeno nebo předáno jinému zřizovateli celkem 59 příspěvkových organizací zřizovaných Zlínským krajem v oblasti školství.

Síť škol a školských zařízení a jejich vzdělávací nabídka je ve Zlínském kraji nastavena tak, aby umožňovala územní dostupnost v maximální míře oborové nabídky. Nicméně i v příštích letech bude potřeba průběžně aktualizovat a optimalizovat strukturu sítě škol a oborů.

Tabulka 9 - Vývoj počtu žáků na školách zřizovaných Zlínským krajem od školního roku 2006-2007 – jen denní forma vzdělávání
Zdroj: MŠMT

			2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
UH	1	Gymnázium Uherské Hradiště	978	984	977	977	969	950	936	923	915	926
ZL	2	Gymnázium Zlín - Lesní čtvrť	911	936	946	942	936	928	927	927	912	917
UH	3	SŠ průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště	563	562	1068	1062	1200	1105	1024	923	911	868
UH	4	Střední zdravotnická škola Uherské Hradiště (od 1. 7. 2010)	228	219	214	218						
UH	5	SŠ hotelová a obchodní Uherské Hradiště (od 1. 1. 2008)	580	542								
ZL	6	Střední průmyslová škola Zlín	1157	1164	1 137	1114	1072	1007	932	865	853	848
UH	7	Střední odborná škola a Gymnázium Staré Město	565	548	522	511	478	453	817	739	702	705
UH	8	SOŠ technická Uherské Hradiště (od 1. 1. 2012)	526	513	500	497	467	402				
VS	9	Masarykovo gymnázium, Střední zdravotnická škola a VOŠZ Vsetín	758	784	785	754	716	663	625	772/86	719/79	703/68
VS	10	Střední zdrav. škola a VOŠ zdravotnická Vsetín (od 1. 7. 2013)	222/85	216/101	218/97	224/104	223/103	228/87	202/86			
ZL	11	Gymnázium a JŠ s právem SJZ Zlín	725	728	717	714	715	706	705	699	685	681
ZL	12	Střední průmyslová škola polytechnická - COP Zlín	728	942	899	839	737	701	577	561	595	680
ZL	13	Střední průmyslová škola technologická Zlín (od 1. 1. 2007)	212									
KM	14	Střední škola hotelová a služeb Kroměříž	818	793	919	893	830	882	789	725	692	661
KM	15	Střední škola obchodu a gastronomie Koryčany (od 1. 1. 2011)	243	234	186	175	123					
KM	16	Odborné učiliště a Praktická škola Kroměříž (od 1. 7. 2008)	112	115								
VS	17	Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín	784	797	853	892	885	1040	896	733	706	641
VS	18	Střední škola obchodu a služeb Vsetín (od 1. 7. 2011)	381	355	345	331	323					
VS	19	Střední průmyslová škola stavební Valašské Meziříčí	821	809	818	815	839	814	743	717	670	628
UH	20	Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod	636	692	750	762	723	858	754	681	607	611
UH	21	Střední odborná škola Uherský Brod (od 1. 7. 2011)	234	235	230	221	207					
VS	22	SŠ informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov p. Radhoštěm	855	851	821	818	787	724	668	630	617	601
KM	23	Střední škola - Centrum odborné přípravy technické Kroměříž	759	733	733	713	646	616	597	642	597	585
KM	24	Gymnázium Kroměříž	592	593	593	595	593	582	568	571	530	534
UH	25	Gymnázium J. A. Komenského a JŠ s právem SJZ Uherský Brod	708	712	707	709	670	634	608	569	545	513
ZL	26	Gymnázium Jana Pivečky a Střední odborná škola Slavičín	339	339	339	344	343	333	589	499	479	500
ZL	27	Střední odborná škola Slavičín (od 1. 1. 2012)	454	423	411	409	366	304				
VS	28	ISS-COP a JŠ s právem SJZ Valašské Meziříčí	1068	1011	914	838	747	633	532	500	456	478
UH	29	Obchodní akademie, VOŠ a JŠ s právem SJZ Uherské Hradiště	476/147	474/154	474/145	474/159	472/160	461/151	468/174	466/191	445/172	454/132
ZL	30	Obchodní akademie Tomáše Bati a VOŠ ekonomická Zlín	478/203	474/201	503/181	501/200	500/185	485/159	452/119	453/103	442/77	454/82
ZL	31	Střední průmyslová škola Otrokovice	1141	1052	949	893	833	701	599	586	505	442
ZL	32	Střední odborná škola Otrokovice (od 1. 9. 2013)	318	314	321	301	269	230	183			

ZL	33	Střední škola oděvní a služeb Vizovice	593	580	568	546	525	492	440	413	404	425
KM	34	Gymnázium Ladislava Jaroše Holešov	475	475	475	468	459	454	431	406	420	409
VS	35	Obchodní akademie a Vyšší odborná škola Valašské Meziříčí	548/47	541/41	538/22	540/45	538/61	522/78	487/76	443/75	419/54	405/31
VS	36	Gymnázium Rožnov pod Radhoštěm	460	458	453	449	451	440	417	407	397	400
VS	37	Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí	500	489	492	490	456	443	428	400	402	394
VS	38	Střední průmyslová škola strojnická Vsetín	448	443	444	442	377	317	291	280	327	387
KM	39	Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž	353	357	356	353	353	354	353	351	358	356
UH	40	Střední odborné učiliště Uherský Brod	481	472	452	472	480	446	421	393	343	353
UH	41	SŠ - Centrum odborné přípravy technické Uherský Brod	271	275	287	294	288	312	287	314	337	341
ZL	42	Střední škola gastronomie a obchodu Zlín	479	474	409	407	407	452	444	406	385	331
ZL	43	Odborné učiliště a Praktická škola Zlín - Klečůvka (od 1. 7. 2011)	144	138	115	113	115					
ZL	44	Gymnázium Otrokovice	414	407	407	410	375	355	324	296	290	302
ZL	45	Střední odborná škola Luhačovice	437	425	417	416	387	363	340	301	281	275
UH	46	Střední uměleckoprůmyslová škola Uherské Hradiště	237	240	240	235	253	264	278	291	283	271
ZL	47	Střední zdravotnická škola a VOŠ zdravotnická Zlín	231/48	230/55	235/78	232/100	233/124	240/154	239/164	239/171	249/174	263/162
VS	48	SŠ zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm	267	280	280	276	245	223	206	194	222	245
KM	49	VOŠ pedagog. a soc. a Střední pedagog. škola Kroměříž	231/166	231/180	235/165	240/176	240/180	238/156	234/179	233/180	228/172	238/129
ZL	50	Gymnázium Valašské Klobouky	433	429	443	440	398	371	323	283	257	225
ZL	51	Střední odborné učiliště Valašské Klobouky	250	272	269	288	263	268	247	246	219	209
KM	52	Obchodní akademie Kroměříž	368	361	366	356	322	280	230	173	172	174
KM	53	Střední zdravotnická škola Kroměříž	214	209	207	221	225	223	189	173	151	153
VS	54	Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Valašské Meziříčí	262	213	193	182	181	168	166	146	155	153
KM	55	Střední škola nábytkářská a obchodní Bystřice pod Hostýnem	519	485	585	481	427	357	343	230	155	126
KM	56	Střední odborná škola Holešov (od 1. 1. 2012)	194	192	180	184	153	106				
KM	57	SŠ obchodní a oděvní Bystřice pod Hostýnem (od 1. 9. 2008)	239	199								
VS	58	Odborné učiliště Kelč	117	117	120	133	139	141	129	122	114	91
KM	59	VOŠ potravinářská a SPŠ mlékárenská Kroměříž	124/66	121/61	105/50	103/48	107/53	98/50	88/47	76/43	72/39	77/30
KM	60	Odborné učiliště a ZŠ praktická Holešov (jen žáci OU)	93	93	73	94	94	92	80	85	85	64
CELKEM střední školy			28 752	28 350	27 793	27 401	26 160	24 459	22 606	21 082	20 308	20 097
CELKEM vyšší odborné školy			762	793	738	832	866	835	845	849	767	634

Dosavadní realizace slučování škol byla vyvolána nutností řešit klesající počet žáků, což dokumentuje tabulka č. 9. Další opatření jsou již pro „ohrožené školy“ likvidační a politicky obtížně prosaditelná. Rovněž je nutné brát zřetel na skutečnost, že pro některé rodiny je dojíždění a ubytování jejich dětí v domovech mládeže ekonomicky neúnosné, přestože se Zlínský kraj snaží zachovat rozumnou dostupnost oborové nabídky v jednotlivých regionech.

Tabulka 10 - Přehled škol a školských zařízení ve Zlínském kraji rozříděných podle zřizovatele (stav k 1. 1. 2016)
Zdroj: OŠMS

	kraj	stát	obec	církev	soukromý	celkem
mateřská škola	0	0	204	0	10	214
mateřská škola a základní škola	5	0	93	1	2	101
mateřská škola, základní škola a střední škola	1	1	0	0	0	2
základní škola	12	0	134	3	2	151
základní škola a střední škola	1	0	0	0	0	1
střední škola	35	0	0	3	9	47
střední škola a jazyková škola s právem SJZ	3	0	0	0	2	5
střední škola a středisko praktického vyučování	0	0	0	0	1	1
střední škola a vyšší odborná škola	6	1	0	0	1	8
střední škola, vyšší odborná škola a jazyková škola s právem SJZ	1	0	0	0	0	1
vyšší odborná škola	0	0	0	0	2	2
středisko praktického vyučování	0	0	0	0	1	1
konzervatoř	1	0	0	0	0	1
dětský domov	8	0	0	0	0	8
dětský domov, mateřská škola, základní škola a střední škola	4	1	0	0	0	5
výchovný ústav, středisko výchovné péče, základní škola a střední škola	0	1	0	0	0	1
výchovný ústav a střední škola	0	0	0	0	0	0
základní umělecká škola	20	0	3	0	6	29
plavecká škola	1	0	2	0	0	3
dům dětí a mládeže nebo středisko volného času	0	0	21	1	0	22
pedagogicko-psychologická poradna a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	1	0	0	0	0	1
celkem	99	4	457	8	36	604

2. Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory

Cíl: **Zavádění systémů kvality a hodnocení škol a školských zařízení.**

Opatření: *Vytvářet a využívat vlastní evaluační systémy jako součást komplexního systému evaluace škol.*

V souladu s požadavkem na zvýšení kvality vzdělávacího systému v rámci celé České republiky je nutné i v dalším období pokračovat v podpoře a zefektivnění procesu vlastního hodnocení školy, provázat vnější a vnitřní evaluaci škol. V návaznosti na projekt „Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality vzdělávání ve Zlínském kraji“, který byl realizován v minulých letech, budou školy vedeny k přijetí vhodné strategie pro jejich další rozvoj.

Cíl: **Zvyšování základních kompetencí žáků a studentů.**

Opatření: *Vytvářet vhodné podmínky a aktivity vedoucí ke zvyšování kompetencí žáků a studentů v podnikavosti, iniciativě a kreativě.*

Podnikavost, iniciativa a kreativita je motorem hospodářského rozvoje. Je potřebné podporovat projekty a aktivity vedoucí k rozvoji těchto měkkých dovedností u žáků a studentů ve Zlínském kraji. Vhodnými nástroji jsou DVPP, projekty, workshopy a tematická setkávání na úrovni platforem pro spolupráci. Vhodné je též zařadit prvky vzdělávání k těmto kompetencím do ŠVP základních, středních i vyšších odborných škol.

Opatření: *Vytvářet vhodné podmínky a aktivity vedoucí ke zvyšování kompetencí žáků a studentů ve čtenářské a matematické gramotnosti.*

Na základě výběrových šetření čtenářské a matematické gramotnosti a jejich výsledků je nutné vytvořit vhodné podmínky a nástroje pro zlepšování výsledků žáků a studentů v těchto kompetencích. Jako vhodné nástroje mohou být použity DVPP, projekty, workshopy a tematická setkávání na úrovni platforem pro spolupráci s jednoznačným cílem zlepšení podmínek a výsledků žáků základních a středních škol a studentů vyšších odborných škol ve čtenářské a matematické gramotnosti.

Cíl: **Rozvoj školských poradenských služeb.**

Opatření: *Nadále rozvíjet a z kvalitňovat služby školských poradenských zařízení.*

V oblasti poskytování poradenských služeb bude kladen důraz na přechod od zjišťování konkrétních diagnóz k diagnostice zaměřené na zjišťování míry podpory potřebné při vzdělávání a navrhování konkrétních podpůrných opatření. K tomu je třeba zejména:

- využívat diagnostických postupů zaměřených na vyhodnocení potřebnosti a efektivity konkrétních podpůrných opatření,
- metodické vedení a proškolení pracovníků škol v navrhovaných postupech,

- vytvořit podmínky odpovídající standardům kvality školského poradenského zařízení včetně odpovídajících diagnostických nástrojů, k jejichž financování je možno využít rozvojové programy MŠMT,
- dále rozvíjet metodickou podporu vedení výchovných poradců, metodiků prevence ve školách, školních psychologů a speciálních pedagogů.

Opatření: *Rozšíření a zkvalitnění kariérového poradenství.*

Kariérové poradenství je poskytováno na úrovni školských poradenských zařízení, výchovných poradců ve školách a úřadu práce. Nadále bude rozvíjen informační systém na podporu kvalifikovaného rozhodování o volbě profese a posilována spolupráce mezi poskytovateli kariérového poradenství z různých sektorů. Budou také podporovány další aktivity, které budou v oblasti kariérového poradenství vznikat.

Podporované nástroje a aktivity:

- zveřejňování informací o charakteru a zaměření škol, podmínkách přijímacího řízení a dnech otevřených dveří na portále ZKOLA,
- semináře pro ředitele a výchovné poradce škol,
- vydávání elektronické publikace Kam na školu ve Zlínském kraji,
- uplatňování a rozvíjení informačního systému Burza škol a jeho doplnění o Burzu firem,
- využívání portálu www.zkariera.cz jako nástroje pro výběr vhodné vzdělávací cesty,
- zvyšování kompetencí výchovných poradců v oblasti kariérového poradenství dalším vzděláváním v akreditovaných vzdělávacích programech,
- spolupráce se sociálními partnery při organizaci akcí podporujících interaktivní formy prezentace škol a firem s cílem zvyšovat informovanost rodičů a žáků pro volbu optimální vzdělávací cesty a zajišťujících informovanost kariérních poradců o reálném pracovním prostředí ve firmách.

2.1 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: **Ve spolupráci se zřizovateli mateřských škol a vzdělávacími institucemi v kraji zaměřenými na vzdělávání pedagogických pracovníků zvyšovat dostupnost a kvalitu předškolního vzdělávání.**

Opatření: *Podporovat snahu zřizovatelů mateřských škol efektivně nastavit kapacity mateřských škol jimi zřizovaných v místech, ve kterých se projeví nárůst dětí a tím zajistit dětem dostupnost jejich předškolního vzdělávání.*

I přes zvýšení kapacit mateřských škol ze strany jejich zřizovatelů v minulých letech a začínající pokles počtu narozených dětí, jsou ještě v našem kraji lokality, kde dochází ke koncentraci mladých rodin a je nutné stávající kapacity mateřských škol v těchto lokalitách dané situaci přizpůsobit. Současně je trendem rovněž zřizování mateřských škol firmami jako benefit pro jejich zaměstnance.

Při plnění výše uvedeného opatření je třeba metodicky pomáhat zřizovatelům mateřských škol při zvyšování kapacit mateřských škol a následných změnách v rejstříku škol.

Opatření:	<i>Metodicky pomáhat ředitelům a zřizovatelům mateřských škol v případě zavedení posledního ročníku mateřské školy jako povinného.</i>
-----------	--

Záměrem MŠMT je zavést poslední ročník mateřské školy jako povinný. V současné době je předškolní vzdělávání nepovinné. K předškolnímu vzdělávání jsou přednostně přijímány pouze děti v posledním roce před zahájením školní docházky, pokud o ně jejich zákonní zástupci požádají.

Z pozice krajského úřadu bude nutné informovat ředitele mateřských škol o aktuálních změnách v oblasti povinného posledního ročníku mateřské školy s vazbou na změnu základních dokumentů škol a metodicky pomáhat zřizovatelům mateřských škol se stanovováním spádových obvodů jednotlivých mateřských škol.

Opatření:	<i>Včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady povinné školní docházky.</i>
-----------	---

Počet dětí s odkladem povinné školní docházky je ve Zlínském kraji stále vysoký (asi 1 000 dětí ročně). Je potřeba podchytit včas nerovnoměrnosti ve vývoji dítěte pedagogy v mateřských školách a na bázi spolupráce s rodiči dětí, poradenskými institucemi, zdravotníky a orgány sociálněprávní ochrany dětí eliminovat odklady povinné školní docházky.

K naplnění tohoto opatření bude potřeba ve spolupráci se vzdělávacími institucemi v kraji zajistit pro pedagogické pracovníky mateřských škol vzdělávání zaměřené na osvojení si dovedností v oblasti pedagogické diagnostiky dětí. Dále je nutné zajistit rovnoměrné rozmístění logopedických tříd v rámci území Zlínského kraje, neboť vada řeči je jedním z častých důvodů odkladu povinné školní docházky dětí.

Opatření:	<i>Podporovat prvky polytechnické výchovy ve vzdělávání v mateřských školách.</i>
-----------	---

Technická výchova je nezbytnou součástí předškolní výchovy v mateřských školách. Přispívá nejen k rozšiřování poznatků, ale především k vytváření pracovních dovedností a návyků, které děti využijí v běžném a později i v pracovním životě.

K naplnění tohoto opatření je potřeba ve spolupráci se vzdělávacími institucemi v kraji vzdělávat na adekvátní úrovni pedagogické pracovníky mateřských škol tak, aby se polytechnických témat neobávali a zařazovali je do vzdělávacího programu mateřských škol ve větší míře než doposud. K tomu je nutné, aby všechny mateřské školy měly v této oblasti dostatečné vybavení didaktickými pomůckami (polytechnické stavebnice, různé modely, přístroje, nástroje, hračky) na podporu rozvoje pracovních schopností a dovedností dětí.

Dále je vhodné využívat zkušeností, poznatků a příkladů dobré praxe včetně metodických materiálů a pracovních listů z již proběhlých projektů směřujících k naplnění tohoto cíle. Využít i potenciálu vzdělávacích a neziskových organizací, možností a zdrojů firem v regionu a podporovat jejich zapojení pro získání nových vědomostí u dětí v oblasti technických oborů a řemesel vyskytujících se v kraji a tím přispívat k rozvoji dětí v této oblasti.

2.2 ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl:	Inovace cílů a obsahu základního vzdělávání v souladu se současnými trendy vývoje společnosti a s revidovaným RVP ZV.
------	--

Opatření:	<i>Prostřednictvím rozvoje profesních kvalit pedagogů zvyšovat kvalitu školy včetně systému její evaluace a autoevaluace.</i>
-----------	---

Kvalita učitele je všeobecně považována za klíčový faktor, který zásadním způsobem ovlivňuje kvalitu školního vzdělávání. Proto je důležité zaměřit se na počáteční i průběžnou profesní podporu učitelů, na rozvoj a zvyšování jejich kompetencí.

V oblasti efektivního vyučování je nutno zdůraznit např. dovednost učitele pracovat v multikulturních třídách, efektivně pracovat s velmi různorodou populací z hlediska etnického, jazykového, náboženského, z hlediska kvality sociálního zázemí, úspěšně integrovat žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. V oblasti sociálně vztahové se pak jedná o schopnost navázat partnerství a spolupráci v širší perspektivě, a to spolupráci s jinými školami, partnerskou spolupráci mezi školami a univerzitami při přípravě budoucích učitelů, uvádění začínajících učitelů do praxe, navázání mezinárodní spolupráce. Je třeba také klást důraz na schopnost využití ICT i při výuce jiných předmětů než těch, které slouží právě k výuce ICT.

Nezbytným předpokladem zvyšování kvality vzdělávání v základních školách je také neustálé zlepšování materiálních i finančních podmínek pro práci.

Opatření:	<i>Podpora a zvyšování profesionality vedení škol.</i>
-----------	--

Dalším klíčovým faktorem, který zásadně ovlivňuje více či méně úspěšný a efektivní chod školy a celého vzdělávacího procesu, jsou odborné a řídicí schopnosti ředitele školy. Protože velkou část těchto dovedností lze získat pouze praxí, je pro začínající ředitele nutné nastavit efektivní způsob vstupního vzdělávání a vytvořit podmínky pro vzájemné předávání zkušeností. Nezastupitelné místo zde bude mít mentoring a koučing, motivující by mělo být zavedení kariérního systému učitelů a současně i ředitelů škol, stejně jako vytvoření standardu profese ředitele.

Opatření:	<i>Podpora zvyšování kvality vzdělávání na druhém stupni základní školy.</i>
-----------	--

Přetrvávajícím problémem základního školství je početný odchod žáků druhého stupně základní školy na víceletá gymnázia. Dá se předpokládat, že zlepšení materiálních, finančních, ale i personálních podmínek v základních školách, a následně zkvalitnění výuky zejména na druhém stupni základních škol, tento počet odcházejících žáků sníží a současně žákům základní školy zajistí kvalitní přípravu na budoucí povolání. Pro realizaci tohoto záměru bude důležitá nejen užší spolupráce základních škol se školami středními, ale také se zaměstnavateli v regionu s výhledem na budoucí uplatnění žáků.

Opatření:	<i>Vytvářet podmínky pro zlepšení životního stylu žáků.</i>
-----------	---

Rizikové chování žáků (užívání alkoholu, tabáku nebo dalších návykových látek, nesprávná výživa, nesprávné návyky stravování, nedostatek pohybové aktivity, přemíra elektronické komunikace aj.) zvláště v období dětství a dospívání mívá dlouhodobé až celoživotní následky. Nedílnou součástí vzdělávacího procesu v základních školách musí tedy být i vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu, které by mělo propojovat teorii s praxí přímo v prostředí školy, a být tak prevencí rizikového

chování žáků. Současně s nabídkou vzdělávání mohou být podpořeny vhodné typy aktivit a programů.

2.3 STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl:	Soulad struktury oborového portfolia středních škol s možnostmi uplatnění jejich absolventů v praxi.
------	---

Opatření:	<i>Zajistit optimální strukturu vzdělávací nabídky středních škol pro absolventy základních škol.</i>
-----------	---

Vývoj počtu přijímaných žáků ke studiu v jednotlivých oborech a skupinách oborů vzdělání je jedním ze základních kritérií pro sledování vývoje ve středních školách. V minulých letech se střední školy z hlediska počtu nově přijatých uchazečů do 1. ročníků ocitly na nejnižších hodnotách ve své historii. Na základě demografické prognózy lze v následujících letech předpokládat zastavení tohoto poklesu a stabilizaci počtu žáků středních škol v kraji.

Zlínský kraj bude nadále usilovat o optimální strukturu v podílech přijímaných žáků ke střednímu vzdělávání, včetně základního poměru žáků přijímaných k maturitnímu vzdělávání (bez nástavbového studia) a k nematuritnímu střednímu vzdělávání – viz tabulka. V budoucnu je proto nutné udržet dostatečnou kvalitu přijímacího řízení, především do oborů vzdělání ukončených maturitní zkouškou, a zajistit dostatečnou podporu řemeslných oborů vzdělání ukončených výučním listem. Zlínský kraj bude proto podporovat účast středních škol v projektu jednotných přijímacích zkoušek organizovaných MŠMT. Podíl žáků přijímaných na čtyřletá gymnázia je v posledních letech stabilní a nepředpokládá se jeho zvyšování. Vzdělávání na víceletých gymnáziích by mělo být i nadále primárně určeno pro žáky s vysokými studijními předpoklady a v souladu s Dlouhodobým záměrem ČR 2015-2020 by nemělo docházet ke zvyšování kapacit u obou oborů.

Tabulka 11 - Předpokládaný podíl přijímaných žáků do středních škol ve Zlínském kraji
Zdroj: OŠMS

Ukazatel (pouze denní forma studia, všichni zřizovatelé bez ZKMZ, ZKVL, NS a konzervatoře)	Předpokládaná úroveň
podíl žáků přijímaných do oborů s maturitní zkouškou (bez NS, vč. K6 a K8)	67-72 %
podíl žáků přijímaných do oborů H a E poskytující střední vzdělání s výučním listem (vč. oborů C)	27-32 %

Ukazatel (pouze denní forma studia, všichni zřizovatelé bez ZKMZ, ZKVL, NS a konzervatoře)	Předpokládaná úroveň
podíl žáků přijímaných do čtyřletých oborů gymnázia (K4)	14-18 %
podíl žáků v 5. ročníku osmiletých a ve 3. ročníku šestiletých gymnázií	5 %

podíl žáků přijímaných do obecné odborné přípravy (obory lycea)	1-3 %
podíl žáků přijímaných do oborů M a L poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou (vč. lycea)	43-46 %
Ukazatel	
(pouze denní forma studia, všichni zřizovatelé bez ZKMZ, ZKVL, NS a konzervatoře)	Předpokládaná úroveň
podíl absolventů středního vzdělání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia L5 v denní formě	20 %

Opatření:	<i>Podporovat provázanost oborové nabídky s potřebami zaměstnavatelů v kontextu uplatnitelnosti absolventů středních škol.</i>
-----------	--

Oborová nabídka středních škol Zlínského kraje je v současnosti stabilizovaná, vyrovnaná a nabízí absolventům základních škol dostatečnou škálu možností pro volbu další vzdělávací cesty a pro následné uplatnění v životě i na trhu práce. I při demografickém propadu v minulých letech se v kraji podařilo zachovat a rozvíjet zejména dostatečnou nabídku oborů odborného vzdělávání ukončených jak maturitní zkouškou, tak výučním listem. Žáci, kteří úspěšně absolvovali maturitní studium, pak mohou dále pokračovat ve svém dalším odborném vzdělávání na vyšších odborných nebo vysokých školách.

Při změnách ve struktuře škol a struktuře jejich oborového portfolia bude Zlínský kraj přihlížet k následujícím parametrům:

- pokračovat v podpoře oborů s technickým zaměřením, v případě přírodovědných oborů pak především těch, jejichž absolventi nemají problémy s uplatněním na trhu práce,
- v oborové struktuře středních škol i nadále vycházet z uplatnitelnosti absolventů na trhu práce,
- podporovat vzdělávací nabídku v ostatních formách studia a ve zkráceném studiu v rámci celoživotního vzdělávání,
- podporovat ty vzdělávací obory, které lze uplatnit v celoživotním vzdělávání a rekvalifikacích,
- sledovat minimální počty žáků v denní formě vzdělávání s ohledem na ekonomickou efektivitu a pedagogickou úroveň vzdělávání,
- změny v oborové struktuře projednat se zástupci sociálních partnerů,
- navyšovat kapacity maturitních oborů jen se souhlasným stanoviskem sociálních partnerů,
- do struktury oborů poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou zařazovat nebo kapacitně posilovat jen obor vzdělání, který bude nahrazovat jiný aktivní obor vzdělání s maturitní zkouškou,
- provádět zápis jedinečných oborů vzdělávání jen se souhlasným stanoviskem Asociace krajů,
- nezvyšovat kapacity maturitních oborů, u kterých nezaměstnanost absolventů dlouhodobě překračuje krajský průměr,
- při výběru volitelných předmětů na gymnáziích se zaměřit na oblasti chemie, fyziky a dalších přírodních věd,

- v oblasti oborů vzdělání s výučním listem nezvyšovat kapacity oborů, které mají dlouhodobě nezaměstnanost vyšší než průměr nezaměstnaných absolventů v rámci kraje,
- v oborech nástavbového studia, kde dlouhodobá nezaměstnanost absolventů denní formy vzdělávání přesahuje 15 %, nezvyšovat oborové kapacity,
- zveřejňovat seznam skupin oborů nástavbového studia, v nichž je dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti.

Opatření: *Nadále usilovat o udržení kvality středního vzdělávání a efektivní partnerskou spolupráci středních škol se zaměstnavateli.*

Kvalita vzdělávání ve středních školách Zlínského kraje se pohybuje dlouhodobě na velmi dobré úrovni. K tomu v uplynulých letech přispěla řada kroků a aktivit, které bude Zlínský kraj akcentovat i v dalším období.

K realizaci opatření bude Zlínský kraj zejména:

- podporovat realizaci centrálně organizovaného přijímacího řízení včetně přijímací zkoušky do oborů vzdělání s maturitní zkouškou pro denní formu vzdělání s výjimkou oborů vzdělání, kde je součástí přijímacího řízení talentová zkouška,
- podporovat spolupráci středních odborných škol, základních škol a firem v aktivitách popularizujících technické, přírodovědné a řemeslné obory, podporovat rozvoj Center vzdělávání s přirozenou spádovostí a dále aktivity prezentující budoucí uplatnitelnost absolventů uchazečům o střední vzdělávání a jejich rodičům,
- v návaznosti na inovaci obsahu učiva v rámcových vzdělávacích programech zejména v oblasti technického a přírodovědného vzdělávání s ohledem na technický pokrok a požadavky trhu práce podporovat inovaci a aktualizaci kurikulárních dokumentů škol,
- při inovacích školních vzdělávacích programů propojovat odborně pedagogická hlediska s oprávněnými požadavky zaměstnavatelů a vysokých škol,
- podporovat přímé zapojení zaměstnavatelů do úprav ŠVP,
- v zájmu lepšího osvojení profesních dovedností absolventů škol akcentovat význam praktické výuky na pracovištích zaměstnavatelů,
- pokračovat ve zkvalitnění výuky technických a přírodovědných oborů prostřednictvím modernizace technického vybavení, výukových materiálů, učebních pomůcek a využití ICT,
- podporovat roli odborníků z praxe v odborném vzdělávání a přípravě,
- pokračovat v systému „Podpora řemesel v odborném školství“ s důrazem na výsledky ve vzdělávání, zejména v odborném výcviku,
- nadále zapojovat žáky základních škol do spolupráce se středními odbornými školami, resp. zaměstnavateli v rámci školního i mimoškolního vzdělávání v oblasti rozvoje technických, přírodovědných a řemeslných dovedností,
- podporovat a od ředitelů škol vyžadovat další prohlubování spolupráce škol, zaměstnavatelů a poboček úřadu práce s cílem dalšího zkvalitnění úrovně odborného vzdělávání, což přispěje ke snadnějšímu uplatnění na trhu práce,
- podporovat mezinárodní i regionální mobilitu, společné projektové aktivity žáků a pedagogů a stáže ve firmách za účelem zvýšení nebo prohloubení praktických a teoretických znalostí a dovedností a výměny zkušeností.

Zlínský kraj dále doporučuje využívat Národní rámec kvality v počátečním vzdělávání, který v rámci projektu NIQES vytvořila Česká školní inspekce a začala jej využívat od školního roku

2015-2016. Tímto národním rámcem kvality se rozumí zejména model tzv. kvalitní školy⁶ a z něj vycházející kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, doplněné o metodiku inspekční činnosti a formuláře pro záznam zjišťovaných, hodnocených a kontrolovaných informací a dat týkajících se vzdělávání.

Opatření:	<i>Udržet optimální krajskou síť středních škol.</i>
-----------	--

V souvislosti s řadou optimalizačních kroků od roku 2001 došlo na území Zlínského kraje ke snížení počtu středních škol z 68 na 46, a tím k průběžné institucionální redukci a aktualizaci vzdělávací nabídky v oblasti středního vzdělávání v návaznosti na potřeby kraje. Vzdělávací nabídka středních škol je v současnosti dostatečná, stabilizovaná a strukturálně vyrovnaná.

V následujícím období bude nutné se zaměřit na udržení optimálního spektra oborové nabídky na úrovni, která bude odpovídat stavu demografického vývoje, zájmu uchazečů o sekundární vzdělávání i poptávce po kvalifikovaných pracovnících na trhu práce zejména v oblasti technické a přírodovědné. Případné další optimalizační kroky budou proto realizovány tak, aby oborová vzdělávací nabídka v dané oblasti nebyla nedůvodně eliminována. K případným optimalizačním krokům může vést, kromě demografického vývoje, snaha o zvýšení efektivity využití stávajících kapacit a materiálně-technického vybavení škol, efektivnější vynakládání provozních i investičních prostředků a vytvoření silných škol poskytujících vzdělání v širším oborovém spektru. Pro stabilizaci sítě středních škol je nutné respektování přiměřené dostupnosti oborů vzdělávání v územním obvodu Zlínského kraje.

Z důvodu dostatečného spektra oborů středního vzdělávání ve Zlínském kraji se v příštím období nepředpokládá vznik nové střední školy nebo zvyšování stávajících celkových kapacit středního vzdělávání ve Zlínském kraji. Zvýšení nejvyššího povoleného počtu žáků v oboru vzdělání bude možné pouze v dostatečně odůvodněných případech s přihlédnutím k demografickému vývoji a situaci v kraji, u oborů vzdělání přírodovědného a technického zaměření, u oborů, které budou dlouhodobě nedostatečné na trhu práce, nebo u oborů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Prioritou pro následující období zůstává, aby dílčí změny v organizačním uspořádání právních subjektů či v oborové nabídce vedly ke zlepšení podmínek vzdělávání, podpořily kvalitu a efektivitu středního školství ve Zlínském kraji a současně byly minimalizovány negativní efekty, které slučování škol s sebou přirozeně nese.

2.4 VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl:	Soulad vyššího odborného vzdělávání s požadavky na uplatnění jejich absolventů v praxi.
------	--

Opatření:	<i>V oblasti oborové nabídky vyššího odborného vzdělávání reagovat na požadavky praxe s přihlédnutím k celkovému vývoji v terciárním vzdělávání.</i>
-----------	--

V oblasti vyššího odborného vzdělávání se již delší dobu projevuje snižující se zájem uchazečů o tento typ studia. V souvislosti s dalším postupujícím demografickým propadem v této věkové skupině a s početnou nabídkou volných studijních míst na vysokých školách se neočekává změna

⁶ Kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání Modifikace pro předškolní vzdělávání. *NIQES: Národní systém inspekčního hodnocení vzdělávací soustavy* [online]. Praha: Česká školní inspekce, 2015, 14.06.2015 [cit. 2015-11-06]. Dostupné z: <http://www.niqes.cz/Niqes/media/Testovani/Zpr%C3%A1vy,%20reakce,%20ohlasy%202013/Kriteriahodnoceni-podminek,-prubehu-a-vysledku-vzdelavani-2015-2016.pdf>

tohoto trendu. V současné době slouží vyšší odborné školy pro řadu studentů jako dočasné vzdělávací řešení v oblasti terciárního vzdělávání. O tomto stavu vypovídá počet studentů, kteří vyšší odborné školy opouštějí po prvním ročníku. Ze statistických údajů MŠMT bylo zjištěno, že se jedná až o třetinu studentů. Situaci v tomto vzdělávacím segmentu také výrazně komplikuje neujasněný další vývoj a postavení vyššího odborného vzdělávání v rámci terciárního systému vzdělávání.

Z výše uvedených důvodů, zejména však z důvodu demografického propadu, lze předpokládat spíše redukci sítě vyšších odborných škol a snižování jejich celkových kapacit. Výjimku mohou tvořit obory technického a přírodovědného zaměření s provázaností na potřeby zaměstnavatelů v regionu, popř. vzdělávací program, jehož koncepce vychází ze specifik regionu a není v rozporu s požadavky trhu práce.

Při realizaci vzdělávání ve stávajících programech vyšších odborných škol se doporučuje nadále akcentovat deklarovanou výhodu praktického zaměření vyššího odborného vzdělávání a uplatňovat co nejužší spolupráci škol a zaměstnavatelské praxe.

2.5 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ NADANÝCH

Cíl:	Optimální vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.
------	--

Opatření:	<i>Podporovat vytváření rovných podmínek pro vzdělávání všech žáků.</i>
-----------	---

V příštím období je třeba zvýšit schopnost škol a školských zařízení vytvářet podmínky pro úspěšnou kompenzaci zdravotních, sociálních, kulturních a jiných osobnostních znevýhodnění tak, aby nepředstavovala významné překážky při dosahování maxima vzdělávacího potenciálu žáka.

Bude vhodné podporovat aktivity vedoucí k dostatečné informovanosti pedagogických pracovníků o změně přístupu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a o nově vytvořeném systému podpůrných opatření, umožňujících překonání či zmírnění důsledků znevýhodnění. Pedagogičtí pracovníci budou využívat tyto nové informace a možnosti při vzdělávání všech žáků, bez ohledu na jejich výchozí podmínky, čemuž napomůže zpřesnění diagnostiky školských poradenských zařízení a uplatňování intervencí ve formě individuálních podpůrných opatření.

Opatření:	<i>Zaměřit se na udržení kvality vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.</i>
-----------	--

Ve vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami věnovat zvýšenou pozornost těmto oblastem:

- podpora vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s využitím dotačních a rozvojových programů MŠMT a nových opatření a postupů vyplývajících z nové legislativy,
- péče o nadané děti, žáky a studenty bude prováděna za pomoci školských poradenských zařízení a odborných skupin a bude směřovat k vyhledání mimořádně nadaných dětí a žáků a k plnému využití jejich potenciálu ve školní i zájmové činnosti, k realizaci opatření bude využita i Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané pro období let 2015-2020 zpracovaná MŠMT,

- prevence rizikového chování bude podporována prostřednictvím efektivní a cílené primární prevence zaměřené na žáky i pedagogy podle Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na rok 2013-2018 s využitím dotací ze státního rozpočtu určených na tyto účely.

2.6 ÚLOHA A PODPORA PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Cíl:	Profesní rozvoj pedagogických pracovníků škol a školských zařízení.
------	--

Opatření:	<i>Podporovat optimální vzdělávací nabídku v rámci DVPP v návaznosti na aktuální potřeby pedagogických pracovníků a připravované změny v oblasti vzdělávání.</i>
-----------	--

V souvislosti s požadavky na zvyšování kvality vzdělávání ve školách a školských zařízeních je nadále nezbytné usilovat o dostupnost kvalitních vzdělávacích aktivit, které budou zaměřeny na profesní rozvoj pedagogů a budou cíleně reagovat na potřeby školského terénu v návaznosti na řadu připravovaných změn ve vzdělávání.

Oblast DVPP bude v nastávajícím období zásadně ovlivňována zejména postupnou implementací kariérního systému. Podporu ve formě kvalitní vzdělávací nabídky pro učitele a další pedagogické pracovníky budou vyžadovat rovněž významné priority ve výchově a vzdělávání, jako jsou společné vzdělávání, polytechnické vzdělávání, kariérové poradenství a další.

Zlínský kraj bude dostupnými nástroji monitorovat situaci v oblasti nabídky vzdělávání pro pedagogické pracovníky všech stupňů a typů škol a školských zařízení a podněcovat poskytovatele DVPP k tvorbě kvalitních vzdělávacích modulů, které svým obsahem budou odpovídat potřebě rozvoje odborných a pedagogických kompetencí pracovníků škol a školských zařízení. Rozvoj kompetencí učitelů odborných předmětů (zejména technického charakteru) je nutné provádět ve spolupráci s firmami působícími v daném oboru. Bude také třeba podporovat přenos informací o vzdělávacích potřebách pracovníků škol a školských zařízení na klíčové poskytovatele DVPP. V této souvislosti bude nadále rozvíjen portál Sofia, jehož součástí je databáze vzdělávacích zařízení ve Zlínském kraji, aktuální nabídka vzdělávacích akcí, dále zde jsou k dispozici oborově zaměřené kabinety a poradna pro pedagogy. Bude také pokračovat spolupráce s Národním institutem pro další vzdělávání, krajským pracovištěm Zlín, zejména v oblasti přípravy a podpory vzdělávacích akcí pro učitele a vedoucí pracovníky škol a pro pedagogy volného času a pro pedagogy vykonávající dílčí činnost ve školských zařízeních.

Opatření:	<i>Podporovat vzdělávací aktivity směřující ke zkvalitnění řízení škol a školských zařízení.</i>
-----------	--

Zlínský kraj bude v následujícím období podporovat vzdělávací aktivity zaměřené na profesní rozvoj ředitelů škol a školských zařízení, jejichž role je pro zabezpečení kvalitního vzdělávání a efektivního řízení školských organizací klíčová.

V návaznosti na opatření DZ ČR, zejména na postupnou implementaci kariérního systému a také uvažované zavedení standardu profese ředitele, budou podporovány vzdělávací aktivity rozvíjející profesní dovednosti ředitelů škol a školských zařízení s důrazem na dovednosti pedagogického vedení a efektivní moderní formy k dosažení potřebných kompetencí (např. mentoring, koučing a další). Tato oblast bude sledována rovněž v rámci motivačního systému pro ředitele krajských školských organizací a při pravidelném hodnocení ředitelů škol a školských zařízení.

2.7 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ V RÁMCI CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ

Cíl:	Podpora dalšího vzdělávání pro dospělé obyvatele Zlínského kraje ve stávajících centrech vzdělávání.
------	---

Opatření:	<i>Využít kapacity a možnosti center vzdělávání pro účely dalšího vzdělávání.</i>
-----------	---

Bude potřebné pokračovat v podpoře nabídky programů dalšího vzdělávání pro dospělé a efektivně je soustředit do vybudovaných a moderně vybavených center vzdělávání. Na základě úzkého dialogu se zaměstnavateli rozvíjet a inovovat nabízené vzdělávací programy a hledat možnosti ke zvýšení zájmu o účast v dalším vzdělávání.

Zlínský kraj hodlá nadále podporovat školy a školská zařízení v zavádění systému uznávání a rozšiřování jejich aktivit v oblasti dalšího vzdělávání, přípravy a realizace vzdělávacích programů vedoucích k získání profesních kvalifikací v systému Národní soustavy kvalifikací.

Opatření:	<i>Podporovat aktivity vedoucí ke zvyšování kvality dalšího vzdělávání.</i>
-----------	---

Zlínský kraj bude podporovat aktivity zaměřené na zvýšení kvality poskytovaného dalšího vzdělávání a zvyšování kvality lektorů. Tato podpora bude zahrnovat i podporu systémových kroků vedoucích k naplnění tohoto opatření, jak na krajské, tak na národní úrovni.

K naplňování cíle bude Zlínský kraj v rámci možností využívat finančních zdrojů operačních programů v rámci fondů Evropské unie.

2.8 UPLATNITELNOST ABSOLVENTŮ ŠKOL PODLE OBORŮ VZDĚLÁNÍ NA TRHU PRÁCE

Cíl:	Zvyšovat šance na uplatnění absolventů středních škol na trhu práce.
------	---

Opatření:	<i>Reagovat nabídkou struktury a obsahu oborů vzdělávání na požadavky trhu práce ve Zlínském kraji.</i>
-----------	---

Vazbu mezi nabídkou oborů vzdělávání a poptávkou trhu práce po absolventech, kde jakýkoliv zásah přináší změnu reálně až po uplynutí minimálně 4 let, je nutné interpretovat s maximální mírou uvážlivosti a hledat rozumná východiska pro daný region. K tomuto účelu budou využívána zjištění z analýz trhu práce zpracovávaných pro kraj (např. Analýza nabídky a poptávky po pracovní síle v oblasti odborných technických profesí ve Zlínském kraji v horizontu 2015-2020) a predikce zpracované úřady práce, hospodářskými komorami, Svazem průmyslu a dopravy ČR a dalšími.

Dalšími konkrétními zdroji pro realizaci opatření budou výsledky z projektu MŠMT Předvídání kvalifikačních potřeb trhu práce (PŘEKVAP), vznikající Observatoř trhu práce ve Zlínském kraji, signované sektorové dohody, nebo vznikající Pakt zaměstnanosti ve Zlínském kraji.

Novým přínosem pro uplatnitelnost absolventů oborů vzdělávání zakončených výučním listem by mělo být zavedení tzv. mistrovské zkoušky jako potvrzení nejvyšší úrovně profesní zdatnosti v daném řemeslném odvětví. Kraj bude podporovat tuto aktivitu, která je součástí systémových opatření MŠMT.

Je třeba také i nadále podporovat účast žáků v rámci praktického vyučování na pracovištích firem. Zlínský kraj bude rovněž aktivní v oblasti podpory zavádění prvků duálního systému vzdělávání do výukových programů středních škol.

Opatření:	<i>Podporovat atraktivnost výuky technických a přírodovědných oborů na základních a středních školách.</i>
-----------	--

V souladu s poptávkou trhu práce je nadále potřeba podporovat aktivity vedoucí ke zlepšení pozic absolventů středních škol při jejich vstupu do praxe. V důsledku neuspokojené potřeby zaměstnavatelů po absolventech technických a přírodovědných profesí bude kraj podporovat zejména aktivity napomáhající rozvoji technického a přírodovědného zaměření následného studia žáků základních a středních škol.

Podporováno bude zejména:

- sdílení odborných učeben a laboratoří na středních školách pro žáky základních škol, tzv. sdílení dílen,
- volnočasové aktivity technického a přírodovědného zaměření pro žáky základních a středních škol organizované na středních školách,
- účast žáků základních škol na výukových programech center technického a přírodovědného vzdělávání (např. Experimentária při SPŠ Otrokovice, Hi-Tech centru při SPŠ a OA Uherský Brod aj.),
- úzké propojení škol a firem při praktické přípravě žáků a při úpravách ŠVP,
- spolupráce s jinými subjekty poskytujícími vlastní vzdělávací aktivity (na bázi science-learning center (např. centra kreativity, hvězdárny atd.).

2.9 ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl:	Zvyšovat kvalitu vzdělávacího procesu v souladu s RVP ZUV.
------	---

Opatření:	<i>Podpořit dokončení zavádění školních vzdělávacích programů.</i>
-----------	--

Hlavním úkolem následujícího období je dokončit postupné zavádění výuky v základních uměleckých školách podle vlastních ŠVP. Od školního roku 2015-2016 se v základních uměleckých školách vyučuje v přípravných ročnících a v 1. až 4. ročnících studia I. a II. stupně podle ŠVP připravených podle RVP ZUV. V rámci projektu ESF Podpora ZUŠ lze využít metodické podpory pedagogů ZUŠ v oblasti řízení zavádění ŠVP. Je nutné pokračovat v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřeném na realizaci ŠVP v praxi.

Opatření:	<i>Klást důraz na kvalitu základního uměleckého vzdělávání a péče o talenty.</i>
-----------	--

Základní umělecké vzdělávání je významným článkem vzdělávacího systému s dlouholetou tradicí v českých zemích, a proto je třeba klást důraz na roli tohoto vzdělávání, které je součástí na sebe navazujícího uměleckého vzdělávání. V souvislosti s tím je nutné odlišovat základní umělecké vzdělávání a zájmové vzdělávání, tj. školní družiny, školní kluby a střediska volného času, která poskytují zájemcům naplnění volného času zájmovou činností. Vzhledem k tomu, že ZUŠ poskytují žákům nejen základy vzdělávání v uměleckých oborech a připravují je na neprofesionální uměleckou činnost, ale připravují žáky i po stránce odborné pro další studium na konzervatořích, vyšších odborných a vysokých školách s uměleckým a pedagogickým zaměřením, je důležité

podporovat péči o talenty, podchytit a vzdělávat nadané jedince a věnovat se této oblasti již od samotného přijímání uchazečů ke vzdělávání na základě talentových zkoušek.

Opatření:	<i>Stabilizovat síť základního uměleckého vzdělávání a nenavyšovat kapacity škol.</i>
-----------	---

Vzhledem k tomu, že v minulém období rostl zájem o rozšiřování základního uměleckého vzdělávání, a to i přesto, že ve Zlínském kraji je hustá síť odloučených pracovišť (ve školním roce 2015-2016 celkem 185 míst poskytovaného vzdělávání), je nutné stabilizovat síť základních uměleckých škol. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že podíl žáků ZUŠ na věkové skupině 6-18 let ve Zlínském kraji je na druhém místě a výrazně převyšuje podíly v ostatních krajích ČR. Zlínský kraj v souvislosti s volnými kapacitami škol na území kraje nepředpokládá navyšování nových kapacit a vznik nových organizací. Výjimkou mohou být odůvodněné případy, a to za předpokladu udržitelnosti financování regionálního školství. Zřízení dalších míst v rámci stávající cílové kapacity je nutné důkladně zvažovat v návaznosti na konkrétní podmínky a odůvodnění.

V případě zájmu obcí je možné uvažovat o převedení zřizovatelských kompetencí k základním uměleckým školám z kraje na obce.

2.10 ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Cíl:	Zkvalitnění zájmového vzdělávání.
------	--

Opatření:	<i>Podporovat kvalitní volnočasové aktivity a programy v zařízeních pro zájmové vzdělávání.</i>
-----------	---

Zájmové vzdělávání má svou nezastupitelnou úlohu ve všech věkových skupinách, zejména však pro skupinu dětí a žáků ve věku 6-15 let. Má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, zdravotní, pomáhá předcházet sociálně patologickým jevům zejména u žáků 2. stupně základních škol, vede ke schopnosti trávit volný čas smysluplně.

Prioritou v oblasti zájmového vzdělávání bude podporovat a zaměřit se na obsahové zkvalitňování zájmového vzdělávání ve střediscích volného času, v domech dětí a mládeže, ve školních klubech a školních družinách.

Vzhledem k tomu, že zájmové vzdělávání je primárně určeno účastníkům věkové skupiny 6-15 let, je důležité podporovat spolupráci základních škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Tvorba nabídky volnočasových aktivit školských zařízení pro zájmové vzdělávání by měla vést i k propojování obsahu školního a mimoškolního vzdělávání, tzn. podporovat propojování školního a mimoškolního vzdělávání při rozvoji nadání bez ohledu na zdravotní či sociální znevýhodnění. S tím souvisí nutnost aktualizace a zkvalitňování ŠVP školských zařízení pro zájmové vzdělávání.

Pro kvalitní plnění funkce kulturní a pro rozvoj schopností, znalostí, dovedností a nadání účastníků zájmového vzdělávání bude podporována spolupráce zařízení pro zájmové vzdělávání s dalšími veřejnými institucemi, jako jsou knihovny, muzea, hvězdárny, jejichž nabídka a aktivity jsou nedílnou součástí zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit. Nabídka příspěvkových organizací Zlínského kraje bude zveřejňována také v Kalendáři akcí na krajském portále ZKOLA.

Zřizovatelem většiny školských zařízení pro zájmové vzdělávání ve Zlínském kraji jsou obce, proto struktura a charakter činnosti těchto školských zařízení bezprostředně reagují na potřeby daného regionu (obce a blízkého okolí). Je tedy nutné zaměřit se na správné posuzování a rozhodování o

prioritách rozvoje jednotlivých zařízení, a to také s ohledem na finanční prostředky státního rozpočtu.

Opatření:	<i>Udržet funkční síť školských zařízení pro zájmové vzdělávání.</i>
-----------	--

Současný stav sítě školských zařízení pro zájmové vzdělávání ve Zlínském kraji je plně funkční, zabezpečuje v dostatečné míře volnočasové aktivity pro zájemce o zájmové vzdělávání. S ohledem na nutnost finančního zabezpečení a stávající dostatečnou síť těchto zařízení kraj nepředpokládá výraznější rozšiřování sítě školských zařízení pro zájmové vzdělávání. Pouze v případě školních družin a klubů může být zohledněn demografický vývoj a celková situace v regionech (např. zvýšení počtu žáků v základních školách, kdy není zájmové vzdělávání zabezpečeno jiným již existujícím zařízením) a umožněno navyšování počtu žáků školních družin a klubů v odpovídající míře.

2.11 ÚSTAVNÍ VÝCHOVA

Cíl:	Zkvalitnit ústavní výchovu dětí v nových podmínkách.
------	---

Opatření:	<i>Zkvalitnit preventivně výchovnou péči ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy.</i>
-----------	---

V průběhu posledních let zaznamenala školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy nárůst počtu dětí s výraznými výchovnými problémy. Vzhledem k této skutečnosti je třeba pracovat na zlepšení kvality výchovného procesu probíhajícího v těchto školských zařízeních, posílit preventivně výchovnou péči s cílem zamezit rozvoji rizikového chování dětí. Zlínský kraj bude proto nadále podle možností podporovat zvyšování odborné kvalifikace pedagogických pracovníků dětských domovů.

Opatření:	<i>Spolupracovat se zainteresovanými partnery na přípravě transformace a změn v systému péče o ohrožené děti.</i>
-----------	---

V souladu s Národní strategií ochrany práv dětí, jejímž hlavním cílem je snížení počtu dětí dlouhodobě umístěných ve všech typech ústavní péče a podpora rozvoje a dostupnosti služeb souvisejících s prací s ohroženými dětmi a jejich rodinami, se již v roce 2009 Zlínský kraj přihlásil k aktivní spolupráci na změnách systému, což je deklarováno podpisem Dohody o spolupráci mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a Zlínským krajem.

V souvislosti s vyhlášením výzvy z EHP fondů byla Zlínskému kraji v lednu 2015 schválena Ministerstvem financí ČR dotace na projekt Ohrožené děti a mládež ve Zlínském kraji. Cílem tohoto projektu je vytvoření komplexního plánu transformace pobytové péče o děti na systém účinné a multidisciplinární sítě ambulantních a terénních preventivních podpůrných služeb. Rozvoj komunitních služeb rodinného typu přispěje k předcházení umístování dětí do institucionální péče.

2.12 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Cíl:	Rozvoj mezinárodní spolupráce ve školách a školských zařízeních.
------	---

Opatření:	<i>Podpora škol a školských zařízení v rozvíjení mezinárodní spolupráce ve vzdělávání.</i>
-----------	--

Mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení ve Zlínském kraji je užitečným doplněním jejich činnosti v oblasti počátečního i dalšího vzdělávání. Zlínský kraj bude nadále podporovat školy a školská zařízení v realizaci projektů mezinárodní spolupráce. Za tímto účelem bude dbát zejména na pravidelný přenos aktuálních informací o programech a možnostech mezinárodní spolupráce směrem ke školám a školským zařízením na portále SOFIA. Za tímto účelem ustavil kontaktního pracovníka pro spolupráci mezi Zlínským krajem a Domem zahraniční spolupráce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (DZS).

Aktivity škol a školských zařízení v oblasti mezinárodní spolupráce jsou součástí motivace a hodnocení ředitelů a ředitelů škol a školských zařízení zřizovaných Zlínským krajem. Zaměření projektů bude odpovídat potřebám školy či školského zařízení. Podporovány budou jak mobilitní projekty realizované za účelem vzdělávání pedagogických pracovníků nebo odborných stáží žáků a studentů, tak i partnerství škol či školských zařízení vytvořená pro přenos dobré praxe či tvorbu inovačních metod a postupů ve výuce či v jiných oblastech fungování školy. Využíván přitom bude zejména Program Erasmus+, což je program Evropské komise podporující výměny, spolupráci a mobilitu mezi vzdělávacími systémy a systémy odborné přípravy. V České republice je Erasmus+ administrován DZS. Zlínský kraj podporuje přenos zkušeností získaných v zahraničí do školství Zlínského kraje. Účastníci mezinárodních projektů budou mít možnost publikovat inspirace a získané poznatky ve specializované sekci na portále SOFIA.

Zlínský kraj bude vyvíjet vlastní mezinárodní aktivity v oblasti vzdělávání a školství, které povedou ke zvýšení možnosti účasti vedení škol a školských zařízení nebo zástupců Zlínského kraje v mezinárodních projektech. Záměrem Zlínského kraje je pokračovat v implementaci příkladů dobré praxe z dříve realizovaných projektů v oblasti prevence předčasných odchodů žáků a žáků ze středního odborného vzdělávání a dále v oblasti vzdělávání romských dětí. V rámci Programu Erasmus+ bude v nadcházejícím období realizovat vlastní mezinárodní aktivity zaměřené na oblast školství a vzdělávání, zejména projekt partnerství s názvem The STEM Engagement Europe, který se zaměřuje na přenos zkušeností v oblasti atraktivních způsobů výuky odborných předmětů. Partnery Zlínského kraje jsou vzdělávací instituce v Irsku, Nizozemsku, Turecku a Velké Británii.

Další aktivitou bude výměna zkušeností se zahraničními partnery ze zemí, kde funguje duální systém vzdělávání s cílem najít možnosti pro zavedení některých prvků duálního systému vzdělávání do středních škol ve Zlínském kraji.

2.13 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Cíl:	Aplikace strategie vzdělávací politiky v digitálním světě.
------	---

Opatření:	<i>Snižovat nerovnosti ve vzdělávání v oblasti ICT.</i>
-----------	---

Otevřené vzdělávací systémy mají potenciál posilovat rovnost ve vzdělávání. Využití nových technologií a otevřených vzdělávacích zdrojů nabízí nové možnosti a příležitosti, jak nastavit

system, který zpřístupňuje vzdělávání všem, kdo se vzdělávat chtějí a potřebují, bez toho, že by je znevýhodňoval socioekonomický status, pohlaví, region, národnost, původ v kulturně odlišném prostředí apod.

Naopak je ale třeba vnímat to, že i přes výše popsané trendy nemají všichni žáci mimo školu stejný přístup k digitálním technologiím a digitálním zdrojům. Tyto rozdíly je nutné vyrovnávat a nabízet příležitosti k rozvoji digitální gramotnosti, infromatického myšlení a schopnosti využívat digitální technologie k učení všem žákům způsobem odpovídajícím jejich individuálním možnostem a podmínkám. V tomto ohledu je jedním z hlavních úkolů dnešní školy a formální výuky překlenovat vznikající digitální rozdíly.

Opatření:	<i>Podporovat kvalitní výuku a učitele jako klíčový předpoklad.</i>
-----------	---

Chceme-li rozvíjet vzdělávací systém, v němž se vzdělávání opírá o aktuální výsledky lidského poznání, podporuje kreativitu a vychází vstříc dlouhodobým potřebám společnosti a trhu práce, musíme inovovat nejen způsoby vzdělávání, organizační formy a metody výuky, ale i současné vzdělávací cíle. Prudké a plošné rozšíření digitálních technologií staví systém vzdělávání v tomto směru před řadu výzev.

Na trhu práce stále roste poptávka po IT odbornících, kvalifikovaných pracovnících a odbornících, kteří jsou schopni kombinovat znalosti a dovednosti z dalších oborů s pokročilými digitálními znalostmi a dovednostmi. Digitálně gramotné zaměstnance vyžaduje stále širší okruh odvětví a pracovních pozic. Do popředí se dostává nezbytnost celoživotního vzdělávání: současným trendem je mnohem častější střídání zaměstnání a kratší doba setrvání v konkrétním zaměstnání, než tomu bylo dříve, vzrůstá potřeba rekvalifikace – ve vyšší míře a častěji vznikají nová odvětví a nové pracovní pozice – neznámé v době, kdy lidé opouštěli školu.

Mění se struktura dovedností potřebných pro uplatnění ve společnosti a na trhu práce – klade se důraz na dovednosti pro 21. století: schopnost pracovat s informacemi a digitálními technologiemi, kritické myšlení a kladení správných otázek, kreativitu, schopnost řešit problémy, schopnost spolupracovat a účinně komunikovat jak v rodném, tak nejméně v jednom cizím jazyce, schopnost naslouchat a snahu pochopit stanoviska ostatních a porozumět problému v jeho celistvosti, schopnost pracovat autonomně s vysokým nasazením bez nutnosti neustálé kontroly atd.

Využívání digitálních technologií má i významný sociální aspekt a zásadní vliv na rozvoj informační společnosti. Schopnost rozlišit přínosy a rizika využívání digitálních technologií jak v osobní, tak ve společenské rovině je jedním ze základních předpokladů pro život v informační společnosti. Nastavují se nové procesy a dříve či později je nutné nastavit nová pravidla, jež s využíváním digitálních technologií bezprostředně souvisejí (etická pravidla a legislativa od etikety přes autorská práva po obchod s osobními daty, prevenci kyberkriminality, on-line bezpečí, kybernetické bezpečí atd.).

V tomto ohledu vzdělávání v ČR významně zaostává za digitální společností a ekonomikou a tyto nové požadavky bude nutné vhodně začlenit do kurikula formální výuky. To klade nové požadavky na dovednosti všech učitelů. Ti by měli být nejen sami digitálně gramotní a schopni infromaticky myslet, ale měli by být schopni tyto nové kompetence u žáků rozvíjet a současně být schopni uplatňovat ve výuce metody založené na digitálních technologiích. Praxe ukazuje, že začlenit digitální technologie do tradiční výuky a pracovat s nimi tradičními metodami nevede k efektivnější výuce s lepšími výsledky u žáků. Mnohdy je to dokonce naopak. Aby školy a učitelé připravovali žáky na život a práci v budoucím světě, je nutné, aby pracovali jinak, než bylo dřív zvykem.

Strategie digitálního vzdělávání v souladu s prioritami Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 se zaměřuje na vytvoření vhodných podmínek a nastavení procesů, které povedou k cílům, metodám a formám vzdělávání odpovídajícím současnému stavu poznání, požadavkům společenského života i trhu práce, ovlivněných rozvojem digitálních technologií a informační společnosti vůbec. Posláním Strategie digitálního vzdělávání je iniciace změn jak v oblasti metod a forem vzdělávání, tak v oblasti cílů vzdělávání. Změn bude potřeba celá řada a nelze očekávat, že všechny proběhnou do roku 2020. Klademe si za cíl zmapovat situaci a podniknout kroky, které odstraní hlavní překážky na cestě naplňování výše popsané vize digitálního vzdělávání. Strategie digitálního vzdělávání navrhuje opatření, která zvýší konkurenceschopnost našeho vzdělávacího systému a jejichž nezavedení by v dlouhodobém měřítku mohlo vyvolat značné problémy.

Za důležitou charakteristiku Strategie digitálního vzdělávání považujeme její otevřenost do budoucna. Vývoj v oblasti digitálních technologií a v té souvislosti i obsahu vzdělávání či vědeckých poznatků v pedagogice je velmi dynamický a nelze jej spolehlivě předvídat. V centru pozornosti Strategie digitálního vzdělávání je tedy jedinec, který se s pomocí školy a dalších aktérů vzdělávání vně školy musí stát všestrannou osobností, připravenou pro život a uplatnění v době, jejíž mnohé charakteristiky v současnosti neznáme. Právě proto nelze Strategii digitálního vzdělávání považovat za dlouhodobě statický dokument, je nutné jej pravidelně vyhodnocovat a aktualizovat.

Strategie digitálního vzdělávání formuluje tři prioritní cíle, ke kterým budou směřovat první intervence:

- otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií,
- zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi,
- rozvíjet informatické myšlení žáků.

Těchto cílů nelze dosáhnout, aniž bude poskytnuta důsledná podpora učitelům. Učitelé budou ti, kteří ponесou hlavní tíhu plánované transformace. Je třeba je získat na stranu plánovaných změn, poskytnout jim širokou a pestrou nabídku vzdělávání a dostatek metodických materiálů a ocenit adekvátním způsobem jejich aktivity při zavádění kreativních přístupů ke vzdělávání a inovací do výuky. Na pozadí bude nutné zajistit budování a plynulý rozvoj digitální infrastruktury ve školách a nediskriminační přístup k digitálním učebním zdrojům jak ve škole, tak mimo ni. Bude rovněž nutné podpořit modernizační a inovační procesy jak ve výuce, tak v řízení škol a vzdělávacího systému vůbec a současně s tím rozvíjet také způsoby sledování a hodnocení efektivity těchto procesů. Všechny zmíněné prvky Strategie bude nutné významně podpořit aktivitami, které umožní porozumění procesům začleňování digitálních technologií do vzdělávání širší veřejností.

Opatření:	<i>Odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém.</i>
-----------	---

Školy a další vzdělávací instituce budou schopny využít příležitosti, které jim digitální technologie nabízejí, pouze tehdy, změní-li se podmínky, v nichž výuka probíhá. Začleňování digitálních technologií do vzdělávání a do života škol je řízený proces transformace, který má stejná pravidla a charakteristiky jako zavádění jakékoli jiné inovace. Otevřená vzdělávací prostředí vyžadují, aby vedení škol a vzdělávacích institucí hrála aktivní úlohu při poskytování strategické vize a při proměně škol s uzavřeným institucionálním myšlením ve vzájemně propojené vzdělávací komunity a ocenila učitele za inovativní přístupy k výuce. Tato transformace se nesoustředí pouze na technické parametry, řeší také to, jak nové technologie skutečně podporují výukový proces.

Prvotní jsou cíle proměny na pedagogické úrovni (obsah a metody výuky), tyto cíle by měly být podporovány změnami na úrovni organizační, ať už jde o formy výuky, nebo o efektivní řízení a správu instituce (školy, systému). Pro uspokojivou realizaci obojího je nutnou podmínkou dostatečné a funkční technické vybavení a jeho správa. Proces transformace je cyklický a bude třeba neustále sledovat vývoj v oblasti digitálních technologií, vyhodnocovat jeho dopady na vývoj ve společnosti a možnosti, které nové technologie nabízejí vzdělávání, a tomu vzdělávací systém přizpůsobovat.

Efektivní řízení kraje směrem ke školám zřizovaným ZK probíhá také přes uzavřenou složku pro ředitele v sekci Management na portále ZKOLA. Dále se bude usilovat o zjednodušení systému, integraci všech aplikací používaných ve školách, jednotné přihlašování a další provázanost celého systému.

2.14 JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl:	V oblasti cizích jazyků dosáhnout komunikativní kompetence.
------	--

Opatření:	<i>Rozvíjet schopnost uplatnit znalost cizích jazyků v reálných situacích.</i>
-----------	--

Otevření hranic umožňuje lidem cestovat do různých zemí světa. S ohledem na tyto možnosti by cílem výuky cizích jazyků v počátečním vzdělávání nemělo být dosažení vysoké úrovně znalosti jednoho cizího jazyka, ale znalost více cizích jazyků na různých stupních osvojení. To předpokládá:

- zvýšení jazykové úrovně učitelů (studium cizích jazyků na VŠ, výjezdy do zahraničí),
- podporu osvojování si cizích jazyků již od raného věku dětí,
- rozsáhlejší uplatnění rodilých mluvčích ve výuce, výjezdy žáků do zahraničí,
- rozšíření nabídky výuky vybraných předmětů v cizím jazyce a využívání CLIL⁷ v ZŠ i SŠ,
- podporu schopnosti odborné komunikace v daném oboru u žáků SŠ a studentů VOŠ,
- zlepšení návaznosti výuky cizích jazyků mezi základním a středním vzděláváním.

2.15 ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA

Cíl:	Rozvoj znalostí a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast.
------	---

Opatření:	<i>Podpora kvality programů EVVO, prezentace příkladů dobré praxe, spolupráce a setkávání subjektů zabývajících se environmentálním vzděláváním, výchovou a osvětou, vzděláváním pedagogů a lektorů v oblasti EVVO.</i>
-----------	---

Zlínský kraj se opírá o dva koncepční dokumenty: Krajskou koncepci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Zlínského kraje, která definuje priority pro období 2014-2022 a Akční plán EVVO, který ji konkretizuje vždy na vymezené období. Cílem koncepce je podporovat odpovědné chování vůči životnímu prostředí a jednání a rozhodování v souladu s principy

⁷ Integrovaná výuka předmětu a cizího jazyka (často též označovaná anglickou zkratkou CLIL, tj. content and language integrated learning) je vyučovací metoda založená na výuce školního předmětu prostřednictvím cizího jazyka, takže žák si osvojuje znalosti a dovednosti v obou předmětech současně. Vhodnými předměty jsou například zeměpis, dějepis, matematika či tělesná výchova.

udržitelného rozvoje. Koncepce je podkladem pro podporu a rozvoj funkčního systému EVVO ve Zlínském kraji.

Z těchto dokumentů vyplývá potřeba podporovat kvalitu výukových programů EVVO, jejich inovace a větší atraktivitu i pokračování v podpoře spolupráce jednotlivých subjektů (škol, neziskových organizací, podniků, úřadů a veřejných institucí, rodičů) a větší zapojení těchto partnerů do procesu vzdělávání. Zvýšení kvality podprogramů může napomoci mimo jiné průběžná evaluace programů jednotlivými realizátory, výměna zkušeností z přípravy a realizace programů. Příležitosti k výměně zkušeností a vzájemnému setkávání nabízejí klíčové krajské akce jako Krajská konference o EVVO ve Zlínském kraji, Krajský veletrh environmentálního vzdělávání a výchovy, krajské kolo Ekologické olympiády středoškoláků a další tematické akce organizované v různých částech kraje. Nové impulzy v rámci EVVO je možné získat také z dobrých zkušeností z projektů EVVO, které se realizovaly v zahraničí a mají pozitivní dopad na cílové skupiny.

Významná je spolupráce Komise Rady Zlínského kraje pro EVVO a LÍSKY, z. s., regionálního sdružení osobností a organizací zaměřených na EVVO na území Zlínského kraje s dotčenými odbory Krajského úřadu Zlínského kraje. Účinným nástrojem pro podporu EVVO v kraji je také vyhlašovaný Podprogram „Podpora ekologických aktivit ve Zlínském kraji“ a informační servis pro nositele EVVO zahrnující mimo jiné pravidelnou e-mailovou rozesílku a možnost čerpání informací i publikování na krajském školském portálu ZKOLA.

2.16 PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

Cíl:	Zabezpečení školské linie specifické primární prevence v oblasti koordinační, koncepční, metodické a dotační politiky kraje.
------	---

Opatření:	<i>Zapojení institucí do systému účinné primární prevence.</i>
-----------	--

Činnost Zlínského kraje v oblasti primární prevence koresponduje s hlavními dokumenty vydanými MŠMT pro tuto oblast, kterými jsou Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018 a nová metodika pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ke zkvalitnění aktivit v oblasti prevence rizikového chování na shodné období. Z těchto dokumentů vychází Krajský plán primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji pro léta 2015-2017.

Stěžejním posláním kraje v oblasti prevence je zapojit všechny instituce zabývající se prevencí v regionu a jejich činnosti propojit s Preventivními programy škol a školských zařízení ve smyslu zohlednění místních a specifických problémů škol a školských zařízení. Využitím zavedených a fungujících systémových prvků v oblasti primární prevence budou realizovány preventivní programy škol a školských zařízení podle jejich potřeb. Činnost metodiků prevence bude podpořena v návaznosti na dotační programy na celorepublikové a krajské úrovni. I nadále budou ze strany Zlínského kraje vyčleňovány finanční prostředky na realizaci preventivních aktivit v oblasti rizikových typů chování a také bude věnována pozornost realizaci síťových, systémových a dlouhodobých programů poskytovaných NNO a dalšími organizacemi.

Opatření: *Monitorování, diagnostika a řešení výskytu rizikového chování ve školách a školských zařízeních.*

Na základě informací škol a školských zařízení mapuje již od roku 2007 krajská školská koordinátorka prevence rizikové chování ve školách a školských zařízeních Zlínského kraje. Ve spolupráci s metodiky prevence sleduje výskyt rizikového chování ve školách a školských zařízeních. Preventivní aktivity jsou směřovány do škol s vysokým výskytem rizikového chování a následně jsou propojeny s adekvátními opatřeními. Do škol a školských zařízení budou i nadále rozesílány dotazníky sloužící k validnímu monitorování, diagnostice a řešení prevence výskytu rizikového chování. Výsledky výskytu rizikového chování ve školách a školských zařízeních jsou zveřejňovány na webových stránkách Krajského úřadu Zlínského kraje a školském portálu ZKOLA.

Opatření: *Zlepšení podmínek pro vzdělávání školních metodiků prevence a poskytovatelů preventivních aktivit.*

V souvislosti s požadavky na zvyšování kvality diagnostiky a řešení rizikového chování ve školách a školských zařízeních je nadále nezbytné usilovat o profesní rozvoj metodiků prevence KPPP a ZDVPP Zlín, školních metodiků prevence, kontaktních osob zabývajících se prevencí, včetně poskytovatelů v oblasti prevence. Bude nadále podporováno:

- zajištění informovanosti, případně dostupnosti studia k výkonu specializovaných činností a vzdělávání specifických skupin primární prevence,
- zapojení všech pedagogických pracovníků škol a školských zařízení do prevence a zvýšení informovanosti o prevenci směrem k ředitelům škol, třídním učitelům i ostatnímu pracovníkům škol a školských zařízení,
- programy cílené na pozitivní sociální klima ve školách a školských zařízeních, programy ke zvýšení prestiže zdravého životního stylu,
- udržení stávajících kvalitních podmínek pro činnost okresních metodiků prevence a jejich metodickou pomoc školám,
- tradice krajských konferencí primární prevence rizikového chování pro mateřské, základní a střední školy,
- aktivity MŠMT vedoucí ke snížení přímé vyučovací povinnosti školních metodiků prevence.

3. Kritéria rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky

Při dalším rozvoji a optimalizaci sítě škol a školských zařízení bude Zlínský kraj respektovat následující kritéria:

- zachování dostupnosti vzdělávací nabídky v návaznosti na udržení efektivity vzdělávání,
- budování vzdělávacích Center s přirozenou spádovostí,
- u středních škol eliminovat případy tzv. „výjimečných škol“ (výjimka z počtu žáků stanovených školskými předpisy).

3.1 STRUKTURA OBORŮ

Vzdělávací nabídka oborů, které jsou vyučovány ve Zlínském kraji na středních a vyšších odborných školách, je zastoupena všemi skupinami oborů, které mají návaznost na regionální trh práce. Zastoupeny nejsou pouze skupiny 21 – Hornictví, hornická geologie, hutnictví a slévárnictví a 37 – Doprava a spoje, 61 – Filozofie a teologie, 74 – Tělesná kultura, tělovýchova a sport a 91 – Teorie vojenského umění.

Základní přehled o struktuře oborové nabídky lze najít v Příloze 1 v tabulce P5, kde jsou uvedeny počty žáků a studentů v jednotlivých skupinách oborů.

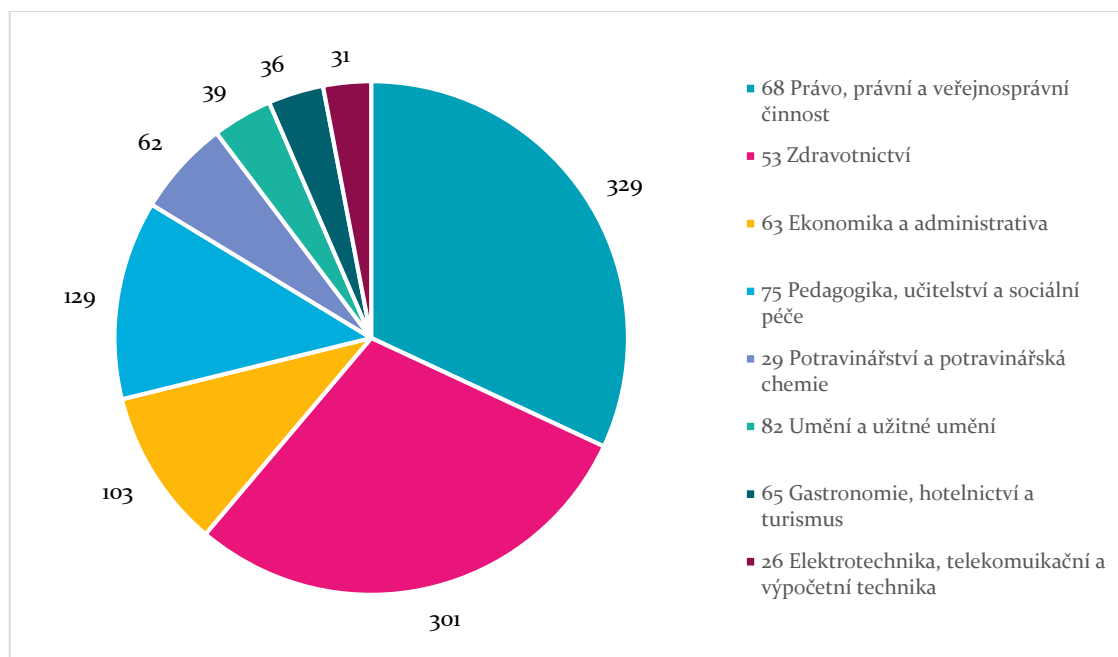
Nejvyšší počty žáků vykazuje skupina 79 – Obecná příprava (cca třetina všech žáků). Výrazné zastoupení mají dále skupiny oborů 23 – Strojírenství a strojírenská výroba, 63 – Ekonomika a administrativa, 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus, 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie. Uvedené skupiny společně představují dvě třetiny, přesně 67 % všech žáků a studujících ve Zlínském kraji.

Následují skupiny oborů 53 – Zdravotnictví, 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče, 64 – Podnikání v oborech, odvětví, 82 – Umění a užitá umění a 18 – Informatické obory.

Vyšší odborné vzdělání

Na vyšších odborných školách (obory vzdělání N) je nejvíce studentů ve skupinách oborů 68 – Právo, právní a veřejnosprávní činnost, 53 – Zdravotnictví a 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče. Studující v těchto skupinách oborů (celkem 759 studentů) tvoří 73 % z celkového počtu studentů na VOŠ ve Zlínském kraji. Oborovou nabídku vyššího odborného vzdělávání Zlínského kraje dále doplňují tyto skupiny: 26 - Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 29 – Potravinářství a potravinářská chemie, 63 – Ekonomika a podnikání, 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus a 82 – Umění a užitá umění.

Graf 24 - Počty studentů VOŠ podle oborových skupin ve školním roce 2015-2016
Zdroj: Statistika MŠMT k 30. 9. 2015

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

V tabulce jsou uvedeny počty žáků středních škol všech zřizovatelů v jednotlivých formách vzdělávání v oborech ukončených maturitní zkouškou (v závorce meziroční rozdíl mezi školním rokem 2015-2016 a 2014-2015).

Tabulka 12 - Počty žáků v jednotlivých formách a oborech středního vzdělávání s maturitní zkouškou všech zřizovatelů k 30. 9. 2015
Zdroj: MŠMT

Počet žáků celkem (včetně konzervatoře)									
24 381 (-241)									
Denní forma vzdělávání ukončená maturitní zkouškou							Ostatní formy vzdělávání ukončené maturitní zkouškou		
18 557 (-35)							702 (-109)		
bez nástavbového studia					nástavbové studium		bez NS		NS
17 931					628 (-30)		302 (-45)		400 (-64)
gymnaziální obory			obory M		obory Lo				
7 084 (-25)			8 704 (-34)		2 143 (+54)				
4leté	6leté	8leté	lycea	ostatní		obory Podnikání	ostatní		
3 767 (+20)	444 (+4)	2 873 (-49)	229 (-200)	8 475 (+166)		398 (-45)	228 (+15)		

Z celkového počtu žáků 24 381 se 79 % vzdělává v oborech ukončených maturitní zkouškou (celkem 19 259 žáků).

Střední vzdělání s výučním listem

V tabulce jsou uvedeny počty žáků středních škol všech zřizovatelů v jednotlivých formách vzdělávání v oborech ukončených závěrečnou zkouškou s výučním listem (v závorce meziroční rozdíl mezi školním rokem 2015-2016 a 2014-2015).

Tabulka 13 - Počty žáků v jednotlivých formách a oborech středního vzdělávání s výučním listem všech zřizovatelů
k 30. 9. 2015
Zdroj: MŠMT

Počet žáků celkem (včetně konzervatoře)		
24 381 (-241)		
Denní forma vzdělávání ukončená výučním listem		Ostatní formy vzdělávání ukončené výučním listem
4 813 (-105)		75 (+12)
Obory H	Obory E	
4 331 (-24)	482 (-81)	

Z celkového počtu žáků 24 381 se 20 % vzdělává v oborech ukončených výučním listem (celkem 4 888 žáků). Zbývající 1 % tvoří žáci vzdělávající se v oborech C – střední vzdělání.

Střední vzdělání

V oborech skupiny C – střední vzdělání se vzdělávají žáci výhradně v oborech Praktická škola jednoletá (celkem 12 žáků, tj. 20 %) a Praktická škola dvouletá (celkem 49 žáků, tj. 80 %).

3.2 DRUHY ŠKOL A JEJICH KAPACITY

Výkony škol ve Zlínském kraji jsou vyjádřeny počtem dětí, žáků a studentů v jednotlivých typech škol, u středních škol rozlišených podle stupně dosaženého vzdělání, případně i kategorie vzdělání. Ve školních letech 2011-2012 až 2015-2016 jsou uvedeny skutečné počty podle statistických zjišťování MŠMT. Další období (2016-2017 až 2019-2020) je určeno z predikce Českého statistického úřadu z projektovaného demografického vývoje v odpovídajících věkových segmentech příslušných stupňů vzdělání. V případě podílových údajů u středních škol je přihlédnuto k žádoucím vytyčeným cílovým hodnotám pro přijímací řízení do jednotlivých stupňů středního vzdělání.

Tabulka 14 - Počty žáků/studentů ve školách zřizovaných Zlínským krajem ve všech formách vzdělávání (bez konzervatoře)
k 30. 9. 2015
Zdroj: MŠMT

Pořadí	Název školy	Počet žáků
1	Gymnázium Uherské Hradiště	926
2	Gymnázium Zlín - Lesní čtvrť	917
3	Střední škola průmyslová a hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště	868
4	Střední průmyslová škola Zlín	848
5	Střední odborná škola a Gymnázium Staré Město	705
6	Masarykovo Gymnázium, Střední zdravotnická škola a VOŠ zdravotnická Vsetín	703/68
7	Gymnázium a JŠ s právem SJZ Zlín	681
8	Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín	680
9	Střední škola hotelová a služeb Kroměříž	661
10	Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín	641

11	Střední průmyslová škola stavební Valašské Meziříčí	628
12	Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod	611
13	Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm	601
14	Střední škola - Centrum odborné přípravy technické Kroměříž	585
15	Gymnázium Kroměříž	534
16	Gymnázium a JŠ s právem SJZ Uherský Brod	513
17	Gymnázium Jana Pivečky a Střední odborná škola Slavičín	500
18	ISS - COP a JŠ s právem SJZ Valašské Meziříčí	478
19	Obchodní akademie Tomáše Bati a VOŠ ekonomická Zlín	454/82
20	Obchodní akademie, VOŠ a JŠ s právem SJZ Uherské Hradiště	454/132
21	Střední průmyslová škola Otrokovice	442
22	Střední škola oděvní a služeb Vizovice	425
23	Gymnázium Ladislava Jaroše Holešov	409
24	Obchodní akademie a Vyšší odborná škola Valašské Meziříčí	405/31
25	Gymnázium Rožnov pod Radhoštěm	400
26	Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí	394
27	Střední průmyslová škola strojnická Vsetín	387
28	Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž	356
29	Střední odborné učiliště Uherský Brod	353
30	Střední škola - Centrum odborné přípravy technické Uherský Brod	341
31	Střední škola gastronomie a obchodu Zlín	331
32	Gymnázium Otrokovice	302
33	Střední odborná škola Luhačovice	275
34	Střední uměleckoprůmyslová škola Uherské Hradiště	271
35	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Zlín	263/162
36	Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm	245
37	VOŠ pedagogická a sociální a Střední pedagogická škola Kroměříž	238/129
38	Gymnázium Valašské Klobouky	225
39	Střední odborné učiliště Valašské Klobouky	209
40	Obchodní akademie Kroměříž	174
41	Střední zdravotnická škola Kroměříž	153
42	Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Valašské Meziříčí	153
43	Střední škola nábytkářská a obchodní Bystřice pod Hostýnem	126
44	Odborné učiliště Kelč	91
45	VOŠ potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž	77/30
46	Odborné učiliště a Základní škola praktická Holešov (OU + ZŠ)	64

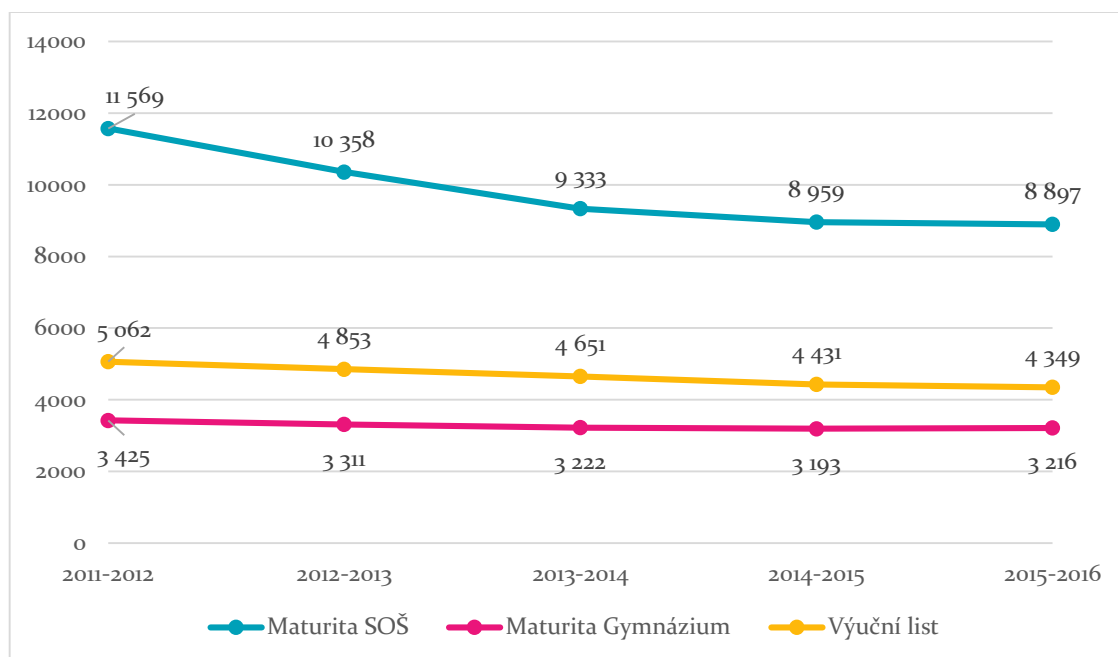
Tabulka 15 - Počty žáků a studentů ve školách ostatních zřizovatelů ve všech formách vzdělávání k 30. 9. 2015
Zdroj: MŠMT

Pořadí	Název školy	Zřizovatel	Počet žáků
1	Střední škola KOSTKA s. r. o. (Vsetín)	soukromý	540
2	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž	církev	472
3	Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově	MV ČR	343
4	Střední škola obchodně technická s. r. o. (Zlín)	soukromý	334
5	Střední škola MESIT, o. p. s. (Uherské Hradiště)	soukromý	318
6	Stojanovo gymnázium, Velehrad	církev	240
7	Střední škola pedagogická a sociální Zlín, s. r. o.	soukromý	227
8	Střední škola služeb, s. r. o. (Uherské Hradiště)	soukromý	212
9	Střední škola letecká s. r. o. (Kunovice)	soukromý	164
10	Střední škola cestovního ruchu a JŠ s právem SJZ, s. r. o. (Rožnov pod Radhoštěm)	soukromý	146
11	Střední škola filmová, multimediální a počítačových technologií, s.r.o.	soukromý	144
12	Soukromé gymnázium, střední odborná škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s. r. o. (Kunovice)	soukromý	143
13	Střední škola podnikatelská a Vyšší odborná škola, s. r. o. (Kroměříž)	soukromý	132
14	Střední škola hotelová Zlín, s. r. o.	soukromý	110
15	Střední odborná škola ochrany osob a majetku Karviná s. r. o. (detaš. pracoviště Zlín)	soukromý	101
16	Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené Valašské Meziříčí (jen žáci SŠ)	MŠMT ČR	87
17	Soukromá střední škola, s. r. o. (Uherské Hradiště)	soukromý	82
18	Církevní střední odborná škola, Bojkovice	církev	70
19	Zlínská soukromá Vyšší odborná škola umění, o. p. s.	soukromý	39
20	Vyšší odborná škola právní, s. r. o. (Kunovice)	soukromý	0
21	Střední odborné učiliště a Středisko praktického vyučování stavební s. r. o.	soukromý	0

3.2.1 Střední vzdělávání

Výkony středních škol jsou rozděleny z hlediska praktického členění na střední vzdělávání v gymnáziích (výstupem je maturitní zkouška) a vzdělávání ve středních odborných školách (výstupem je maturitní zkouška nebo výuční list).

Graf 25 - Vývoj počtů žáků ve středních školách (pouze denní forma vzdělávání, bez nástavbového studia a víceletých gymnázií) zřizovaných Zlínským krajem ve školních letech 2011-2012 až 2015-2016
Zdroj: statistické zjišťování MŠMT k 30. 9. příslušného školního roku

Střední odborné školy (bez gymnázií)

Poskytují:

- střední vzdělání (ukončeno závěrečnou zkouškou bez výučního listu),
- střední vzdělání s výučním listem,
- střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Tabulka 16 - Vývoj počtů žáků ve středních školách (bez gymnázií, všichni zřizovatelé) ve Zlínském kraji ve školních letech 2011-2012 až 2019-2020

Zdroj: Statistika MŠMT k 30. 9. (rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Stupeň dosaženého vzdělání	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017*	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Střední vzdělání	58	69	67	58	61	62	63	64	65
Střední vzdělání s výučním listem	5 669	5 409	5 160	4 981	4 888	4 792	4 792	4 839	4 839
z toho - DFV	5 591	5 337	5 097	4 918	4 813	4 717	4 717	4 764	4 764
- OFV	78	72	63	63	75	75	75	75	75
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	15 845	14 046	12 782	12 294	12 175	12 039	12 019	12 120	12 222
z toho - DFV	14 632	13 071	11 891	11 483	11 473	11 358	11 358	11 472	11 587
- OFV	1 213	975	891	811	702	681	661	648	635
Celkem	21 572	19 524	18 009	17 333	17 124	16 893	16 874	17 023	17 126
z toho - DFV	20 281	18 477	17 055	16 459	16 347	16 137	16 138	16 300	16 416
- OFV	1 291	1 047	954	874	777	756	736	723	710

* od školního roku 2016-2017 se jedná pouze o předpokládané počty žáků.

V tabulce jsou uvedeny počty žáků včetně rozlišení podle jednotlivých forem vzdělávání: denní forma vzdělávání (DFV) a ostatní formy vzdělávání (OFV).

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání⁸

Obory dosaženého vzdělání: C (střední vzdělání – jednoletá a dvouletá praktická škola)

Tabulka 17 - Vývoj počtů žáků v oborech poskytujících střední vzdělání ve Zlínském kraji (všichni zřizovatelé) ve školních letech 2011-2012 až 2019-2020

Zdroj: Statistiky MŠMT k 30. 9. (rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Kategorie dosaženého vzdělání	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017*	2017-2018	2018-2019	2019-2020
C	58	69	67	58	61	62	63	64	65

* od školního roku 2016-2017 se jedná pouze o předpokládané počty žáků.

Vzdělávání je poskytováno v oborech Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá. Toto studium je určeno pro žáky se středním a těžkým mentálním postižením.

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s výučním listem⁹

Obory dosaženého vzdělání: E (střední vzdělání s výučním listem určené hlavně pro žáky se zdravotním postižením nebo znevýhodněním), H (střední vzdělání s výučním listem)

Tabulka 18 - Vývoj počtů žáků v oborech poskytujících střední vzdělání s výučním listem ve Zlínském kraji (všichni zřizovatelé) ve školních letech 2011-2012 až 2019-2020

Zdroj: Statistiky MŠMT k 30. 9. (rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Kategorie dosaženého vzdělání	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017*	2017-2018	2018-2019	2019-2020
E	685	629	579	563	482	472	472	477	482
H	4 984	4 780	4 581	4 418	4 406	4 363	4 363	4 406	4 449
z toho - DFV	4 906	4 708	4 518	4 355	4 331	4 288	4 288	4 331	4 374
- OFV	78	72	63	63	75	75	75	75	75
Celkem	5 669	5 409	5 160	4 981	4 888	4 835	4 835	4 883	4 931

* od školního roku 2016-2017 se jedná pouze o předpokládané počty žáků.

Postupné snižování počtů přijímaných žáků do oborů středního vzdělávání s výučním listem bude pokračovat i v následujících letech. Meziroční pokles je částečně kompenzován systémem podpory řemesel v odborném školství. Snižování propadu lze předpokládat rovněž v souvislosti se zpřísněním podmínek přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou a s realizací státních maturitních zkoušek.

Tabulka 19 - Podíl nově přijatých do oborů středního vzdělání zakončených výučním listem (denní forma studia)

Zdroj: Statistiky MŠMT k 30. 9. (rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Školní rok	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017*	2017-2018	2018-2019	2019-2020
	30 %	28 %	27 %	27 %	27 %	27 %	28 %	28 %	29 %

* od školního roku 2016-2017 se jedná pouze o předpokládané počty žáků.

⁸ Vysvětlivky k označování kategorií vzdělávání jsou obsaženy v Příloze 2., strana 102

⁹ Vysvětlivky k označování kategorií vzdělávání jsou obsaženy v Příloze 2., strana 102

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou¹⁰

Obory dosaženého vzdělání: L (úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou), M (úplné střední odborné vzdělání s maturitou)

Tabulka 20 - Vývoj počtů žáků v oborech poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez gymnázií) ve Zlínském kraji ve školních letech 2011-2012 až 2019-2020

Zdroj: Statistiky MŠMT k 30. 9. (rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Kategorie dosaženého vzdělání	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017*	2017-2018	2018-2019	2019-2020
M	11 100	10 116	9 232	9 022	8 942	8 848	8 841	8 923	9 006
z toho - DFV	10 842	9 879	8 990	8 738	8 704	8 617	8 617	8 703	8 790
z toho - DFV (bez lycea)	9 243	8 789	8 281	8 309	8 475	8 417	8 417	8 503	8 590
- DFV lyceum	1 599	1 090	709	429	229	200	200	200	200
- OFV	258	237	242	284	238	231	224	220	216
Lo	2 881	2 474	2 258	2 152	2 207	2 184	2 182	2 202	2 222
z toho - DFV	2 788	2 392	2 196	2 089	2 143	2 122	2 122	2 143	2 164
- OFV	93	82	62	63	64	62	60	59	58
L5 (nástavba)	1 864	1 445	1 292	1 120	1 026	1 016	1 016	1 016	1 016
z toho - DFV	1 002	800	705	656	626	620	620	620	620
- OFV	862	645	587	464	400	396	396	396	396
Celkem	15 845	14 035	12 782	12 294	12 175	12 048	12 039	12 141	12 244
z toho - DFV	14 632	13 071	11 891	11 483	11 473	11 359	11 359	11 466	11 574
- OFV	1 213	964	891	811	702	689	680	675	670

* od školního roku 2016-2017 se jedná pouze o předpokládané počty žáků.

Pozn.: Ve Zlínském kraji byly ve školním roce 2012/2013 redukovány lyceální obory a obory nástavbového studia ve všech školách zřizovaných Zlínským krajem. Předpokládáme tedy pokles žáků v těchto oborech:

Obory vzdělání skupin M a Lo zabezpečují střední odborné vzdělávání a v malé míře i střední všeobecné vzdělávání (typu lyceum). Obory Lo mají navíc zvýšenou dotaci praktického vyučování.

Podle statistických údajů MŠMT byl za období školních let 2011-2012 až 2015-2016 zřejmý pokles celkového počtu žáků u obou skupin oborů. Tento pokles koresponduje s dlouhodobým nepříznivým demografickým vývojem. V následujících letech se předpokládá, že se pokles žáků v oborech M se stabilizuje a bude víceméně neměnný.

Nástavbové obory L5 jsou určeny pro absolventy tříletých učebních oborů, studium je ukončeno maturitní zkouškou. V souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem a reformou nové maturitní zkoušky lze předvídat pokles uchazečů (ve všech formách vzdělávání) na předpokládanou a požadovanou úroveň.

Tabulka 21 - Podíl nově přijatých do nástavbového studia z absolventů 3letých oborů středního vzdělávání s výučním listem skupiny oborů E a H

Zdroj: Statistiky MŠMT k 30. 9. (rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Školní rok	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017*	2017-2018	2018-2019	2019-2020
	34 %	23 %	23 %	22 %	20 %	23 %	23 %	23 %	23 %

* od školního roku 2016-2017 se jedná pouze o předpokládané počty žáků.

¹⁰ Vysvětlivky k označování kategorií vzdělávání jsou obsaženy v Příloze 2., strana 102

Gymnázia

Obor dosaženého vzdělání: K (úplné střední všeobecné vzdělání)

Tabulka 22 - Vývoj počtů žáků v gymnáziích ve Zlínském kraji (všichni zřizovatelé) ve školních letech 2011-2012 až 2019-2020
Zdroj: Statistiky MŠMT k 30. 9. (rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Typ gymnázia	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Gymnázium 4 leté	3 891	3 764	3 714	3 747	3 767	3 770	3 770	3 770	3 770
Gymnázium 6 leté	509	482	450	440	444	445	445	445	445
Gymnázium 8 leté	3 233	3 131	3 030	2 922	2 873	2 875	2 875	2 875	2 875
Celkem	7 633	7 377	7 194	7 109	7 084	7 090	7 090	7 090	7 090

Skutečný počet žáků v gymnaziálním vzdělávání se přes demografický vývoj drží téměř na konstantní úrovni. Od školního roku 2015-2016 se ve Zlínském kraji nepředpokládá výrazný pokles ani nárůst.

Konzervatoře

Obor dosaženého vzdělání: P (vyšší odborné vzdělání v konzervatoři)

Tabulka 23 - Vývoj počtů žáků v konzervatořích ve Zlínském kraji ve školních letech 2011-2012 až 2019-2020
Zdroj: Statistiky MŠMT k 30. 9. (rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Školní rok	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
P - Denní forma	175	168	179	180	173	175	175	175	175

Skutečnost odpovídá předpokládanému vývoji a kapacitním možnostem Konzervatoře P. J. Vejvanovského v Kroměříži. Vyšší zájem uchazečů o studium je eliminován důsledným výběrem zájemců o studium na této škole, přijímána je asi polovina přihlášených. Do budoucna se nepředpokládá výrazná změna v celkovém počtu žáků.

3.2.2 Vyšší odborné vzdělávání

Obor dosaženého vzdělání: N (vyšší odborné vzdělání)

Tabulka 24 - Přehled počtů studentů ve vyšších odborných školách ve Zlínském kraji ve školních letech 2000-2001 až 2015-2016
Zdroj: Statistiky MŠMT k 30. 9.

Školní rok	Počet škol	Denní forma vzdělávání						Ostatní formy vzdělávání	
		počet studujících v ročníku						celkem	absol.
		celkem	1	2	3	4	absol.		
2000-2001	11	1 220	354	378	409	79	549	254	32
2001-2002	11	1 103	483	249	277	94	449	215	59
2002-2003	11	1 087	450	360	207	70	333	199	54
2003-2004	11	1 167	522	340	265	40	300	211	50
2004-2005	11	1 151	456	393	260	42	392	176	32
2005-2006	11	1 122	504	342	276	0	272	208	56
2006-2007	11	1 090	467	351	258	14	233	170	26
2007-2008	11	1 063	461	303	232	67	233	237	26
2008-2009	11	958	400	283	222	53	260	195	34
2009-2010	*12	1 017	468	280	230	39	197	305	0
2010-2011	12	1 029	490	297	225	17	255	275	74

2011-2012	12	957	397	314	246	0	220	279	90
2012-2013	12	936	436	233	267	0	234	344	54
2013-2014	**11	924	423	277	224	0	236	334	132
2014-2015	11	843	351	235	257	0	196	294	55
2015-2016	11	709	285	216	208	0	224	321	39

* od školního roku 2009 – 2010 přibyla VOŠ MV v Holešově

** od školního roku 2013 – 2014 ukončila činnost VOŠ filmová Zlín, s. r. o.

Tabulka 25 - Vývoj počtů studentů ve vyšších odborných školách ve Zlínském kraji ve školních letech 2011-2012 až 2019-2020
Zdroj: Statistiky MŠMT k 30. 9. (rok 2011, 2012, 2013, 2014, 2015)

Školní rok	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020
N - Denní forma	957	936	924	843	709	702	695	695	695
N - Ostatní formy	279	344	334	294	321	324	324	324	324
N - Celkem	1 236	1 280	1 258	1 137	1 030	1 030	1 026	1 019	1 019

Ve VOŠ je patrný pokles zájmu uchazečů o studium. Důvody tohoto poklesu přetrvávají delší období a spočívají ve více aspektech. Jedním z důvodů je skladba oborů vzdělání na VOŠ, která není v souladu s potřebou trhu práce a vychází spíše ze zaměření škol. Absolventi VOŠ nejsou u zaměstnavatelů preferováni před absolventy SŠ. Absolventi SŠ dávají přednost studiu bakalářských oborů před studiem na VOŠ, jelikož mají možnost pokračovat v magisterském studiu. Pro následující období předpokládáme, že se situace na VOŠ nebude nijak dramaticky měnit.

4. Ekonomická část

4.1 FINANČNÍ NÁROKY NA VEŘEJNÉ ROZPOČTY

4.1.1 Očekávané finanční nároky na státní rozpočet

Ze státního rozpočtu, kapitola 333 MŠMT, jsou prostřednictvím republikových normativů do rozpočtu Zlínského kraje poskytovány finanční prostředky pro tzv. přímé neinvestiční výdaje (platy, náhrady platů nebo mzdy a náhrady mezd, odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, přiděly do FKSP a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice pokud jsou podle školského zákona poskytovány bezplatně, výdaje na DVPP a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání). Tyto prostředky, rozepsané podle stanovených krajských normativů na závazné ukazatele, KÚ ZK v přenesené působnosti přerozděluje na školy a školská zařízení zřizovaná Zlínským krajem a obcemi. Také poskytuje dotace na neinvestiční výdaje soukromých škol a školských zařízení, které nezřizuje kraj, stát, obec, svazek obcí nebo registrovaná církev nebo náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy.

Dotace na neinvestiční výdaje podle zřizovatele škol a školských zařízení

Neinvestiční výdaje jsou uvedeny v členění na následující závazné ukazatele:

- platy,
- ostatní osobní náklady,
- zákonné odvody a přímé ONIV,
- účelové prostředky.

Tabulka 26 - Dotace na neinvestiční výdaje podle zřizovatele v letech 2012 až 2020 (v tis. Kč) - 1. část

Skladba výdajů	Zřizovatel	Skutečnost			
		2012	2013	2014	2015
NEINVESTIČNÍ VÝDAJE CELKEM	kraj	1 907 764	1 823 900	1 792 791	1 788 604
	obec	2 786 744	2 772 401	2 852 345	3 039 231
	soukromník	207 805	196 894	201 124	206 041
	celkem	4 902 313	4 793 195	4 846 260	5 033 876
POČET ZAMĚSTNANCŮ - přepočtený	kraj	4 543	4 371	4 224	4 130*
	obec	7 635	7 740	7 837	7 940*
	celkem	12 178	12 111	12 061	12 070*
PLATY	kraj	1 257 657	1 206 353	1 188 135	1 197 951
	obec	1 939 018	1 965 066	2 025 203	2 101 054
	celkem	3 196 675	3 171 419	3 213 338	3 299 005
OON	kraj	25 976	29 234	27 821	29 314
	obec	22 754	23 366	22 426	24 341
	celkem	48 730	52 600	50 247	53 655
ODVODY	kraj	449 012	432 163	425 306	429 248
	obec	686 393	695 718	696 354	743 646
	celkem	1 135 405	1 127 881	1 121 660	1 172 894

PŘÍMÉ ONIV	kraj	11 726	25 069	25 086	21 494
	obec	25 284	55 649	79 103	62 928
	celkem	37 010	80 718	104 189	84 422
ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY	kraj	163 393	131 081	126 443	110 597
	obec	113 295	32 602	29 259	107 262
	soukromník	207 805	196 894	201 124	206 041
	celkem	484 493	360 577	356 826	423 900

* V době tiskové uzávěrky materiálu nebyly údaje k dispozici, jde o kvalifikovaný odhad dané hodnoty.

Tabulka 27 - Dotace na neinvestiční výdaje podle zřizovatele v letech 2012 až 2020 (v tis. Kč) - 2. část

		Plán				
Skladba výdajů	Zřizovatel	2016	2017	2018	2019	2020
NEINVESTIČNÍ VÝDAJE CELKEM	kraj	1 693 180	1 690 500	1 690 500	1 704 000	1 704 000
	obec	2 884 320	2 873 500	2 873 500	2 873 500	2 873 500
	soukromník	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
	celkem	4 777 500	4 764 000	4 764 000	4 777 500	4 777 500
POČET ZAMĚSTNANCŮ - přepočtený	kraj	4 170	4 170	4 170	4 200	4 200
	obec	8 020	8 015	8 015	8 015	8 015
	celkem	12 190	12 185	12 185	12 215	12 215
PLATY	kraj	1 160 000	1 160 000	1 160 000	1 170 000	1 170 000
	obec	2 030 000	2 020 000	2 020 000	2 020 000	2 020 000
	celkem	3 190 000	3 180 000	3 180 000	3 190 000	3 190 000
OON	kraj	27 000	25 000	25 000	25 000	25 000
	obec	23 000	25 000	25 000	25 000	25 000
	celkem	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
ODVODY	kraj	415 180	414 500	414 500	418 000	418 000
	obec	718 320	715 500	715 500	715 500	715 500
	celkem	1 133 500	1 130 000	1 130 000	1 133 500	1 133 500
PŘÍMÉ ONIV	kraj	31 000	31 000	31 000	31 000	31 000
	obec	53 000	53 000	53 000	53 000	53 000
	celkem	84 000	84 000	84 000	84 000	84 000
ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY	kraj	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
	obec	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
	soukromník	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
	celkem	320 000	320 000	320 000	320 000	320 000

4.1.2 Očekávané finanční nároky na rozpočet Zlínského kraje

Z rozpočtu Zlínského kraje jsou poskytovány prostředky především na provozní a investiční výdaje. Provozní výdaje jsou určeny k zajištění provozu organizací, vzdělávání a odborného výcviku, jež nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Nejvýznamnějšími položkami v provozních výdajích jsou výdaje vynakládané na opravy a údržbu, náklady na energie, odpisy majetku, náklady na nákup materiálu a pořízení dlouhodobého drobného hmotného majetku.

Výdaje podle zřizovatele škol a školských zařízení

Výdaje jsou uvedeny ve členění na následující položky:

- investiční výdaje,
- provozní výdaje.

Investiční výdaje uvedené v tabulce č. 28 a č. 29 představují celkovou výši poskytnutých příspěvků na realizace vybraných investičních akcí školských příspěvkových organizací z rozpočtu Zlínského kraje. V této částce nejsou zahrnuty programové dotační tituly.

Tabulka 28 - Výdaje v letech 2013 až 2019 (v tis. Kč) - 1. část

Skladba výdajů	2013			2014		
	Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost	
		absolutně	v %		absolutně	v %
Investiční výdaje	47 539	41 681	87,68	107 503	101 960	94,84
Provozní výdaje	324 406	327 909	101,08	333 645	334 837	100,36
Výdaje celkem	371 945	369 590	99,37	441 148	436 797	99,01

Tabulka 29 - Výdaje v letech 2013 až 2019 (v tis. Kč) - 2. část

Skladba výdajů	2015		2016	2017	2018	2019
	Plán	Skutečnost		Plán	Plán	Plán
		absolutně	v %			
Investiční výdaje	102 751	102 751	100,00	100 000	100 000	100 000
Provozní výdaje	336 165	334 873	99,62	357 585	357 585	357 585
Výdaje celkem	438 916	437 624	99,71	457 585	457 585	457 585

4.2 FINANČNÍ NÁROKY NA ROZVOJÉ PROGRAMY

Tabulka 30 - Přehled poskytnutých finančních prostředků na rozvojové programy školám a školským zařízením ve Zlínském kraji v letech 2012 až 2015 (v tis. Kč)

Účel	Rok				
	2012	2013	2014	2015	celkem
Ze státního rozpočtu a prostředků EU					
Zvýšení platů pracovníků RgŠ	0	0	26 144	130 064	156 208
Zvýšení odměňování pracovníků RgŠ	0	0	0	22 281	22 281
Zvýšení platů pedagogických pracovníků	0	0	8 648	0	8 648
Zvýšení platů pracovníků soukromého a církevního školství	0	0	0	2 066	2 066
Zabezpečení ústředních, okresních a krajských kol soutěží a přehlídek vyhlášených MŠMT	1 376	1 243	1 175	1 227	5 021
Programy na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT	340	721	336	336	1 733
Program MŠMT na podporu integrace romské komunity	254	161	85	129	629
Podpora odborného vzdělávání	518	449	14 442	14 166	29 575
Podpora přípravy sportovních talentů na školách s oborem gymnázium a gymnázium se sportovní přípravou	3 988	4 036	4 237	4 115	16 376
Excellence středních škol	1 767	1 618	1 323	1 574	6 282
Kulturní aktivity	45	15	55	15	130
Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením	279	450	1 150	403	2 282

Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji	0	102	36	120	258
Učebnice a laboratorní sady v programu CTYOnline	0	0	0	22	22
Podpora zabezpečení škol a školských zařízení	0	0	0	737	737
Rozvoj výukových kapacit MŠ a ZŠ zřizovaných ÚSC	0	0	0	1 046	1 046
Rozvoj výukových kapacit MŠ a ZŠ zřizovaných ÚSC - investice	0	0	0	6 476	6 476
Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním a se zdravotním postižením	4 255	3 899	4 850	4 599	17 603
Podpora školních psychologů a školních speciálních pedagogů	0	0	2 615	4 574	7 189
Podpora logopedické prevence v předškolním vzdělávání	0	783	882	655	2 320
Podpora implementace etické výchovy do vzdělávání	0	431	0	100	531
Další cizí jazyk RVP pro základní vzdělávání	0	0	1 223	0	1 223
Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy	0	0	49	99	148
Zajištění podmínek bezplatné přípravy k začlenění žáků cizinců z třetích zemí do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků	88	403	249	311	1 051
OP VK - šablony ZŠ a SŠ	0	0	0	123 138	123 138
OP VK - EU peníze školám	101 652	20 329	371	0	122 352
OP VK - EU peníze středním školám	46 495	30 997	0	0	77 492
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	119 226	78 225	57 844	21 824	277 119
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost - investice	10 462	1 218	393	0	12 073
OP VK - individuální projekt	7 719	28 014	72 176	43 497	151 406
OP VK - individuální projekt - investice	120	9 163	15 331	1	24 615
Rozvojový program na podporu škol, které realizují inkluzivní vzdělávání a vzdělávání dětí a žáků se sociokulturním znevýhodněním	1 272	841	1 558	0	3 671
Podpora činnosti informačních center pro mládež	140	0	0	380	520
Podpora organizace a ukončování středního vzdělávání maturitní zkouškou na vybraných školách v podzimním zkušebním období	672	709	504	606	2 491
OP - Přeshraniční spolupráce ČR - SR	141	44	102	7	294
OP - Přeshraniční spolupráce ČR - SR - investice	12	13	0	0	25
Prostředky určené dětem vyžadujícím okamžitou pomoc	173	0	0	0	173
Dotace na Pomocný analytický přehled	585	0	0	0	585
Ostatní dotace z Ministerstva životního prostředí ČR	71	0	0	0	71
Celkem ze SR a EU	301 650	183 864	215 778	384 568	1 085 860
Z rozpočtu kraje					
Podpora řemesel	3 843	3 765	3 540	3 623	14 771
Dotace z Fondu mládeže a sportu	173	277	266	154	870
Dotace z Fondu kultury	0	0	11	0	11
Dotace ze Sociálního fondu	0	28	0	0	28
Podprogram pro rozvoj EVVO	206	139	194	719	1 258
Účelová dotace z Odboru investic	0	0	0	18 899	18 899
Dotace z Kanceláře hejtmána	456	366	615	977	2 414
Celkem z rozpočtu kraje	4 678	4 575	4 626	24 372	38 251
Ú h r n e m	306 328	188 439	220 404	408 940	1 124 111

4.3 DALŠÍ ZDROJE FINANCOVÁNÍ

Nezanedbatelným zdrojem financování regionálního školství budou v příštím období zdroje z prostředků Evropské unie. V programovém období 2014-2020 jde zejména o dva operační programy, které alokují zdroje pro oblast vzdělávání: Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání a Integrovaný operační program.

Oba dotační zdroje budou v oblasti vzdělávání navázány na priority stanovené Krajským akčním plánem (KAP), který vznikne v průběhu roku 2016 a jeho revize bude následovat v letech 2018 a 2019. V rámci schvalovacího procesu bude dokument KAP projednán v orgánech kraje a předložen ke schválení Regionální stálé konferenci. Následně dojde ke schválení dokumentu pracovním týmem na úrovni MŠMT. KAP je jedním z nástrojů pro podporu řízení intervencí v rámci OP VVV a IROP, přičemž v IROP je soulad s akčními plány specifickým kritériem přijatelnosti.

Cílem projektu KAP je plánovat společné nebo sdílené aktivity na území kraje, které přispějí k naplnění Dlouhodobého záměru vzdělávání a vzdělávací soustavy kraje a zlepší kvalitu vzdělávání ve školách, s důrazem na podporu škol se slabšími výsledky, slabších žáků a rozvoj potenciálu každého žáka.

KAP má podle pravidel jeho tvorby stanovena následující témata k řešení:

- Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě (také pro oblast ZŠ, minoritně pro MŠ).
- Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání) – také pro oblast MŠ a ZŠ.
- Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů.
- Rozvoj kariérového poradenství – také pro oblast ZŠ.
- Rozvoj škol jako center celoživotního učení.
- Podpora inkluze.
- Infrastruktura (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání – také pro ZŠ, podpora center odborného vzdělávání, podpora cizích jazyků, konektivity škol a digitálních kompetencí, sociální inkluze, celoživotního vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání).

Zlínský kraj bude dále zpracovávat i nepovinná témata:

- Rozvoj výuky cizích jazyků.
- ICT kompetence.
- Čtenářská a matematická gramotnost.

Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)

Cílem OP VVV je přispět k posunu České republiky (ČR) směrem k ekonomice založené na vzdělané, motivované a kreativní pracovní síle, na produkci kvalitních výsledků výzkumu a jejich využití pro zvýšení konkurenceschopnosti ČR. V rámci OP VVV je regionálnímu školství věnována *Prioritní osa 3: Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání*. Je dále rozdělena na investiční priority, které jsou zaměřeny na:

- Omezování a prevence předčasného ukončení školní docházky a podpora rovného přístupu ke kvalitním programům předškolního rozvoje, k primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, možnostem formálního a neformálního vzdělávání, které umožňuje zpětné začlenění do procesu vzdělávání a odborné přípravy.
 - Zvýšení kvality předškolního vzdělávání včetně usnadnění přechodu dětí na ZŠ.

- Zlepšení kvality vzdělávání a výsledků žáků v klíčových kompetencích.
- Rozvoj systému strategického řízení a hodnocení kvality ve vzdělávání.
- Zkvalitnění přípravy budoucích a začínajících pedagogických pracovníků.
- Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy včetně posílení jejich relevance pro trh práce.
- Boj proti všem formám diskriminace a prosazování rovných příležitostí.
 - Kvalitní podmínky pro inkluzivní vzdělávání.
- Socio-ekonomická integrace marginalizovaných skupin, jako jsou Romové.
 - Sociální integrace dětí a žáků včetně začleňování romských dětí do vzdělávání.

Celkem je pro projekty operačního programu v celé republice alokována částka 2,77 miliard eur. Prioritní ose 3 pak z toho částka 0,9 miliard eur. Vzhledem k tomu, že v tomto programovém období nejsou určovány alokace územně, není v tuto chvíli jasné, na jaký podíl z celkové sumy dosáhne Zlínský kraj.

Integrovaný regionální operační program (IROP)

Cílem IROP je zajistit vyvážený rozvoj území, zlepšit veřejné služby a veřejnou správu pro zvýšení konkurenceschopnosti a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech. V rámci IROP je regionálnímu školství věnována *Prioritní osa 2: Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů*. Investiční priorita 10 *Investice do vzdělávání, odborného vzdělávání a odborné přípravy pro získání dovedností a do celoživotního učení rozvíjením infrastruktury pro vzdělávání a odbornou přípravu* je promítnuta do specifického cíle.

Specifický cíl 2.4: *Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení*, jehož cílem je prostřednictvím kvalitní a dostupné infrastruktury zajistit rovný přístup ke vzdělávání a k získávání klíčových schopností definovaných v Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení (2006/962/ES) a tím zajistit reálnou uplatnitelnost na trhu práce. Cíle bude dosaženo podporou investic do výstavby, stavebních úprav a pořízení vybavení za účelem zajištění rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí žáků.

Celkově je pro IROP vyčleněna podpora 4,64 miliard eur, z toho pro Prioritní osu 2 částka 1,74 miliard eur a z toho pro Specifický cíl 2.4 suma 0,47 miliard eur. Vzhledem k tomu, že v tomto programovém období nejsou určovány alokace územně, není v tuto chvíli jasné, na jaký podíl z celkové sumy dosáhne Zlínský kraj.

Příloha 1. – Naplnění cílů a opatření stanovených v minulém období

1. SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ KVALITY POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: Zavádění systémů kvality a hodnocení škol a školských zařízení.

Opatření: Vytvářet a využívat vlastních evaluačních systémů jako součást komplexního systému evaluace.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Vlastní hodnocení školy je důležitým zdrojem informací pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy, což vyžaduje, aby se vedení školy touto problematikou zabývalo pravidelně a systematicky. Kromě toho, že povinnost školy provádět vlastní hodnocení je stanovena školským zákonem, byla evaluace škol realizována v rámci projektu Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality vzdělávání ve Zlínském kraji, do kterého se zapojily všechny střední školy zřizované Zlínským krajem. V oblasti evaluace bylo vyškoleny 171 pedagogických pracovníků těchto škol. Ti jsou schopni v rámci udržitelnosti projektu vykonávat sběr dat zcela samostatně a následně dokážou s výsledky evaluace pracovat. Jako odborný manuál pro tuto práci jim slouží vytvořená odborná metodika.

V průběhu hodnoceného období došlo ke změně legislativy týkající se vlastního hodnocení školy. Nabyla účinnosti novela vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, v níž byly zrušeny paragrafy, které určovaly rámcovou strukturu vlastního hodnocení školy, kritéria vlastního hodnocení školy a jeho termíny (odpadla povinnost provádět vlastní hodnocení školy každé dva roky). Způsob a rozsah evaluace je tak ponechán v kompetenci samotné školy. Školy ve většině případů používaly vlastní evaluační metody doplněné o poznatky z posledního testování žáků, které proběhlo v rámci projektu. Některé školy využily výsledky testování v široké míře: výsledky byly zapracovány do školních vzdělávacích programů jednotlivých oborů škol, využity v oblasti nových metod a forem výuky, při zapojení do nových projektů podporujících vyšší motivaci žáků k odbornému vzdělávání, pro změnu stylu vyučování některých pedagogů, pro zlepšení spolupráce mezi žáky různých oborů a rovněž byly využity vedením škol ke změnám v oblasti řízení organizace, zejména k provedení organizačních změn.

Hodnocení úrovně vzdělávání v jednotlivých školách, srovnávání výsledků v rámci Zlínského kraje a v rámci celé České republiky ze strany zřizovatele bylo součástí výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji. Výstupy vlastního hodnocení jednotlivých škol nebyly pro tento účel použity, zřizovatel vycházel z vlastních zdrojů. Vzhledem k tomu, že vlastní hodnocení školy je východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy, je evaluace nadále školami realizována. Umožňuje objektivně posoudit kvalitu vzdělávacího procesu a dlouhodobě sledovat vzdělávací výsledky. Závěrem lze konstatovat, že nastavené opatření vytváření a využívání vlastních evaluačních systémů splnilo stanovený cíl, avšak z výše uvedených důvodů se bude dále rozvíjet i v novém DZ ZK.

Cíl: Rozvoj poradenských služeb pro školy a školská zařízení.

Opatření: Rozšíření a zkvalitnění kariérového poradenství ve Zlínském kraji.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zkvalitnění a rozšíření kariérového poradenství ve Zlínském kraji je podporováno formou projektů:

- a) Projekt realizovaný Zlínským krajem „Vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na kariérové poradenství“ (zkrácený název „Kariéra“) vytvořil portál kariérového poradenství www.zkariera.cz, jenž slouží všem žákům a studentům Zlínského kraje, kterým může pomoci při správné volbě střední školy, vysoké školy, případně volby profese.

Účastníci projektu na základě nově nabytých znalostí jsou vybaveni dovednostmi lépe pomoci žákům při správné volbě vzdělávání nebo povolání, lépe definovat hrozící rizika a včas tak pomohou nalézt vhodnou cestu pro žáky ohrožené špatnou volbou nebo předčasným odchodem ze vzdělávací soustavy. Během projektu byly pro pedagogické pracovníky vytvořeny dvě metodiky: Metodika práce s žáky základních a středních škol ve Zlínském kraji zaměřená na kvalitnější volbu správné školy a povolání a metodika určená pro práci s podpůrným nástrojem kariérového poradenství – interaktivním počítačovým testem přístupným online školám a školským zařízením ve Zlínském kraji. V rámci projektu byl také vytvořen interaktivní test na počítači a webový portál ZKARIÉRA. Portál je určen účastníkům vzdělávání a slouží jako úložiště studijních a podpůrných materiálů stejně jako komunikační místo.

- b) „Rozvoj kariérového poradenství, rozšíření nabídky psychologických a speciálně pedagogických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadané“ (zkrácený název „Tvoje budoucnost“). Cíl projektu: podpořit rovné příležitosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadané v oblasti kariérového poradenství, snížit případy nesprávné volby studijní či profesní cesty, včetně předčasných odchodů žáků ze systému vzdělávání, podílet se na vytváření fungujícího integrovaného systému kariérového poradenství v rezortu krajského školství.

V rámci projektu Krajské pedagogické poradny a DVPP Zlín byla vybudována místnost pro kariérové poradenství a jejich vybavení přístrojovou technikou s testy, určenými ke kariérovému poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Celkem se v nových pracovnách kariérového poradenství zrealizovalo 1 075 psychologických a speciálně pedagogických vyšetření žáků, kteří jsou integrováni do běžných nebo speciálních tříd. Žáci dostali také možnost zapojit se do navazujících modulů Učení a učební styly či Sebepoznání, které v rámci projektu vytvořili odborníci zapojených poraden. Publikace, které shrnují obsah zmíněných modulů a doporučení pro práci se žáky, se staly jedním z výstupů projektu a jsou nabízeny zdarma výchovným poradcům škol.

- c) „Kariérové poradenství Krajské pedagogicko-psychologické poradny pro žáky středních škol ve Zlínském kraji“ (zkrácený název „Kariérové poradenství KPPP pro SŠ“). Cíl projektu: vytvořit systém kariérového poradenství a průběžné zvyšování jeho kvality pro žáky středních škol ve Zlínském kraji.

V rámci projektu bylo proškoleny 45 odborných pracovníků Krajské pedagogicko-psychologické poradny Zlín v oblasti kariérového poradenství pro žáky středních škol, vzniklo 6 specializovaných metodických pracovišť kariérového poradenství pro žáky středních škol a byla vytvořena metodika pro kariérové poradenství pro žáky středních škol v pedagogicko-psychologické poradně. Byly také sestaveny vhodné testové baterie a vzdělávací programy pro kariérové poradce na středních školách zaměřené na informační systémy podporující výběr cílového povolání a volbu studia a na seznámení se s Integrovaným systémem typových pozic. Šesti stům žáků středních škol byly poskytnuty informace a poradenství pro co nejlepší a nejobjektivnější volbu povolání, případně dalšího studia.

Opatření: Rozvíjet a zkvalitňovat služby pro školy v rámci integrovaného systému poradenství v kraji.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

- a) Školský poradenský subsystém je orientován na odbornou poradenskou činnost vůči žákům a studentům, případně jejich rodičům.

Školský poradenský systém ve Zlínském kraji je stabilizovaný a soustřeďuje se na zkvalitňování a sjednocování nabízených služeb pro děti, žáky a studenty, jejich zákonné zástupce a také pedagogy škol a školských zařízení. Sloučení pedagogicko-psychologické poradny do jednoho subjektu v roce 2010 vedlo ke sjednocení formulářů, formátu zpráv a doporučení, způsobu objednávání a celkovému jednotnému přístupu ke klientům na všech pracovištích.

Speciálně pedagogická centra zřizovaná Zlínským krajem a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, vzájemně spolupracují na zajištění potřebných služeb pro klienty všech typů postižení k zabezpečení vzdělávání dětí a žáků podle jejich speciálních potřeb, metodicky vedou učitele škol a zajišťují jejich proškolení v případě integraci žáků do běžných typů škol.

Poradenští pracovníci školských poradenských zařízení se mimo svou běžnou činnost také podíleli na přípravě legislativních změn § 16 zákona 561/2004 Sb., (školského zákona) v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Poradenští pracovníci na základě svých zkušeností z praxe především zpracovávali a připomínkovali nový systém podpůrných opatření pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich začlenění do jednotlivých stupňů podpory.

Krajská pedagogicko-psychologická poradna a ZDVPP Zlín a speciálně pedagogická centra ve Zlínském kraji spolupracují se zákonnými zástupci, pediatry, psychiatry, klinickými psychology, policií, OSPOD a se školami a školskými zařízeními Zlínského kraje.

- b) Poradenský subsystém zaměřený na pedagogické pracovníky zejména v oblasti legislativy, statistiky, metodické pomoci související s optimální volbou povolání žáků.

Semináře pro ředitele škol probíhají dvakrát ročně a jsou na nich předávány informace a novinky z legislativy, financování škol a dalších aktuálních oblastí. Výchovní poradci se také dvakrát ročně setkávali na seminářích organizovaných pedagogicko-psychologickou poradnou a byli informováni o možnostech vzdělávání, novinkách v přijímacím řízení a kariérovém poradenství, metodických materiálech a dalších aktuálních záležitostech.

Významnou součástí integrovaného systému poradenství je Informační a vzdělávací portál školství Zlínského kraje ZKOLA. Cílem tohoto webového rozhraní je efektivní poskytování

informací subjektům, kterých se školství nějakým způsobem dotýká (pedagogům, managementu škol, žákům, rodičům).

Na portále ZKOLA byla umístěna Elektronická publikace „Kam na školu ve Zlínském kraji“, která obsahuje kompletní informace o možnostech studia ve středních a vyšších odborných školách v rámci celého Zlínského kraje vždy v nadcházejícím školním roce. Obsahuje informace o jednotlivých oborech vzdělání ve všech středních a vyšších odborných školách, včetně aktuální nabídky vybraných oborů středního vzdělávání, které jsou finančně podporovány z rozpočtu Zlínského kraje v rámci systému „Podpora řemesel v odborném školství“. Součástí této publikace jsou rovněž informace o přijímacím a odvolacím řízení.

Dalším důležitým portálem se stala tzv. virtuální burza středních škol ve Zlínském kraji (www.burzaskol.cz). Podle zadaných kritérií lze snadno vyhledat potřebné informace týkající se všech středních škol a oborů. Do budoucna se předpokládá rozšíření webového prostředí Burzy škol o zaměstnavatelský sektor (nabídky pracovních příležitostí pro absolventy, brigády).

Nedílnou součástí výše uvedených portálů se stal přehledný kalendář dnů otevřených dveří středních škol ve Zlínském kraji a zveřejňování druhých a dalších kol přijímacího řízení.

Informace na všech výše uvedených portálech byly pravidelně aktualizovány a staly se významným pomocníkem pro uchazeče při volbě další studijní cesty, o čemž svědčí návštěvnost webových stránek.

Obě výše uvedená opatření přispěla k naplňování stanoveného cíle. V dalším období budou v rámci nově stanoveného cíle a v rámci současných podmínek dále rozvíjena.

1.1. Předškolní vzdělávání

Cíl: Pokračovat v podpoře výchovně vzdělávací práce podle RVP předškolního vzdělávání a školních vzdělávacích programů.

Opatření: Metodicky pomáhat školám v úpravách jejich ŠVP dle požadavků RVP předškolního vzdělávání.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

NIDV a další vzdělávací agentury v rámci vzdělávání pedagogických pracovníků nabízeli v minulém období velké množství seminářů zaměřených na tvorbu školních vzdělávacích programů pro předškolní vzdělávání. Těchto seminářů se pedagogické pracovnice mateřských škol zúčastňovaly ve vysokém počtu. ČŠI ve své výroční zprávě za školní rok 2013-2014 konstatuje, že 83 % mateřských škol má ŠVP zpracován v souladu s RVP PV. Dále ve své zprávě ČŠI uvádí, že školy mají nejlépe zpracovanou obecnou charakteristiku školy, charakteristiku vzdělávacího programu a popis organizace vzdělávání. Potíže školám nadále činí rozpracování vzdělávacího obsahu.

Vzhledem k tomu, že všechny mateřské školy mají již své školní vzdělávací programy zpracovány, ČŠI vyhodnoceny a připomínkovány, není již toto opatření v novém DZ ZK 2016 potřeba.

Opatření: Ve spolupráci se vzdělávacími institucemi pomáhat školám s vytvořením vlastního funkčního evaluačního systému.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Evaluační systém je již několik let problémovou částí ŠVP. I přes velké množství absolvovaných seminářů organizovaných NIDV i dalšími vzdělávacími agenturami dělá mateřským školám vytvoření vlastního funkčního evaluačního systému problémy. Je nutné se otázkou evaluace nadále v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zabývat. Opatření naplnilo stanovený cíl a v novém DZ ZK 2016 již nebude potřeba.

Opatření: Podporovat seznamování dětí s cizím jazykem (v mateřských školách, které mají podmínky, zejména personální, přiměřeným způsobem a v průběhu celého dne).

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V mateřských školách se počáteční hektické zřizování kroužků k seznamování dětí s cizím jazykem ustálilo a odvíjí se od podmínek a možností jednotlivých mateřských škol. Snahou každé ředitelky mateřské školy je, aby děti měly možnost se s cizím jazykem seznamovat v průběhu celého dne v mateřské škole. Proto ředitelky mateřských škol chtějí, aby v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků bylo k výuce cizího jazyka proškoleny co nejvíce pedagogů z jejich mateřské školy. Od seznamování dětí s cizím jazykem formou kroužků organizovaných agenturami již mateřské školy upouštějí. Opatření naplnilo stanovený cíl a v novém DZ ZK 2016 již nebude potřeba.

1.2. Základní vzdělávání

Cíl: Na základě vyhodnocení implementace RVP ZV do vzdělávání zvýšit kvalitu výchovně vzdělávacího procesu v základních školách.

Opatření: Realizovat a inovovat nabídku školních vzdělávacích programů s využitím výsledků plošného testování žáků 5. a 9. ročníků ZŠ.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Dokončení kurikulární reformy základního vzdělávání a jeho průběžné i následné vyhodnocení přineslo kromě nesporných výhod i potřebu efektivních a předvídatelných revizí RVP ZV (byla začleněna nová témata, provedeny úpravy ve vzdělávacím obsahu vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace, povinně zaveden další cizí jazyk). Základní školy následně bez větších problémů zapracovaly tyto změny do svých ŠVP a v praxi pokračuje trend zlepšování celkové úrovně školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání. Podle zjištění však stále v základním školství přetrvávají nedostatky ve zpracování učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů (rozpracování očekávaných výstupů). Také se v praxi objevují nedostatky v oblasti řízení školy a ve školách, nejčastěji z finančních důvodů, chybí tzv. „specialisté“ – speciální pedagogové a školní psychologové. Z analýzy šetření vyplynulo, že i přes podporu rozvoje osobnosti žáků ze strany škol stále velká část žáků nemá ambice zlepšovat své vzdělávací výsledky. Vzhledem k tomu, že toto opatření má zásadní vliv na kvalitu vzdělávání, bude se dále rozvíjet i v novém DZ ZK 2016.

Opatření: Podporovat školy ve využívání vlastní evaluace ke zkvalitnění výuky.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zejména realizací projektu EU peníze školám nastal výraznější kvalitativní posun v materiálním vybavení škol, hlavně v oblasti ICT. V této oblasti se také výrazně zvýšily kompetence pedagogů (poskytování informací směrem k zákonným zástupcům žáků i veřejnosti, prezentace školy prostřednictvím webových stránek, využívání elektronických žákovských knížek). Také v oblasti vlastní evaluace škol nastal kvalitativní posun. Školy věnují pozornost adaptaci žáků 1. ročníků na vstup do základní školy, pravidelně vyhodnocují dosaženou úroveň jednotlivých gramotností žáků, přijímají opatření k rozvoji osobnosti žáků.

Toto opatření naplnilo svůj cíl částečně, proto se bude dále rozvíjet i v novém DZ ZK 2016 a to se zaměřením na zkvalitnění výuky především na 2. stupni ZŠ.

Opatření: Podporovat výuku cizích jazyků.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Část učitelů, kteří nesplňovali kvalifikační předpoklady pro výuku cizích jazyků, využila rozšířené nabídky vysokých škol a požadovanou kvalifikaci si doplnila. Také novela zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, pomohla zmírnit nedostatek kvalifikovaných pedagogických pracovníků pro výuku cizích jazyků, neboť pro učitele cizích jazyků zajistila větší dostupnost kvalifikačních předpokladů. Vyučovací předmět Další cizí jazyk byl do RVP ZV a následně do ŠVP škol zaveden jako povinný, což zásadně ovlivnilo jazykové vzdělávání na druhém stupni základní školy. V návaznosti na tyto změny byly upraveny dosud platné standardy pro anglický jazyk a nově byly vytvořeny standardy pro jazyk francouzský a německý. Realizace projektu EU peníze školám umožnila školám nově zřídit a vybavit jazykové učebny. Využívání znalosti cizích jazyků v reálných životních situacích je umožněno výzvou 57, kterou vyhlásilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR – Individualizovaný rozvoj ústních komunikačních dovedností učitelů v anglickém/německém/francouzském jazyce formou blended learningu.

Podpora výuky cizích jazyků v základních školách jako samostatné opatření DZ ZK již naplnilo svůj cíl, proto v novém DZ ZK 2016 již není potřebné.

Opatření: Podporovat rozvoj komunitních škol.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Stále více škol se snaží, buď z podnětu zřizovatele, nebo na základě vlastní iniciativy, o vytvoření komunitní školy. Často však místo aktivního zapojení členů komunity veřejnost pouze pasivně přijímá výsledky práce školy. Je stále málo osvědčených postupů, ukazujících fungující spolupráci. Brzdou je i malá připravenost pracovníků školy na otevření se školy veřejnosti. Ze zkušeností úspěšných komunitních škol vyplývá potřeba schopného koordinátora aktivit a spolupráce mezi školou a veřejností.

Toto opatření naplnilo v daném období stanovený cíl a není potřeba ho dále rozvíjet v novém DZ ZK 2016.

Opatření: Pokračovat v podpoře vytváření a využívání vlastních evaluačních systémů jako součást komplexního systému evaluace.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Využívání evaluačních systémů v základních i středních školách přináší možnost komplexního srovnávání požadovaných výstupů ve vzdělávání a přijímání vhodných opatření k rozvoji matematické, přírodovědné, čtenářské i sociální gramotnosti, která jsou uplatňována napříč vyučovacími předměty.

Dané opatření splnilo částečně svůj cíl, v novém DZ ZK 2016 bude součástí nového opatření.

1.3. Střední vzdělávání

Cíl: Změna struktury vzdělávacích příležitostí ve středním vzdělávání.

Opatření: Usilovat o dokončení procesu implementace rámcových vzdělávacích programů do středních škol a tvorby školních vzdělávacích programů.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V rámci kurikulární reformy byly RVP připraveny Národním ústavem pro vzdělávání a poté je schválilo a vydalo MŠMT. Celkem bylo vydáno cca 280 RVP pro obory středního vzdělání. RVP středního vzdělávání byly vytvářeny postupně od roku 2007 do roku 2012 v rámci 4 etap. V roce 2012 MŠMT doplnilo jednotlivé etapy kurikulární reformy ještě o 5. a 6. etapu. Poslední obory středního vzdělání, pro které byly RVP doplněny, se podle nich začaly vyučovat od 1. září 2015 počínaje 1. ročníkem. Celkový počet oborů díky kurikulární reformě poklesne z původních cca 800 na cca 280. V souvislosti s touto reformou dochází postupně také k náhradě původních oborů vzdělání za obory vzdělání podle vydaných RVP v rejstříku škol a školských zařízení. V roce 2015 MŠMT vydalo dodatky k RVP 15 vybraných oborů vzdělání, kterými se upravuje minimální počet hodin matematického vzdělávání z 8, popř. 9 na 10 hodin po dobu vzdělávání. Dále je dodatkem upraven počet povinných zkoušek profilové části maturitní zkoušky u oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou na 2 nebo 3 zkoušky podle rozhodnutí ředitele školy, čímž se podmínky ukončování vzdělávání sjednocují s oborem Gymnázium. V rámci jednotlivých etap dochází k postupné implementaci rámcových vzdělávacích programů a následně školních vzdělávacích programů do všech středních škol. K 1. 9. 2015 tedy střední školy zahájily výuku (počínaje prvním ročníkem) oborů vzdělání poslední 6. etapy přechodu oborů z RVP na ŠVP.

Na podporu škol při tvorbě ŠVP byly realizovány projekty ESF – „Pilot G“, „Pilot S“, „Kurikulum G“ a „Kurikulum S“, ve kterých byly zapojeny tři školy zřizované Zlínským krajem. Tyto projekty byly zaměřeny na metodickou pomoc při tvorbě a plošném zavádění ŠVP do středních škol (školení, workshopy, oborové semináře, setkávání koordinátorů, koučování koordinátorů, telefonická poradna, virtuální hospitace apod.). Na základě zkušeností z projektů byla zpracována a vydána Metodika tvorby ŠVP, která doporučovala postupy pro tvorbu jednotlivých částí ŠVP, obsahovala příklady a ukázky z pilotních ŠVP, ale také upozorňovala na chyby, kterých se pilotní týmy dopouštěly. Metodika byla rozeslána školám a byla také zveřejněna na webových stránkách projektů. V rámci projektů proběhlo vzdělávání lektorů DVPP pro tvorbu ŠVP. Výstupy z těchto projektů školy využívaly při implementaci svých ŠVP. V rámci kurikulární reformy školy také využívaly Metodický portál www.rvp.cz, kde jsou uvedeny již zmíněné metodiky tvorby ŠVP a příklady dobré praxe v odborných školách. Dále při tvorbě a ověřování ŠVP školy také využívaly

metodickou pomoc NÚV, Regionálního konzultačního centra Zlínského kraje v Uherském Brodě a systému Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Dané opatření naplnilo stanovený cíl v souladu s kurikulární reformou a v novém Dlouhodobém záměru Zlínského kraje 2016 již není potřeba toto opatření stanovovat. V následujícím období bude nutné se zaměřit na vyhodnocování úspěšnosti výuky podle ŠVP (RVP) a v případě potřeby provést jejich inovace.

Opatření: Usilovat o zefektivnění oborové nabídky středních škol pro absolventy základních škol.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zlínský kraj monitoruje vývoj počtu přijímaných žáků ke studiu v jednotlivých oborech středního vzdělávání ve vztahu k počtu absolventů základních škol. V této oblasti provádí každoročně ze zjištěných dat analýzu stavu. Absolventi základních škol, kteří splnili zákonné podmínky přijímacího řízení, mohou pokračovat ve vzdělávání ve středních školách, které nabízejí obory zakončené maturitní zkouškou (obory K, M, L nebo P – konzervatoř), výučním listem (obory H, E), nebo dokladem o dosaženém středním vzdělání (obory C, J). Další skupinu tvoří obory L5 – nástavbové studium, které jsou určeny pro absolventy oborů ukončených výučním listem. Střední školy nabízejí výše uvedené obory jak v denní formě studia, tak některé z nich jsou realizovány i v ostatních formách studia (večerní, dálkové, distanční a kombinované).

Vývoj počtu přijímaných žáků ke studiu v jednotlivých oborech vzdělávání je výrazně ovlivňován demografickým vývojem a díky tomu v uplynulém období kapacita nabízených vzdělávacích oborů výrazně převyšovala počty žáků odcházejících ze základních škol. Aby nedocházelo ke snižování nároků na kritéria přijímacího řízení, a tak ke snazšímu získání maturitního vzdělání, dále ke snižování nároků na absolventa maturitního vzdělávání a zároveň k poklesu zájmu o obory vzdělání s výučním listem, Zlínský kraj se pomocí vhodně volených nástrojů snažil o udržení poměru okolo 70:30, tzn. podílu počtu žáků přijatých k maturitnímu vzdělávání (bez nástavbového studia) k počtu žáků přijatých do oborů vzdělávání ukončených výučním listem. Z tabulky P1 je patrné, že tohoto cíle bylo v období let 2012-2015 postupně dosaženo.

Tabulka P 1 - Kvantitativní ukazatele v minulém období
Zdroj: OŠMS

ukazatel (pouze denní forma studia všichni zřizovatelé, bez ZKMZ, ZKVL, NS a konzervatoře)	Předpokl. úroveň	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
podíl žáků přijímaných do oborů s maturitní zkouškou (bez NS, vč. K6 a K8)	67-72 %	69 %	71 %	71 %	72 %
podíl žáků přijímaných do oborů H a E poskytujících střední vzdělání s výučním listem (vč. oborů C)	27-32 %	30 %	29 %	29 %	27 %

Podíl žáků přijímaných na čtyřletá gymnázia byl v posledních letech vyrovnaný a procentuálně odpovídal požadovanému počtu. Podíl žáků přijímaných do 1. ročníku osmiletých a šestiletých gymnázií se snížil z 8 % na 7 %, na požadovanou úroveň 5 % však neklesl (viz tabulka P2).

Tabulka P 2 - Kvantitativní ukazatele v minulém období
Zdroj: OŠMS

ukazatel (pouze denní forma studia všichni zřizovatelé, bez ZKMZ, ZKVL, NS a konzervatoře)	Předpokl. úroveň	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
podíl žáků přijímaných do čtyřletých oborů gymnázia (K4)	14-18 %	15 %	16 %	16 %	16 %
podíl žáků v 5. ročníku osmiletých a v 3. ročníku šestiletých gymnázií	5 %	8 %	7 %	7 %	7 %
podíl žáků přijímaných do obecné odborné přípravy (obory lycea)	1-3 %	1 %	1 %	1 %	1 %
podíl žáků přijímaných do oborů M a L poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou (vč. lycea)	43-46 %	47 %	47 %	48 %	49 %

Za pozornost stojí podíl absolventů středního vzdělání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia. V Dlouhodobém záměru ZK 2012 byla stanovena předpokládaná hodnota 20 % (v předešlých dvou obdobích byla stanovena na 27 %). Z následující tabulky P3 je zřejmé, že podíl přijímaných žáků do nástavbového studia se přibližuje k požadované hodnotě. Domníváme se, že významným faktorem, který se podílel na dosažení předpokládané úrovně, je zavedení společné (státní) části maturitní zkoušky, z jejíhož absolvování převládají obavy.

Tabulka P 3 - Kvantitativní ukazatele v minulém období
Zdroj: OŠMS

ukazatel (pouze denní forma studia všichni zřizovatelé, bez ZKMZ, ZKVL, NS a konzervatoře)	Předpokl. úroveň	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
podíl absolventů středního vzdělání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia L5 v denní formě	20 %	23 %	23 %	23 %	23 %

Zlínský kraj v uplynulém období usiloval o udržení kvalitního přijímacího řízení do oborů vzdělání ukončených maturitní zkouškou. Při přijímacím řízení do oborů vzdělání ukončovaných maturitní zkouškou v denní formě vzdělávání byl realizován systém jednotných přijímacích zkoušek formou SCIO testů (od školního roku 2009-2010). Do tohoto systému byly zapojeny pouze střední školy zřizované Zlínským krajem. Přijímací zkoušky konané formou SCIO testů (z českého jazyka a literatury, matematiky, obecných studijních předpokladů) nebyly konány v uměleckých oborech, gymnáziích se sportovní přípravou, nástavbovém a zkráceném studiu. V roce 2015, tj. přijímací řízení pro školní rok 2015-2016, byly testy SCIO nahrazeny pilotním ověřováním organizace přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou s využitím centrálně zadávaných jednotných testů vyhlášeným MŠMT. Ve Zlínském kraji se do „pilotního ověřování“ zapojilo celkem 48 středních škol, z toho 5 soukromých a 3 školy zřizované církví. Testy se konaly z českého jazyka a literatury a matematiky a její aplikace.

Další významnou prioritou v uplynulém období se stala podpora řemeslných oborů ukončených výučním listem. Již ve školním roce 2006-2007 byl zaveden systém Podpora řemesel v odborném školství, jehož cílem je zmírnit špatnou situaci na trhu práce, tj. nedostatek kvalitních absolventů

technických, převážně strojírenských a stavebních oborů. Rovněž každoroční oceňování žáků středních škol v rámci soutěže Stavba roku Zlínského kraje přispělo k udržení zájmu o stavební obory. Pozitivním faktem je, že podíl žáků přijatých do oborů vzdělání s výučním listem (skupiny oborů vzdělání H a E) se podařilo udržet nejen na požadované úrovni, ale nebyl zaznamenán výrazný procentuální pokles.

Počet absolventů středního vzdělání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia oborů L5 v denní formě vzdělávání od roku 2012 v absolutních číslech klesá, vzhledem k počtu absolventů oborů s výučním listem však procentuálně zůstává téměř beze změn (pokles 1 %).

Při rozhodování o volbě střední školy pomáhal absolventům nejen základních škol Informační a vzdělávací portál ZKOLA (www.zkola.cz) a virtuální Burza škol (www.burzaskol.cz). Na portálu ZKOLA je zveřejněna a pravidelně aktualizována kompletní vzdělávací nabídka všech středních škol ve Zlínském kraji, a to včetně aktuálních informací o přijímacím řízení.

Opatření postupně naplnilo stanovený cíl a bude i nadále rozvíjeno v novém Dlouhodobém záměru Zlínského kraje 2016, a to v opatření - Zajistit optimální strukturu vzdělávací nabídky středních škol pro absolventy základních škol.

Opatření: Podporovat stávající oborové nabídky k dosažení větší mezioborové flexibility v souvislosti s uplatnitelností absolventů středních škol na trhu práce.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V rámci Zlínského kraje byla žákům poskytována široká nabídka oborů vzdělání ve středních školách, v níž jsou zastoupeny téměř všechny skupiny oborů. Nabídka je z dlouhodobého hlediska stabilní a dochází pouze k drobným změnám či úpravám. Z celkem 31 skupin oborů je jich nabízeno celkem 26 (tj. 84 %).

Nejsou zastoupeny pouze skupiny oborů:

- 21 – Hornictví, hornická geologie, hutnictví a slévárenství,
- 37 – Doprava a spoje,
- 61 – Filozofie, teologie,
- 74 – Tělesná kultura, tělovýchova a sport,
- 91 – Teorie vojenského umění.

Převážná část vzdělávání je uskutečňována v denní formě studia. Vzhledem ke stále probíhající kurikulární reformě, kdy původní obory vzdělání postupně přecházejí na nové rámcové vzdělávací programy, nelze za uplynulé období meziročně porovnávat počty aktivních oborů. V rámci výše uvedené kurikulární reformy došlo nejen ke změnám kódů u všech oborů, ale v některých případech i ke změnám názvů oborů vzdělání. Ve školním roce 2014-2015 zůstaly původní kódy jen u pěti oborů vzdělání, a to vždy v posledním ročníku příslušného oboru. Aktuální oborová nabídka ve středních školách je každoročně zveřejňována na Informačním a vzdělávacím portálu školství Zlínského kraje (www.zkola.cz) a v elektronické publikaci „Kam na školu ve Zlínském kraji“.

Zařazení nového oboru vzdělání do vzdělávací nabídky nebo zvýšení kapacity stávajících oborů se realizovalo pouze za předpokladu, že bylo v souladu s aktuálními potřebami trhu práce a vycházelo ze zvýšeného zájmu uchazečů o daný obor. Další podmínkou pro zařazení nového oboru vzdělání bylo utlumení jiného aktivního oboru, v případě zvýšení nejvyššího povoleného počtu žáků ve stávajícím oboru pak adekvátní snížení kapacity v jiném oboru. Stanoviska sociálních partnerů a úřadů práce byla součástí žádostí o změnu v oborové nabídce příslušné školy.

Z důvodů nepříznivého demografického vývoje byla prováděna korekce vzdělávací nabídky v oborech ukončovaných maturitní zkouškou ve středních školách zřizovaných Zlínským krajem. Byla zavedena praxe dohody o maximálním počtu otevíraných tříd 1. ročníků pro další školní rok a od roku 2011 (pro školní rok 2012-2013) je stanovováno jako rozhodnutí Rady Zlínského kraje. Došlo tak ke stabilizaci nabídky maturitních oborů středního vzdělávání.

Východiskem pro změnu ve struktuře oborů středního vzdělávání se rovněž stala situace na trhu práce, kde byla poptávka po absolventech technických oborů, ale ze strany uchazečů o studium zájem o tyto obory za poptávkou zaostával. Zlínskému kraji se podařilo vytvořit nástroj nepřímé regulace volby oboru vzdělání žáků vycházejících ze základních škol. Již od roku 2007 funguje systém Podpory řemesel v odborném školství. Na základě tohoto opatření byl žákům vybraných oborů s výučním listem poskytován v průběhu jejich profesní přípravy finanční příspěvek z rozpočtu Zlínského kraje, a to za předpokladu, že splnili stanovené motivační podmínky (docházka, chování, prospěch v odborném výcviku). Rada Zlínského kraje v průběhu minulých let několikrát rozšířila systém podpory o další obory s výučním listem.

Do systému Podpory řemesel v odborném školství byly zařazeny tyto obory:

Skupina 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie:

36-52-H/01 Instalatér,

23-55-H/01 Klempíř,

36-59-H/01 Podlahář,

39-41-H/01 Malíř a Lakýrník,

36-64-H/01 Tesař,

36-67-H/01 Zedník.

Skupina 23 Strojírenství a strojírenská výroba:

23-51-H/01 Strojní mechanik,

23-52-H/01 Nástrojař,

23-55-H/02 Karosář,

23-56-H/01 Obráběč kovů.

Skupina 28 Technická chemie a chemie silikátů:

28-58-H/01 Sklář - výrobce a zušlechťovatel skla,

28-52-H/01 Chemik (od školního roku 2015/2016).

Skupina 29 Potravinářství a potravinářská chemie:

29-56-H/01 Řezník – uzenář,

29-53-H/01 Pekař (od školního roku 2014/2015).

Skupina 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů:

32-54-H/01 Výrobce obuvi.

Skupina 41 Zemědělství a lesnictví:

41-51-H/01 Zemědělec – farmář (od školního roku 2013/2014).

Dosavadní zkušenosti ukázaly, že podpora žáků ve vybraných oborech je dobrým motivačním prvkem a i přes nepříznivý demografický vývoj se počet žáků přijímaných do podporovaných oborů nijak zásadně nemění.

Stanovená opatření byla naplněna a vzhledem k dosavadním dobrým zkušenostem budou i nadále rozvíjena a podporována v novém Dlouhodobém záměru Zlínského kraje 2016, a to v opatřeních:

- Podporovat provázanost oborové nabídky s potřebami zaměstnavatelů v kontextu uplatnitelnosti absolventů středních škol.
- Nadále usilovat o udržení kvality středního vzdělávání a efektivní partnerskou spolupráci středních škol se zaměstnavateli.

Opatření: Usilovat o stabilizaci a zvýšení efektivity sítě středních škol.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Optimalizace středního školství ve Zlínském kraji pokračovala i v dalším období. K datu 1. 1. 2016 činil počet subjektů vykonávajících činnost středních škol 46 (bez konzervatoře), což je již o 22 méně než v roce 2001, kdy byly střední školy delimitovány ze státu na kraj.

Redukce počtu středních škol probíhala v souladu s prioritním cílem, a to udržením optimálního spektra oborové nabídky v dané konkrétní lokalitě. Sloučením přecházela oborová vzdělávací nabídka ze zanikajícího subjektu na subjekt přejímající a byla na úrovni, která odpovídala zájmu uchazečů.

Slučování středních škol do větších celků je stále nutností nejen s ohledem na zvýšení stability a efektivity sítě v souvislosti s demografickým vývojem, ale také s akcentem na nutnost zvýšení kvality středního vzdělávání a s tím spojenou potřebu změny struktury jednotlivých vzdělávacích proudů. Slučováním vznikají polyfunkční školy s úplnou vzdělávací nabídkou druhů a forem studia vzdělávání zajišťující mezioborovou prostupnost a prostupnost mezi maturitním vzděláváním a vzdáváním ukončeným výučním listem. Sloučení středních škol do větších celků přineslo již v minulosti řadu kladů – vznikly ekonomicky silnější a stabilnější subjekty, které jsou schopny se lépe vyrovnat s negativním dopadem demografického vývoje. Rovněž dochází k podpoře celoživotního učení a možnému získání či změně kvalifikace. Došlo také k zefektivnění využití prostor školy pro vzdělávací účely, využití sdružených finančních prostředků pro úpravu nových prostor (sportoviště, tělocvičny, jídelny), efektivnějšímu využití a nákupu nových učebních pomůcek a didaktických prostředků spojených s možností zkvalitnění výuky a služeb. Větší subjekty lépe dosahují na finanční zdroje ESF, lépe a efektivněji se zapojují do projektů a jsou schopny získat větší objem mimorozpočtových zdrojů.

V důsledku pokračujícího nepříznivého demografického vývoje budou i nadále pokračovat další racionalizační opatření se zachováním většího počtu škol v tradičních sídlech v návaznosti na požadavky trhu práce.

V souvislosti s navrženým opatřením o stabilizaci a zvýšení efektivity sítě středních škol byly využívány globální granty. V rámci globálních grantů bylo čerpáno 149 mil. Kč. Docházelo tak k posílení spolupráce mezi zaměstnavateli v technických, přírodovědných a řemeslných oborech a základními a středními školami, zkvalitnění výuky technických oborů, zlepšování podmínek ve výuce odborného výcviku, zefektivnění spolupráce zaměstnavatelů a škol. V rámci zvyšování nebo prohlubování teoretických a praktických znalostí a dovedností v technických, přírodovědných a řemeslných oborech byly uskutečňovány výměnné pobyty žáků i pedagogů na národní i mezinárodní úrovni.

Dané opatření naplnilo stanovený cíl, pro další období však nadále toto opatření zůstává v upravené podobě v novém Dlouhodobém záměru Zlínského kraje 2016, a to pod názvem Udržet optimální krajskou síť středních škol.

1.4. Vyšší odborné vzdělávání

Cíl: Transformovat terciární vzdělávání v rámci vyšších odborných škol na základě požadavků z praxe a uplatnitelnosti na trhu práce.

Opatření: Nezvyšovat současnou oborovou nabídku vyššího odborného vzdělávání, podporovat realizaci bakalářských studijních programů.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Ve sledovaném období nedošlo ke zvýšení oborové nabídky vyššího odborného vzdělávání. Došlo ke snížení celkového počtu vyšších odborných škol ve Zlínském kraji, a to z 12 na 11. K datu 1. 4. 2013 byl proveden výmaz z rejstříku škol a školských zařízení právnické osoby Vyšší odborná škola filmová Zlín, s. r. o., a to na její vlastní žádost.

V roce 2012 (statistika k 30. 9. 2012) byl celkový počet studentů na vyšších odborných školách 1 236, v roce 2015 (k 30. 9. 2015) to bylo 1 030 studentů, což představuje úbytek 206 studentů (17 %). Vzdělávací nabídka v roce 2012 zahrnovala 20 oborů vzdělání na 12 vyšších odborných školách všech zřizovatelů. Podle statistických údajů k 30. 9. 2015 činí vzdělávací nabídka ve Zlínském kraji 17 oborů vzdělání, a to celkem v 11 vyšších odborných školách. Došlo tedy k poklesu oborové nabídky vyššího odborného vzdělávání o 3 obory vzdělání. Tento pokles byl způsoben ukončením činnosti Vyšší odborné školy filmové Zlín, s.r.o. (2 obory) a výmazem jednoho dobíhajícího oboru. Spolupráce vyšších odborných škol a vysokých škol v regionu je stabilní, v současnosti jsou bakalářské studijní programy realizovány v 6 vyšších odborných školách ve spolupráci se 3 vysokými školami.

Dané opatření postupně naplnilo stanovený cíl a je obsaženo v upravené podobě v novém Dlouhodobém záměru Zlínského kraje 2016, a to v opatření V oblasti oborové nabídky vyššího odborného vzdělávání reagovat na požadavky praxe s přihlédnutím k celkovému vývoji v terciárním vzdělávání.

Obrázek P 1 - Rozmístění vyšších odborných škol ve Zlínském kraji k 1. 1. 2016

2. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ NADANÝCH

Cíl: Optimálním způsobem zajistit vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Opatření: Podporovat uplatňování moderních trendů vzdělávání.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Speciální pedagogové se velmi intenzivně zaměřují na zachování a rozšiřování své odborné kvalifikace a seznamování se s novými metodami a trendy v jednotlivých typech speciálního vzdělávání. Další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na speciální vzdělávání nabízí také Národní ústav pro vzdělávání Praha, který má za cíl podporovat školy v oblasti pedagogicko-psychologického, výchovného a kariérového poradenství a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. V rámci Zlínského kraje nabízí pedagogům vzdělávání speciálně zaměřené na tuto problematiku zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků při KPPP a ZDVPP Zlín. Speciální pedagogové využívali také odborné vzdělávání nabízené v rámci nejrůznějších projektů financovaných Evropskou unií.

Speciální pomůcky určené k vyrovnání vzdělávacích potřeb žáků se zdravotním postižením financovaly mimo jiné školy a školská zařízení zapojením se do každoročně vyhlašovaného rozvojového programu MŠMT ČR „Vybavení škol kompenzačními pomůckami pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami“. Ve sledovaném období se z tohoto projektu ve Zlínském kraji podařilo čerpat 5 849 000 Kč na kompenzační pomůcky, které výrazně pomohly ke zvýšení kvality vzdělávání handicapovaných dětí a žáků.

Dané opatření bylo průběžně naplňováno a přispělo k částečnému dosažení cíle, proto v DZ ZK 2016 bude stanoveno nové opatření reagující na aktuální potřeby v této oblasti.

Opatření: Zaměřit se na vzdělávání dle individuálních potřeb žáků.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

- a) Ve sledovaném období došlo k dalšímu rozšíření integrace dětí a žáků se zdravotním postižením do běžných škol. Ve větší míře se do běžných škol začleňují děti a žáci lehkou mentální retardací. K úspěšné integraci přispěla aktivní spolupráce školských poradenských zařízení se školami k zajištění odpovídajících podmínek vzdělávání, doporučení využití odpovídajících metod a forem práce. Nezbytná je metodická pomoc při tvorbě a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů žáků a cílené vzdělávání pedagogických pracovníků pracujících s těmito žáky. Vzhledem k častějšímu zařazování žáků s vyšší mírou postižení se zvyšuje potřeba pedagogické asistence. Nadále se potvrzuje pozitivní vliv působení asistentů pedagoga na vzdělávání integrovaných žáků, především v případě integrace žáků s lehkým mentálním postižením, autismem a s poruchami chování.
- b) Na zlepšení předpokladů školní úspěšnosti u dětí, žáků a studentů se sociálním znevýhodněním má významný podíl správná diagnostika jejich obtíží a s tím spojené nejvhodnější zařazení školským poradenským zařízením do vzdělávání podle potřeb žáků. Předpokladem je využití vhodných diagnostických nástrojů, které školská poradenská zařízení získala v minulých letech prostřednictvím Rozvojového programu MŠMT „Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji“. Nadále probíhalo začleňování dětí

a žáků se sociokulturním znevýhodněním do běžného typu vzdělávání, čemuž dopomáhalo v některých případech působení asistenta pedagoga.

- c) Nadané děti, žáci a studenti jsou vzděláváni především individuálně v běžných školách, případně formou skupinového vyučování ve školách, které se vzděláváním nadaných hlouběji zabývají. Pedagogicko-psychologická poradna provádí depistáž a následné stanovení mimořádného nadání a dále spolupracuje se školou při stanovení nejvhodnějšího způsobu vzdělávání formou individuálního vzdělávacího plánu.

Zlínský kraj podporoval vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných prostřednictvím globálních grantů, a to v oblasti podpory 1.2 – Rovné příležitosti ve vzdělávání ve Zlínském kraji. Během druhé vlny globálních grantů tak byly podpořeny projekty v celkové hodnotě rozpočtů 48 mil. Kč.

Toto opatření ve spojení s předešlým opatřením přinášelo rozvoj integrace žáků a vedlo k částečnému naplnění stanoveného cíle. Nové opatření stanovené v DZ ZK 2016 bude tento cíl rozvíjet.

3. ÚLOHA A PODPORA PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Cíl: Rozvoj vzdělávací nabídky pro pracovníky škol a školských zařízení.

Opatření: Kvalitní vzdělávací nabídkou reagovat na potřeby pedagogických pracovníků všech typů a stupňů škol a školských zařízení.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zlínský kraj podporoval poskytovatele DVPP při tvorbě kvalitní vzdělávací nabídky prostřednictvím II. vlny Globálních grantů Zlínského kraje z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení ve Zlínském kraji. Zvláštní pozornost přitom věnoval podpoře takových grantových projektů, které prokazatelně reagují na identifikované vzdělávací potřeby cílové skupiny. Ve sledovaném období byly podpořeny 2 projekty v oblasti DVPP s celkovou alokací 19 mil. Kč. Projekty byly zaměřeny na práci s kariéřním portfoliem a na jazykové vzdělávání pedagožek a pedagogů.

Opatření: Vytvářet plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školách a školských zařízeních.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Školy a školská zařízení zpracovávaly plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Jejich obsah je možné komunikovat prostřednictvím portálu Sofia – místem setkávání nabídky a poptávky kurzů DVPP ve Zlínském kraji, který by spuštěn v roce 2013.

Opatření: Vyhodnocovat kvalitu a efektivitu dalšího vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V rámci druhé vlny globálních grantů Zlínský kraj podporoval aktivity směřující ke zvýšení kvality pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, a to v návaznosti na evaluaci dlouhodobého procesu vzdělávání. V minulém období bylo prostřednictvím oblasti podpory 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení na podporu takových projektů nasměřováno celkem 41,8 mil. Kč z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Opatření: Rozvíjet systém pravidelného hodnocení ředitelů škol a školských zařízení zřizovaných krajem a motivovat ředitele k pravidelnému hodnocení zaměstnanců.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zlínský kraj již několik let uplatňuje motivační systém pro ředitele svých příspěvkových organizací s využitím institutu cílových odměn. Systém je postaven na základě zadání rozvojových cílových úkolů, jejich měřitelnosti a kontrole. Plnění cílových úkolů je vyhodnocováno dvakrát ročně. Systém v co největší míře využívá sebekontrolu a vlastní zodpovědnost ředitele za realizaci úkolů. Zlínský kraj rovněž motivoval ředitele škol a školských zařízení, aby efektivně nastavili a pravidelně využívali nástroj pravidelného hodnocení svých zaměstnanců. Ředitelé organizací Zlínského kraje mají k dispozici metodický materiál týkající se systému hodnocení zaměstnanců, vazby na personální procesy a využívané metody hodnocení.

Dané opatření naplnilo stanovený cíl, systém pravidelného hodnocení je nastaven a podporován, opatření již nebude v novém dlouhodobém záměru stanovováno.

4. DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ V RÁMCI CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ

Cíl: Podpora rozvoje nabídky dalšího vzdělávání pro dospělé obyvatele Zlínského kraje.

Opatření: Využít možnosti škol pro účely dalšího vzdělávání.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zlínský kraj ve školách podněcoval vytváření programů vzdělávání dospělých a jejich nabídku směrem k široké veřejnosti. Vytvářené nebo inovované vzdělávací programy pro dospělé odpovídaly zaměřením potřebám cílové skupiny a požadavkům trhu práce. Zásadním tématem byla příprava pedagogů škol pro roli lektorů nebo kariérových poradců v dalším vzdělávání dospělých.

Toto opatření bylo naplňováno především podporou projektů ve druhé vlně Globálních grantů z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání ve Zlínském kraji. Ve sledovaném období bylo podpořeno celkem 27 projektů a celková alokace podpory činila více než 95 mil. Kč.

Opatření: Rozvíjet výsledky projektu UNIV z KRAJE a podporovat rozvoj systému uznávání a ověřování a jeho kvality.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Školy zapojené do projektu UNIV z KRAJE byly podporovány v rozvíjení výstupů svých aktivit v rámci projektu, zejména v přípravě a pilotáži vytvořených vzdělávacích programů pro dospělé. Připravené programy dalšího vzdělávání vznikaly na základě jednání se zaměstnavateli a dalšími aktéry trhu práce, představiteli státní správy a samosprávy míst, ve kterých školy působí, na základě mapování potřeb regionálního trhu práce i nabídky regionálního trhu vzdělávání a vedly k získání kvalifikace v systému Národní soustavy kvalifikací.

Opatření: Vytvářet spolupracující síť středních odborných škol zaměřenou na poskytování dalšího vzdělávání.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zlínský kraj motivoval střední odborné školy k vytváření spolupracujících sítí, které se zaměřovaly na poskytování dalšího vzdělávání. V realizaci tohoto opatření podpořil školy Globální grant Zlínského kraje z OP VK, oblast podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání, kde podporovanou aktivitou byl „Rozvoj sítí a partnerství subjektů působících v oblasti dalšího vzdělávání a poradenství“.

Cíl: Vytvářet podmínky pro růst vzdělanosti dospělých obyvatel Zlínského kraje.

Opatření: Podporovat nabídku a kvalitu dalšího vzdělávání.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Podpora byla zaměřena na rozvoj nabídky vzdělávacích programů dalšího vzdělávání a zvyšování kvality tohoto vzdělávání včetně zvyšování kvality lektorů a zahrnovala především:

- podporu systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě,
- vzdělávání k aktivnímu občanství a k sociální kohezi,
- činnosti v oblasti propagace systému dalšího vzdělávání.

Naplňování tohoto opatření bylo podporováno v rámci Globálního grantu Zlínského kraje z OP VK, oblast podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání.

Všechna opatření spadající do této oblasti se na realizaci a naplnění obou cílů významně podílela. Pro období DZ ZK 2016 bude cíl pro oblast dalšího vzdělávání nově definován.

5. UPLATNITELNOST ABSOLVENTŮ ŠKOL PODLE OBORŮ VZDĚLÁNÍ NA TRHU PRÁCE

Cíl: Zvyšovat šance na uplatnění absolventů středních škol na trhu práce.

Opatření: Reagovat nabídkou struktury oborů vzdělávání na požadavky trhu práce ve Zlínském kraji.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V průběhu sledovaného období se střední školství ve Zlínském kraji dostalo pod velmi silný demografický tlak. Úbytek žáků na středních školách za toto období dosáhl maxima a počet žáků denního studia klesl na historické dno. Část středních škol řešila existenční problémy. Od počátku roku 2012 došlo ke sloučení 4 škol, které se staly součástí jiné školy. Zároveň zde byla snaha zachovat pokud možno všechny obory vzdělávání, které optimalizované školy nabízely.

Zmiňovaný demografický vývoj a posun zájmu žáků o studium z odborných maturitních oborů na všeobecné a ekonomické a z oborů s výučním listem na maturitní způsobil i druhotný problém, kterým bylo snížení zájmu o některé, zejména učební, obory. Přes tyto obtíže se kraj snaží zachovat co nejširší oborovou nabídku v síti středních škol s rozumnou spádovostí pro daná území.

Po doznívajícím období ekonomického útlumu (v letech 2012 a 2013) se zvýšila poptávka po absolventech některých oborů vzdělávání. Šlo zejména o obory strojírenské, elektrotechnické a chemicko-technologické, u kterých se zároveň projevila akutní nedostatek volné pracovní síly na trhu práce. Tato zvýšená poptávka byla dána nejen zlepšením situace na světových trzích, ale také rozdílem mezi demografickou křivkou těch, kdo na trh práce vstupují (absolventů), a těch, kdo trh práce opouštějí (odchody do důchodu).

Existují i další důvody, proč se nedaří naplňovat potřeby zaměstnavatelů v kraji. Jedním z nich jsou ambice žáků, jejich rodičů a v neposlední řadě vysokých škol, které motivují více než dvě třetiny absolventů středních škol pokračovat ve studiu na vysoké škole. To samo o sobě není negativním jevem, avšak absolvent střední školy tímto odloží svůj vstup na trh práce o přibližně 3 až 7 let a společensko-sociální pozice absolventa vysoké školy snižuje jeho ochotu pracovat v „nižších“ pracovních pozicích.

Existující i nová partnerství zaměstnavatelů se školami vyučujícími obory vzdělávání, o které je mezi firmami zájem, což kromě zlepšení kvality vzdělávání, a to jak teoretické, tak praktické, řeší i motivaci absolventa k nástupu na trh práce.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti můžeme konstatovat, že nabídka oborů vzdělávání na středních školách nemá přímou vazbu na nezaměstnanost ani na nezaměstnanost absolventů, neboť skupinu nezaměstnaných absolventů ve Zlínském kraji tvoří ze 44 % lidé s vyšším odborným, či vysokoškolským vzděláním (27 %) a absolventi ekonomických a příbuzných maturitních oborů středních škol (17 %)¹¹.

V důsledku tohoto vývoje je aplikováno ve Zlínském kraji několik podpůrných opatření:

- Jednotné přijímací zkoušky do maturitních oborů vzdělávání mimo umělecké obory (od roku 2010).
- Stanovování počtu otevíraných tříd na SŠ zřizovaných krajem.
- Podpora řemesel v odborném školství (stipendijní systém od školního roku 2007-2008).
- Podpora aktivit škol vedoucích ke konkrétním formám spolupráce s firmami.
- Účast Zlínského kraje v sektorových dohodách.
- Realizace projektu Centra přírodovědného a technického vzdělávání pro moderní výuku žáků středních a základních škol ve Zlínském kraji.
- Realizace projektu Nové přístupy k realizaci praktického vyučování ve Zlínském kraji.
- Realizace mezinárodních konferencí Škola ve firmě – Firma ve škole (v letech 2012 a 2014).

Díky uvedeným aktivitám bylo možné uskutečňovat stanovený cíl, který nadále zůstává prioritou Zlínského kraje i pro další období.

¹¹ Vypočteno ze statistických údajů Úřadu práce ČR k 30. 4. 2015

6. ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: Zaměřit se na kvalitu základního uměleckého vzdělávání.

Opatření: Zvyšovat kvalitu základního uměleckého vzdělávání a péče o talenty.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Základní umělecké vzdělávání je díky husté síti odloučených pracovišť dostupné v rámci celého kraje, k 1. 9. 2015 bylo možné navštěvovat ZUŠ na 185 místech v kraji. Zřizování nových míst poskytovaného vzdělání bylo důkladně posuzováno v souvislosti se zajištěním kvalitních materiálních i personálních podmínek pro ZUV. Podmínky v kmenových školách a dalších místech, kde se poskytuje vzdělávání, musí být zabezpečeny na obdobné úrovni. Podle finančních možností byly na řadě škol zkvalitňovány podmínky pro vzdělávání prostřednictvím využití ICT, zapojením ICT do výuky a zařazením multimediální tvorby do vzdělávání.

Důležitou roli ve zvyšování kvality ZUV, poskytovaného jednotlivými školami, představuje přechod na vzdělávání podle vlastních ŠVP. Více k této oblasti je uvedeno v následujícím opatření.

Lze konstatovat, že na zvyšování kvality má výrazný podíl mezioborová spolupráce na společných projektech, spolupráce s ostatními školami, realizace spolupráce se zahraničními partnery, např. projekty Přeshraniční spolupráce, projekt Comenius. Všechny 20 škol zřizovaných krajem navázalo úzkou spolupráci na společném projektu Festival ZUŠKA? ZUŠKA!, přičemž v rámci již 2. ročníku prezentovaly tyto školy svoji práci na území kraje. ZUŠ jsou veřejností vnímány jako nositelé kultury v regionu.

Dané opatření částečně naplnilo stanovený cíl a pro období nového Dlouhodobého záměru Zlínského kraje je stanoveno znovu.

Opatření: Podporovat implementaci RVP základního uměleckého vzdělávání a zahájení výuky podle vlastních ŠVP.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zavedení výuky podle ŠVP připravovaných podle RVP pro ZUV není možné učinit ve všech ročnících zároveň, proto dochází k postupnému zavádění výuky podle ŠVP. Výuka podle ŠVP na všech ZUŠ byla zahájena ve školním roce 2012-2013, a to od 1. ročníku přípravného studia, 1. ročníku základního studia I. stupně, 1. ročníku základního studia II. stupně, 1. ročníku studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin (I. i II. stupně), 1. ročníku studia pro dospělé. Postupně se výuka zaváděla v dalších ročnících studia, přičemž ve školním roce 2015-2016 se v základních uměleckých školách vyučuje v přípravných ročnících a 1. až 4. ročnících studia I. a II. stupně podle ŠVP připravených podle RVP ZUV.

Metodickou podporu pedagogům základních uměleckých škol v oblasti řízení zavádění ŠVP nabízí NIDV v rámci projektu ESF Podpora ZUŠ, jehož cílem je podpořit školy v přípravě ŠVP. Základním principem je sdílení zkušeností pod vedením školitelů z řad pilotních škol, které spolupracovaly na tvorbě RVP pro ZUV. V ročnících, v nichž se zatím podle ŠVP nevyučuje, se poskytuje vzdělávání podle dosavadních učebních dokumentů.

Podle zjištění ČŠI na základě inspekční činnosti byly ŠVP v návaznosti na promyšlený systém jejich tvorby kvalitně zpracovávány. Nadále je však nutné, na základě zjištěných nedostatků, operativně

upravovat a aktualizovat již zpracované ŠVP, a to v souladu s RVP a jeho případnými úpravami. Školy disponovaly podmínkami, které vytvářejí dobré předpoklady k naplňování ŠVP v praxi.

Dané opatření naplnilo stanovený cíl a v novém Dlouhodobém záměru Zlínského kraje 2016 se bude opatření rozvíjet dále.

Opatření: *S ohledem na demografický vývoj nezvyšovat kapacity ZUŠ.*

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Počet žáků v ZUŠ i zájem o rozšiřování ZUV v uplynulém období nadále rostl, a to i přes klesající populační vývoj věkové skupiny 6-18 let. Z mezikrajských srovnání je jasně patrné, že podíl žáků ZUŠ ve věkové skupině 6-18 let ve Zlínském kraji výrazně převyšuje podíly v ostatních krajích ČR a je druhý nejvyšší. Od roku 2012 do konce roku 2014 se v souladu se záměrem kraje nezvyšovaly kapacity ani počet základních uměleckých škol. Vlivem vývoje v segmentu soukromých škol nastaly změny v kapacitách i poskytovatelích základního uměleckého vzdělávání v průběhu školního roku 2014-2015. Aktuálně existuje v kraji celkem 20 škol zřizovaných Zlínským krajem, 3 školy zřizované obcemi a 6 škol zřizovaných soukromým subjektem (z nichž jedna zastavila činnost). Nejvyšší povolený počet žáků všech ZUŠ v kraji bez ohledu na zřizovatele, tj. kapacita činí k datu 30. 9. 2015 celkem 20 035 žáků.

Dané opatření částečně naplnilo stanovený cíl a pro období nového Dlouhodobého záměru Zlínského kraje je stanoveno znovu.

7. ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Cíl: *Zaměřit se na kvalitu zájmového vzdělávání.*

Opatření: *Preferovat vhodné a kvalitní volnočasové aktivity a podporovat programy pro zájmové vzdělávání.*

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Poptávka po volnočasových aktivitách ve Zlínském kraji je pokryta širokou nabídkou a hustou sítí zájmových aktivit, které nabízí nejen střediska volného času, jejichž zřizovateli jsou obce, ale i školní družiny a školní kluby, jejichž zřizovateli jsou převážně obce. Tyto aktivity přispívají k smysluplnému trávení volného času i k prevenci rizikového chování a patologických jevů u dětí a mládeže. Pro zvyšování kvality těchto zařízení bylo a je podstatné nezanedbávat vlastní školní vzdělávací programy, které je nutné aktualizovat na základě zjištěných nedostatků, a reagovat tak na poptávku veřejnosti.

Vzhledem k tomu, že většina pedagogických pracovníků je tvořena externími pracovníky, je nutno zajišťovat požadovanou kvalifikaci i u těchto pracovníků. K řešení požadované kvalifikace pedagogů vykonávajících dílčí přímou pedagogickou činnost (na základě novely Zákona o pedagogických pracovnících s účinností od 1. 1. 2015) dopomohlo i zařazení Studia pedagogiky volného času do projektu Kvalita a konkurenceschopnost v neformálním vzdělávání „K2“, který je akreditován MŠMT v rámci systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Do tohoto projektu byla zapojena i střediska volného času ve Zlínském kraji, která vzdělávání uskutečňují.

Vhodné a kvalitní volnočasové aktivity byly v letech 2012-2015 opět podporovány z Fondu mládeže a sportu Zlínského kraje. Veřejná podpora formou dotace byla realizována ve výši téměř 14,5 milionů Kč zejména na projekty nebo aktivity v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu. Dále je

každoročně podporována činnost Krajského parlamentu dětí a mládeže, a to mimo jiné i finanční částkou 50 tis. Kč, tzn. za období 2012 až 2015 celkem 200 tis. Kč.

Další formu podpory volnočasových aktivit představoval každoročně vyhlášený podprogram Podpora ekologických aktivit v kraji. V letech 2012 a 2013 činila alokace vždy 500 tis. Kč, v roce 2014 bylo rozděleno 475 tis. Kč a v roce 2015 činila podpora v rámci tohoto podprogramu 1 mil. Kč. Celkem bylo v letech 2012 až 2015 rozděleno 2,475 mil. Kč.

Dané opatření částečně naplnilo stanovený cíl a pro období nového Dlouhodobého záměru Zlínského kraje je stanoveno znovu.

Opatření: Pro účelné využití volného času dětí a mládeže podporovat činnost neziskových organizací v kraji.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Činnost neziskových organizací v souvislosti s účelným využitím volného času dětí a mládeže byla podporována prostřednictvím podprogramu na podporu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Od roku 2014 rozšířil Zlínský kraj podporu na primární prevenci rizikového chování. Vyhodnocení této oblasti je zpracováno v kapitolách Primární prevence rizikového chování a Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta ve školách a školských zařízeních Přílohy 1. – Naplňování cílů a opatření stanovených v minulém období.

Dané opatření naplnilo stanovený cíl a v novém Dlouhodobém záměru Zlínského kraje nebude v této části již stanoveno, podpora činnosti neziskových organizací v kraji je zahrnuta ve výše uvedených kapitolách, ve kterých je zpracováno i vyhodnocení této oblasti.

Opatření: S ohledem na demografický vývoj nepodporovat zvyšování kapacit pro zájmové vzdělávání.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zájmové vzdělávání bylo zajišťováno středisky volného času, školními družinami a školními kluby. S ohledem na finanční zabezpečení školských zařízení tohoto typu bylo důkladně zvažováno rozšiřování sítě a zvyšování kapacit školských zařízení pro zájmové vzdělávání. K nárůstu docházelo jen v odůvodněných případech. U středisek volného času nebylo v daném období zřízeno nové zařízení, nebyly zvyšovány kapacity, zájmové vzdělávání je rovnoměrně zabezpečováno stále 21 středisky zřizovanými obcemi a 1 střediskem zřizovaným církví.

Dané opatření částečně naplnilo stanovený cíl a pro období nového Dlouhodobého záměru Zlínského kraje je nahrazeno novým opatřením, které lépe naplní stanovený cíl.

8. ÚSTAVNÍ VÝCHOVA

Cíl: Zkvalitnit ústavní výchovu dětí v nových podmínkách.

Opatření: Zkvalitnit výchovný proces ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Vzhledem k tomu, že se v průběhu posledních let výrazně zvýšil počet dětí s výchovnými problémy umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy, současný systém zvyšování odborné kvalifikace pracovníků dětských domovů v oblasti speciální pedagogiky není

plně dostačující a neodráží skutečné potřeby zařízení. V budoucnu bude proto nutné zaměřit pozornost zejména na posílení preventivně výchovné péče s cílem zamezit rozvoji rizikového chování dětí. Dané opatření tedy splnilo stanovený cíl pouze částečně, proto je pro nový DZ ZK stanoveno znovu.

Opatření: *Spolupracovat se zainteresovanými partnery na přípravě transformace a změn v systému péče o ohrožené děti.*

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V rámci první etapy Národního akčního plánu byla provedena analýza systému péče o ohrožené děti a rodiny a byly zpracovány standardy kvality práce. V březnu 2015 byl vydán Metodický pokyn MŠMT, kterým se stanoví standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči. Standardy definují a nastavují úroveň kvality péče o děti v uvedených zařízeních. Jejich účelem je nastavení a udržení srovnatelné úrovně kvality poskytované péče v jednotlivých zařízeních a zvyšování kvality péče o děti v zařízeních.

V rámci druhé etapy se Zlínský kraj zapojil do přípravy transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny. Zlínský kraj se již v roce 2009 přihlásil k aktivní spolupráci při změnách systému, což je deklarováno Dohodou o spolupráci mezi Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR a Zlínským krajem. V letech 2012-2014 byl ve Zlínském kraji realizován projekt Mezinárodní spolupráce v oblasti sociálně-právní ochrany dětí, na který bylo možno navázat. V souvislosti s vyhlášením výzvy z fondů EHP byla Zlínskému kraji v lednu 2015 schválena Ministerstvem financí ČR dotace na projekt Ohrožené děti a mládež ve Zlínském kraji. Cílem tohoto projektu je vytvoření komplexního plánu transformace pobytové péče o děti na systém účinné a multidisciplinární sítě ambulantních a terénních preventivních podpůrných služeb. Rozvoj komunitních služeb rodinného typu přispěje k předcházení umístování dětí do institucionální péče. Vzhledem k tomu, že proces transformace a změn v systému péče o ohrožené děti není dokončen, bude dané opatření pro nový DZ ZK stanoveno znovu.

9. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Cíl: *Rozvoj zahraniční spolupráce škol a školských zařízení.*

Opatření: *Rozšiřovat využívání dalších zdrojů podporujících zahraniční spolupráci škol a školských zařízení.*

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení ve Zlínském kraji je užitečným doplněním jejich činnosti v oblasti počátečního vzdělávání. Zlínský kraj podporoval školy a školská zařízení v realizaci projektů mezinárodní spolupráce. Za tímto účelem zejména zajišťoval pravidelný přenos aktuálních informací o programech a možnostech mezinárodní spolupráce směrem ke školám a školským zařízením. V souvislosti s ukončením stávajícího Programu celoživotního učení v roce 2013 a zahájením nového programu Erasmus+ zorganizoval Zlínský kraj pro zájemce ze škol a školských zařízení koncem roku 2013 a počátkem roku 2014 semináře za účasti expertů z Domu zahraniční spolupráce MŠMT ČR. Účastníci se tak mohli nejen seznámit s novým programem a jeho možnostmi, ale také následně konzultovat s odborníky vlastní projektové záměry.

Nejvyužívanějším zdrojem pro realizaci zahraničních vzdělávacích aktivit zůstal Program celoživotního učení, od roku 2014 pak nástupnický program Erasmus+. Stejně jako předchozí

Program, i Erasmus+ je v České republice administrován Domem zahraniční spolupráce MŠMT ČR.

Aktivity škol a školských zařízení v oblasti mezinárodní spolupráce byly součástí pravidelného hodnocení ředitelů/ředitelek škol a školských zařízení zřizovaných Zlínským krajem

Zlínský kraj vyvíjel vlastní mezinárodní aktivity v oblasti vzdělávání a školství, které zvýšily možnost účasti vedení škol a školských zařízení a pedagožek a pedagogů v mezinárodních projektech. V rámci Výzvy Programu celoživotního učení realizoval Zlínský kraj v období let 2011-2013 dva mezinárodní projekty zaměřené na školství:

Projekt Partnerství Comenius Regio byl zaměřen na zvyšování kompetencí vedení škol a zástupců Odboru školství, mládeže a sportu v oblasti řízení kvality ve vzdělávání. Partnerem Zlínského kraje byl úřad Ministerského zmocněnce pro střední odborné školství ve východním Bavorsku. Dvojazyčná studie o metodách řízení kvality ve školství, který vzešla z aktivit projektu, byla distribuována na střední a vyšší odborné školy ve Zlínském kraji a do knihoven po celé České republice.

Projekt Partnerství Leonardo da Vinci se orientoval na kariérové poradenství ve středních odborných školách. Partnery Zlínského kraje byly školy a školské úřady ve Velké Británii a Irsku. Projekt definoval základní standardy kariérového poradenství a sestavil kompetenční profil ideálního kariérového poradce. Projekt umožnil zapojit celkem 12 osob ze škol a školských zařízení zřizovaných Zlínským krajem.

V roce 2013 zahájil Zlínský kraj realizaci dalších projektů ve školství a vzdělávání, které byly podpořeny Programem celoživotního učení. Projekty byly ukončeny v roce 2015.

Projekt Partnerství Comenius Regio s Cardiff Council ve Velké Británii zkoumal účinné inkluzivní přístupy směrem k romským žákům. Pedagožky, pedagogové a zástupci školských úřadů si vyměňovali informace, nahlíželi do výuky a společně diskutovali o opatřeních, která mohou fungovat. Poznatky získané během projektu shrnuje publikace Vybrané otázky přístupu učitelů k romským žákům, vydaná Zlínským krajem v roce 2015.

V oblasti odborného vzdělávání se Zlínský kraj aktivně zapojil do projektu Leonardo da Vinci, v jehož rámci se podařilo vyvinout a otestovat v podmínkách výchovného/kariérového poradenství ve školách nástroj, který umí u žáků předvídat riziko předčasného odchodu ze školy. Do projektu se zapojilo celkem 11 středních odborných škol a metodický dohled nad testováním žáků vykonávala Krajská pedagogicko-psychologická poradna a ZDVPP Zlín. Jedním z výstupů projektu je příručka Metody a nástroje na podporu žáků ohrožených předčasným ukončením školní docházky, která byla distribuována do škol ve Zlínském kraji a do knihoven v České republice.

Ve Zlínském kraji byla v uplynulém období úspěšně rozvíjena mezinárodní spolupráce, a to jak ve školách a školských zařízeních zřizovaných Zlínským krajem, tak na půdě samotného Zlínského kraje, který k naplnění cíle přispěl úspěšnou realizací vlastních mezinárodních projektů. Projekt partnerství Comenius Regio realizovaný s Cardiff Council ve Velké Británii byl dokonce oceněn Pečetí kvality 2015 jako nejúspěšnější projekt Comenius v České republice. Zlínský kraj bude i v nadcházejícím období podporovat jím zřizované školy a školská zařízení v mezinárodních aktivitách zejména přísunem aktuálních a kvalitních informací ze strany Národní agentury a dále sám bude realizovat vlastní strategické mezinárodní projekty v oblasti školství a vzdělávání.

10. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Cíl: Zajištění rozvoje využívání ICT v počátečním vzdělávání.

Opatření: Zvyšování ICT gramotnosti pedagogických pracovníků a využívání těchto znalostí ve výuce.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Učitelé jsou bezesporu klíčovými aktéry, kteří implementují digitální technologie do školního vzdělávání a kteří mohou realizovat jejich potenciál přímo ve výuce. Jak ukazují šetření ČŠI i další výzkumy, velká část učitelů deklaruje zvládnutí základní či pokročilé úrovně dovedností z oblasti digitálních technologií. Zlepšují se rovněž schopnosti a dovednosti v práci s digitálními technologiemi u ředitelů škol. Učitelé zpracovali značné množství digitálních učebních materiálů a mnozí mají zkušenosti s využitím různých technologií i on-line služeb ve výuce. Data ukazují, že značná pozornost je věnována rozvoji dovedností v oblasti digitálních technologií i v dalším vzdělávání učitelů. Tato oblast patří v dalším vzdělávání učitelů k jedné z dominujících.

Na druhé straně se tyto deklarované dobré znalosti učitelů příliš neprojevují v reálné výuce. Digitální technologie používají učitelé primárně k přípravě na vyučování, podstatně méně jsou využívány přímo ve vyučování. Pokud jsou digitální technologie použity ve výuce, jde velmi často o prezentaci učiva či podporu názornosti, přičemž žáci zůstávají převážně pasivní. Přes všechny pozitivní stránky a dopady jsou digitální technologie typicky využívány pro podporu zavedených způsobů výuky a předávání obsahu. Jinými slovy, stále převládá transmisivní výuka zaměřená na přenos informací od učitele k žákovi nad výukou zaměřenou na žáky, kdy je žák aktivním činitelem výuky.

Je zřejmé, že ověřené a fungující přístupy (metody, formy aj.) ve výuce je vhodné zachovat a nadále rozvíjet, současně s tím je ovšem zcela nezbytné více využívat potenciál digitálních technologií. Zdá se tedy, že se poměrně velké investice do vzdělávání učitelů v oblasti využití technologií částečně míjejí účinkem, protože nově získané dovednosti v oblasti využívání digitálních technologií nejsou aplikovány v praxi. To je zřejmě dáno i tím, že účelné využití digitálních technologií naše kurikulární dokumenty i kariérní systém prakticky nepodporují. Ve výuce se doposud nevyužívá propojení různých učebních prostředí, kterými může být nejenom škola či třída, ale také domov, virtuální on-line prostředí, různé podoby informálního učení (ve vrstevnických skupinách, v oblasti trávení volného času apod.). Právě v mimoškolním prostředí jsou digitální technologie používány běžně a mnohdy jinými a současně inspirativními způsoby, z nichž by mohlo těžit i školní vzdělávání.

Relativně omezené je využívání různých prostředků digitálních technologií jako nástrojů, které mohou propojit práci či učení žáků ve škole, doma a mimo školu. Naši učitelé si nejsou příliš jistí v dovednostech využívat sociální média (tj. komunikovat a spolupracovat s ostatními v rámci on-line virtuálních komunit, podílet se na společné tvorbě obsahu, využívat sociální média pro další profesní rozvoj apod.). Zde je nutné připomenout, že se může jednat i o komunity mezinárodní a že ze spolupráce na této úrovni lze mnohé získat. Dobrým příkladem v této oblasti je aktivita Evropské komise podporující on-line spolupráci škol eTwinning. Účast našich učitelů v mezinárodních projektech je ale další slabší stránkou implementace digitálních technologií do škol. Zapojení do těchto projektů vyžaduje znalost cizích jazyků, a ta patřila a patří k velkým výzvám v rozvoji našich učitelů, a to přesto, že studium jazyků je jedna z nejčastěji volených vzdělávacích aktivit v rámci dalšího vzdělávání učitelů. Na vzdělávání učitelů v této oblasti se zaměřuje Akční plán podpory výuky cizích jazyků pro období 2015-2020 v prioritě A – Funkční a

efektivní systém přípravy a podpory pedagogů k zajištění kvalitního vzdělávání garantujícího dosažení výstupních úrovní podle vzdělávacích programů.

V mnohém se bude muset změnit také příprava budoucích učitelů. Využívání digitálních technologií se na fakultách připravujících budoucí učitele dosud nestalo pevnou a nedílnou součástí výuky, a to ani v rovině teoretické, ani v rovině praktické. Doposud je důraz kladen na technické dovednosti v ovládnání technologií a on-line služeb, výuka na těchto fakultách se nedostatečně soustřeďuje na pedagogicko-didaktické využívání digitálních technologií ve výuce daného oboru a neintegruje digitální technologie přímo do oborové didaktiky. Navzdory tomu, že vzdělávací oblast ICT je v RVP ZV zařazena již na 1. stupeň základní školy (od vzniku RVP v roce 2004), stávající studijní programy pro přípravu učitelů 1. stupně tuto skutečnost vůbec nereflektují.

Realizaci opatření se dařilo naplňovat stanovený cíl a bude dále rozvíjeno v novém DZ ZK.

Opatření: Zvyšování úrovně dovedností žáků v oblasti informačních a komunikačních technologií.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Podíváme-li se na dnešní žáky, pak prakticky všichni využívají digitální technologie zcela běžně a vnímají je jako přirozenou součást svého života. Stejným způsobem by tomu mělo být ve škole. Využití technologií k učení představuje, i přes různá optimistická tvrzení, i pro žáky výzvu, protože jde mnohdy o jiné způsoby využití, než na jaké jsou žáci zvyklí z mimoškolního prostředí. V tomto ohledu sehrává škola důležitou, dokonce klíčovou roli. Škola musí nejenom vyučovat s pomocí digitálních technologií, ale musí naučit učít se s pomocí digitálních technologií žáky. Z výzkumů plyne, že mnozí žáci nikdy nepoužili například elektronickou učebnici, podcast nebo třeba výukovou hru. Poměrně mnoho žáků doposud nikdy nepoužilo ve výuce žádné multimediální nástroje. Školy se zatím neodhodlaly k tomu, aby více využívaly technologie či přístroje, které vlastní samotní žáci.

Dané opatření naplnilo stanovený cíl a bude se dále rozvíjet v novém DZ ZK.

11. JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Cíl: Zkvalitnění výuky cizích jazyků a uplatňování informačních a komunikačních technologií v počátečním vzdělávání při výuce cizích jazyků.

Opatření: Zkvalitňovat výuku cizích jazyků.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Úpravou RVP pro základní vzdělávání byl jako povinný zaveden vyučovací předmět Druhý cizí jazyk na 2. stupni základních škol a v odpovídajících ročnících víceletých gymnázií. Na podporu a krytí zvýšených nákladů při implementaci této změny do praxe škol byl realizován rozvojový program Podpora výuky vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Školy měly dále možnost nově zřídit a kvalitně vybavit jazykové učebny v rámci realizace projektu EU peníze školám. V rámci šablony (Výzva č. 57) jsou aktuálně podporovány projekty ZŠ a SŠ zaměřené na rozvoj ústních komunikačních dovedností učitelů a žáků základních a středních škol.

Zkvalitnění jazykové výuky byla v uplynulém období věnována pozornost také v rámci nabídky DVPP; mezi rezortní priority NIDV byla zařazena témata zaměřená na podporu vícejazyčnosti ve školách a jazykovou propedeutiku, na podporu výuky odborné angličtiny a dalších cizích jazyků

na středních školách, byly realizovány metodické semináře ke vzdělávacímu oboru další cizí jazyk a metodické semináře k problematice výuky cizího jazyka pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Celkem čtyři střední školy ve Zlínském kraji využívají možnost vyučovat na základě povolení MŠMT vybrané předměty v cizím jazyce: Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín, Integrovaná střední škola – Centrum odborné přípravy a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Valašské Meziříčí, Střední odborná škola a Gymnázium Staré Město a Gymnázium Kroměříž.

Je možno konstatovat, že opatření naplnilo stanovený cíl a v novém DZ ZK 2016 bude oblast výuky cizích jazyků rozvíjena v opatření novém.

12. ENVIRONMENTÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVA A OSVĚTA

Cíl: Rozvoj znalostí a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast.

Opatření: Podpora sítě vzdělávacích organizací a institucí.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Podkladem pro podporu a rozvoj funkčního systému EVVO ve Zlínském kraji je koncepční dokument – Krajská koncepce EVVO ve Zlínském kraji, který je dále upřesněn Akčními plány. V roce 2014 byla schválena nová Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Zlínského kraje pro období 2014-2022.

Ve svých aktivitách pokračuje Komise Rady Zlínského kraje pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu, jejímiž členy jsou zástupci veřejné správy, škol i neziskových organizací. Projednávala mimo jiné přípravu koncepčních dokumentů kraje, podporu Zlínského kraje pro oblast ekologických aktivit v kraji a přípravu tradičních regionálních akcí v oblasti EVVO.

Každoročně je vyhlašován grantový Podprogram na podporu ekologických aktivit v kraji. V roce 2012 bylo na podporu 10 projektů přiděleno 500 000 Kč, v roce 2013 bylo rozděleno 500 000 Kč mezi 9 projektů, v roce 2014 bylo podpořeno 9 projektů celkovou částkou 475 000 Kč. V roce 2015 byla alokace tohoto podprogramu navýšena na 1 000 000 Kč a podpořeno bylo 20 projektů.

Mezi již tradičně probíhající aktivity patří každoroční realizace akcí celokrajského významu, jako jsou např. Krajská konference o EVVO ve Zlínském kraji, Krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO a Ekologická olympiáda středoškoláků. Významnými nositeli environmentálního vzdělávání jsou střediska ekologické výchovy, část z nich je sdružena ve střešní organizaci Líška – o. s. pro EVVO, která mimo jiné realizuje informační servis pro nositele EVVO včetně pravidelné čtrnáctidenní e-mailové rozesílky.

Na území Zlínského kraje působí více než šest set škol a školských zařízení. Přibližně jedna třetina je aktivní v environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě. Školy s trvalým zájmem o EVVO se zapojují do sítě M.R.K.E.V. a Mrkvička. Za účelem aktivování koordinátorů EVVO na středních školách v roce 2015 proběhla konference EVVO pro střední školy.

V termínu od 1. 11. 2013 do 30. 6. 2014 byl úspěšně realizován projekt „Československá spolupráce škol a dalších organizací v ekologické výchově“, spolufinancovaný z Fondu mikroprojektů Programu Cezhraničnej spolupráce SR-ČR. Partnerem na slovenské straně v Trenčianském

samosprávném kraji je Centrum environmentálních aktivit. V rámci projektu se realizovaly workshopy a konference a byl vydán tištěný sborník „Československý sborník příkladů dobré praxe environmentální výchovy na základních a středních školách“.

V roce 2012 a 2014 byl Ministerstvem životního prostředí ČR vyhlášen program Národní sítě EVVO. V roce 2012 se jednalo o 142 857 Kč, v roce 2014 o 143 000 Kč poskytnutých subjektům ve Zlínském kraji výhradně na realizaci ekologických výukových programů formou neinvestiční dotace.

Opatření bylo naplněno a pomohlo k částečnému naplnění cíle, většina aktivit bude nadále realizována i v příštím období a opatření bude nadále rozvíjeno.

13. PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

Cíl: Zvýšit účinnost primární prevence rizikového chování.

Opatření: Podpora tvorby vhodných preventivních programů.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Spolupráce s Krajskou pedagogicko-psychologickou poradnou a Zařízením pro další vzdělávání Zlín je na velmi dobré úrovni. Krajský školský koordinátor prevence se účastní společných porad, realizovaných metodiky prevence z KPPP, se školními metodiky ze škol a školských zařízení v rámci celého Zlínského kraje. Byly vytvořeny nové formy spolupráce, včetně informování o akcích a aktivitách v rámci primární prevence ve školách a školských zařízeních. Pro období let 2015-2017 byl vytvořen strategický materiál pro prevenci rizikového chování ve Zlínském kraji – Krajský plán primární prevence rizikového chování ve Zlínském kraji 2015-2017, který je zveřejněn na webových stránkách Krajského úřadu Zlínského kraje a na školském portálu ZKOLA. Školy a školská zařízení na území Zlínského kraje mají možnost každým rokem uplatnit svůj projekt v rámci dotačního řízení MŠMT na realizaci projektů v oblasti prevence rizikového chování. Realizace tohoto programu je v souladu s Národní strategií prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2013-2018. Programy jsou financovány ze státního rozpočtu MŠMT. Každý rok probíhalo vyhodnocení preventivních programů škol a školských zařízení v členění na neúplné základní školy, základní školy, střední školy a speciální školy a školská zařízení. Nově jsou od 2014 oceňováni školní metodici prevence za realizaci preventivních aktivit. Tyto aktivity jsou motivačním prvkem pro školní metodiky prevence a zároveň prezentují příklady dobré praxe. Jsou také setkáním těch nejlepších metodiků prevence s vedením kraje. Významnou aktivitou Zlínského kraje je pořádání krajských konferencí k prevenci pro základní, střední i mateřské školy. Tato aktivita slouží k výměně zkušeností, zprostředkování kvalitních lektorů v závislosti na vývoji potřeb prevence a vzniku nových forem rizikového chování. Uvedené opatření vedlo k naplnění stanoveného cíle a bude se dále rozvíjet v novém DZ ZK.

Opatření: Preventivně působit proti všem formám rizikového chování, včetně předčasného odchodu ze vzdělávání.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Úzká a kvalitní spolupráce je dlouhodobě navázána a udržována s Oddělením neziskového sektoru Kanceláře hejtmána, kde je zařazen Krajský protidrogový koordinátor. Do oddělení je dále zařazen pracovník pro nestátní neziskové organizace a Krajský koordinátor pro národnostní menšiny. Jsou

realizovány společné aktivity (například setkávání s intervenčními týmy, účast krajského protidrogového koordinátora na poradách s okresními a školními metodiky prevence). Spolupráce se rozvíjí také v oblasti výměny informací, předávání poznatků a postřehů ze seminářů, porad, vzdělávacích akcí. V rámci realizace mezinárodního projektu Partnerství Comenius Regio proběhla výměna informací na úrovni škol i úřadů Zlínského kraje a hrabství Gwent v jižním Walesu ve Velké Británii. Projekt se zabýval pozitivní integrací romských komunit v našich školách a funkčními přístupy učitelů k romským žákům na základních a středních školách ve Velké Británii. Mezinárodní projekt Leonardo da Vinci – Safe Arrival cílil na žáky, podporoval výchovné poradce a školní metodiky prevence v preventivních opatřeních na podporu žáků ohrožených předčasným ukončením školní docházky. Výsledkem dvouleté práce Zlínského kraje v mezinárodním konsorciu škol a úřadů ve Velké Británii, Irsku, Španělsku a Maďarsku byla publikace Metody a nástroje pro podporu žáků ohrožených předčasným odchodem ze školy, která obsahuje návod, jak identifikovat ohrožené žáky a jakými prostředky jim pomoci získat motivaci pro dokončení studia. Příručky jsou distribuovány do škol a dostupné jsou i v elektronické verzi na školském portálu ZKOLA. Dané opatření naplnilo stanovený cíl a bude se dále rozvíjet v novém DZ ZK.

Cíl: Zlepšovat sociální klima škol a školských zařízení.

Opatření: Posílit odpovědnost rodičů za chování dítěte. Spolupráce s rodiči, vzdělávací aktivity pro rodiče, jasně nastavená pravidla spolupráce školy a rodiny v prevenci.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Vzdělávání školních metodiků prevence probíhá dlouhodobě a systematicky, informovanost se zvyšuje také díky novým technickým vymoženostem. Byl zajištěn dostatečný přístup k informacím ohledně studia specializovaných činností a vzdělávání specifických skupin primární prevence. V Krajské pedagogicko-psychologické poradně a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín byla vytvořena sekce prevence a byl uvolněn pracovník pro celý kraj pro práci s třídou i s rodiči. K posílení spolupráce mezi školou, žákem, zákonným zástupcem, případně další zúčastněnou osobou při řešení rizikového chování žáka, slouží rovněž Individuální výchovný program (dále jen IVÝP). Cílem je odstranit rizikové chování žáka, a předejít tak důsledkům z tohoto chování. IVÝP nabízí prostor pro vzájemný dialog a možnost vyhledat a nastavit vhodnou podporu pro žáka/zákonného zástupce k získání potřebných kompetencí směřujících k odstranění rizikového chování. Prostřednictvím IVÝP se jednotlivé strany zavazují k plnění stanovených úkolů. Speciální aktivitou, do které se zapojil Krajský úřad Zlínského kraje, byl projekt Multikulturní škola. Tento individuální projekt byl realizován ve spolupráci s partnerem projektu Ligou lidských práv z Brna. Cílem projektu bylo prostřednictvím seminářů a osvěty zlepšit rovné příležitosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – zejména sociálním znevýhodněním, zasadit se o prevenci rasismu a xenofobie mezi žáky a zvyšováním znalostí a kompetencí pedagogů pomoci zavádět multikulturní výchovu do škol. Opatření naplnilo stanovený cíl a bude i nadále rozvíjeno v novém DZ ZK.

Cíl: Validní informace o rizikovém chování.

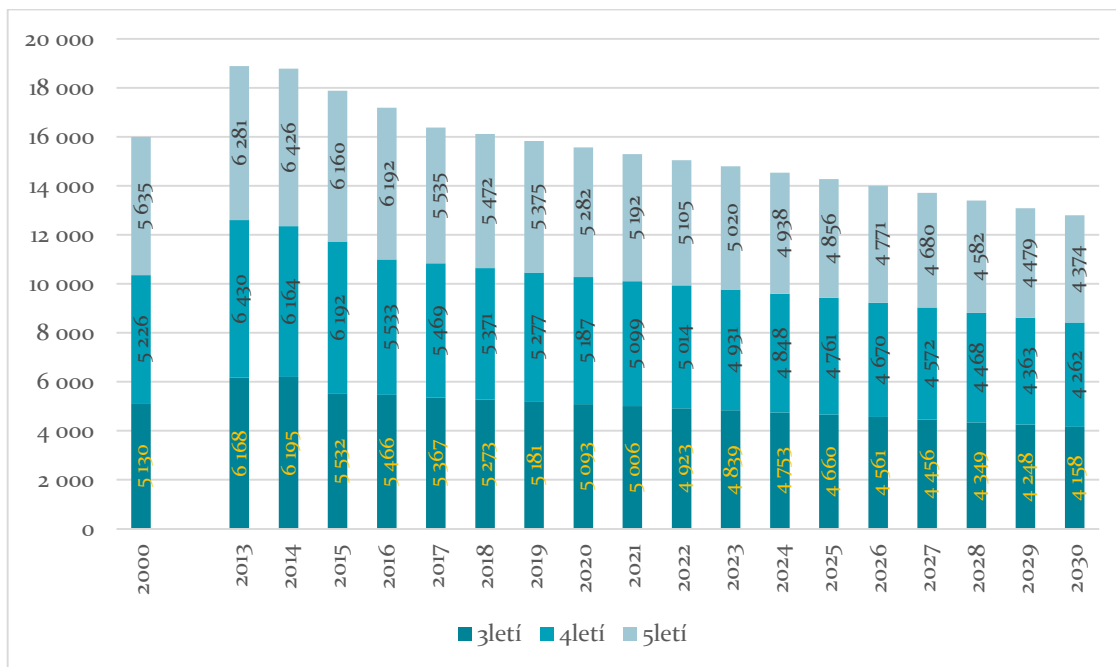
Opatření: Vypracovat efektivní systém sběru a získávání informací.

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

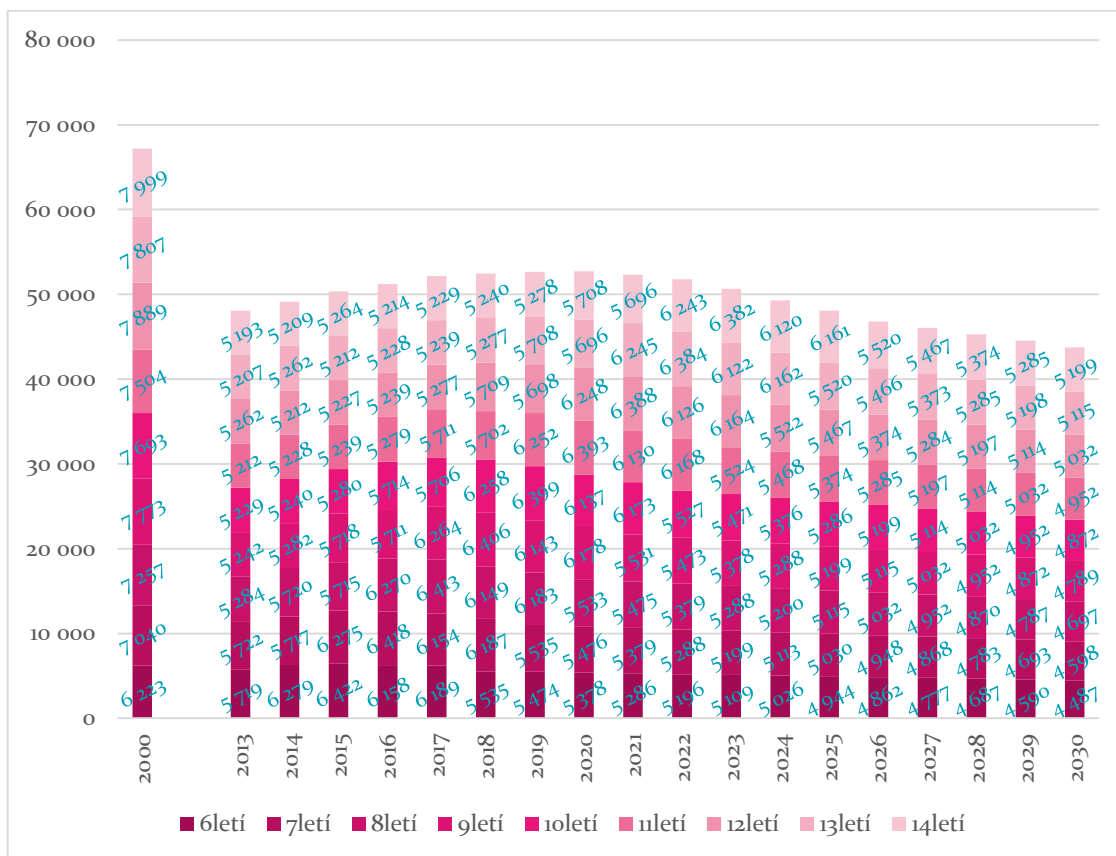
Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje již od roku 2007 provádí mapování rizikového chování ve školách a školských zařízeních na území kraje, které je každoročně zveřejněno na webových stránkách Krajského úřadu Zlínského kraje a na školském portálu ZKOLA. Jedná se o základní školy, základní školy neúplné, střední školy, vyšší odborné školy, dětské domovy, speciální školy. Nejvyšší výskyt v rámci rizikového chování, během osmi sledovaných let, představuje vulgární vyjadřování a chování žáků. Druhou nejčastější formou rizikového chování je kouření a třetí pozici zaujímá záškoláctví. Na základě vyhodnocení shromážděných dat jsou přijímána opatření k jednotlivým školám. Dotazníkové šetření na školách ve Zlínském kraji poskytuje důležitý přehled rizikového chování, což napomáhá při tvorbě cílů a záměrů preventivní práce, přesto je pro tyto jevy charakteristická latentnost a míra tolerance společnosti vůči těmto jevům. Dané opatření naplnilo stanovený cíl a osvědčilo se jako velmi potřebné. Pro období nového DZ ZK bude stanoveno znovu.

Příloha 2. – Tabulky a grafy

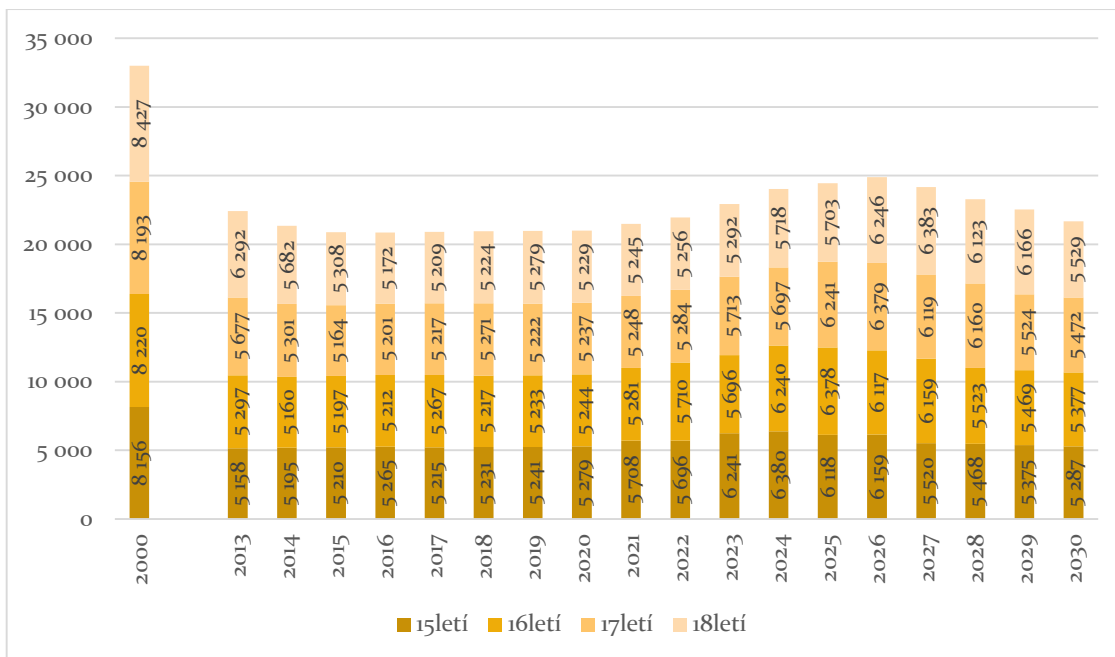
Graf P 1 - Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 3-5 let (2000 a 2013 skutečné počty, 2014 až 2030 z Projekce ČSÚ)
Zdroj: ČSÚ

Graf P 2 - Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 6-14 let (2000 a 2013 skutečné počty, 2014 až 2020 z Projekce ČSÚ)
Zdroj: ČSÚ

Graf P 3 - Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 15-18 let (2000 a 2013 skutečné počty, 2014 až 2020 z Projekce ČSÚ)
Zdroj: ČSÚ

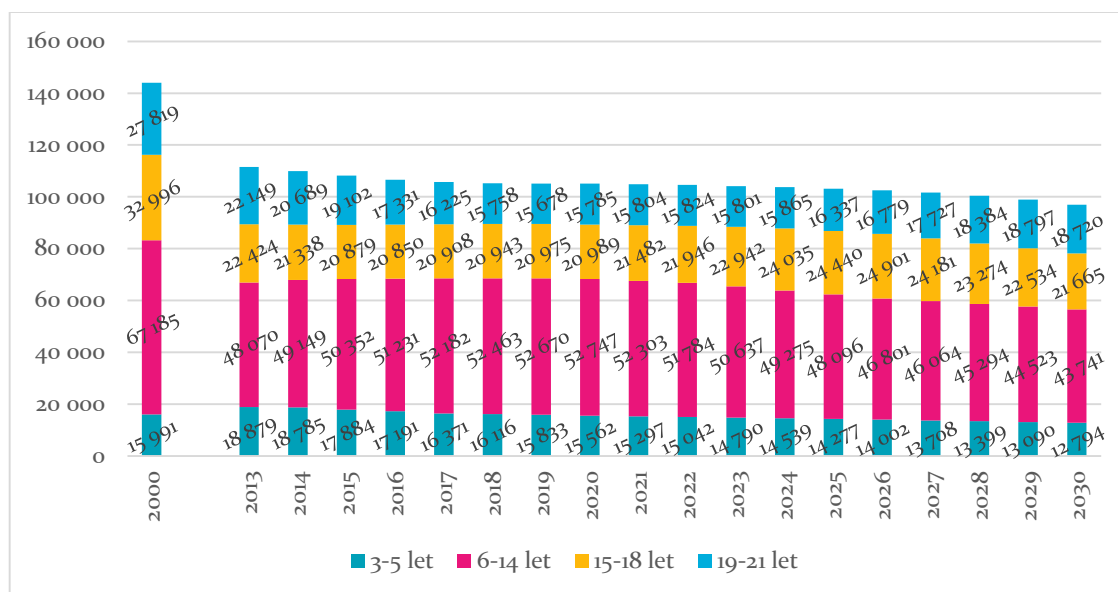

Graf P 4 - Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 19-21 let (2000 a 2013 skutečné počty, 2014 až 2020 z Projekce ČSÚ)
Zdroj: ČSÚ

Graf P 5 - Vývoj počtu osob v celkovém školním kontingentu ve věkových segmentech 3-5 let, 6-14 let, 15-18 let a 19-21 let (2000 a 2013 skutečné počty, 2014 až 2020 z Projekce ČSÚ)

Zdroj: ČSÚ

Tabulka P 4 - Přehled lycejních oborů s celkovými počty žáků ve školních letech 2006-2007 až 2014-2015

Školní rok	Technické lyceum	Ekonomické lyceum	Pedagogické lyceum	Zdravotnické lyceum	Přírodovědné lyceum	Celkem
2006 - 2007	Počet škol*	6	3	0	2	13
	Počet žáků	732	386	0	121	1 326
2007 - 2008	Počet škol*	6	4	1	2	16
	Počet žáků	784	477	36	172	1 633
2008 - 2009	Počet škol*	6	5	1	2	17
	Počet žáků	778	597	54	226	1 888
2009 - 2010	Počet škol*	6	5	1	2	17
	Počet žáků	759	634	87	228	1 960
2010 - 2011	Počet škol*	6	5	1	2	17
	Počet žáků	646	616	123	229	1 852
2011 - 2012	Počet škol*	6	5	1	2	17
	Počet žáků	521	520	134	230	1 599
2012 - 2013	Počet škol*	6	5	1	2	17
	Počet žáků	349	308	139	172	1 090
2013 - 2014	Počet škol*	6	5	1	2	16
	Počet žáků	228	155	136	116	709
2014 - 2015	Počet škol*	4	4	1	2	13
	Počet žáků	156	49	126	57	429

* Počet škol není součtem; na některých školách je vyučováno více typů lyceí.

Z tabulky je zřejmé, že od školního roku 2006-2007 došlo k výraznému poklesu žáků v lycejních oborech, a to z 1326 žáků na 425 žáků (ve školním roce 2014-2015). Celkový pokles ve sledovaném období činí 68 %. Tento výrazný pokles lze přisoudit jak demografickému vývoji, tak i skutečnosti, že u všech škol zřizovaných Zlínským krajem došlo k redukci právě lycejních oborů.

Tabulka P 5 - Počet všech žáků a studujících v hlavních skupinách oborů vzdělání a v jednotlivých druzích škol ve Zlínském kraji ve školním roce 2015-2016

Hlavní skupiny oborů vzdělání	Školy – skupiny oborů vzdělání								Celkem
	VOŠ	Gym-názia	Střední školy				OU a PrŠ		
	N	K	M	Lo	L5	H	E	C	
Dosažené vzdělání									
16 - Ekologie a ochrana životního prostředí			83						83
18 - Informatické obory			666						666
23 - Strojírenství a strojírenská výroba			846	886	61	1 216	51		3 060
26 - Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	31		329	375	56	477	14		1 282
28 - Technická chemie a chemie silikátů			125	23	10	89			247
29 - Potravinářství a potravinářská chemie	62		77			324	36		499
31 - Textilní výroba a oděvnictví						17			17
32 - Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů			48						48
33 - Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů			27		16	130	28		201
34 - Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie				178		54	14		246
36 - Stavebnictví, geodézie a kartografie			708		36	413	62		1 219
39 - Speciální a interdisciplinární obory				95		52			147
41 - Zemědělství a lesnictví			178			354	89		621
43 - Veterinářství a veterinární prevence			356						356
53 - Zdravotnictví	301		731			67			1 099
63 - Ekonomika a administrativa	103		1 971						2 074
64 - Podnikání v oborech odvětví					767				767
65 - Gastronomie, hotelnictví a turismus	36		588	190	55	775	81		1 725
66 - Obchod				144		68	64		276
68 - Právo, právní a veřejnosprávní činnost	329		664						993
69 - Osobní a provozní služby				159	25	357			541
72 - Publicistika, knihovnictví a informatika			33						33
75 - Pedagogika, učitelství a sociální péče	129		747				43		919
78 - Obecně odborná příprava			229						229
79 - Obecná příprava									
z toho 79 - Gymnázium 4leté		3 767							3 767
z toho 79 - Gymnázium 6leté		444							444
z toho 79 - Gymnázium 8leté		2 873							2 873
82 - Umění a užité umění	173		536	157		13			879
Praktická škola jednoletá								12	12
Praktická škola dvouletá								26	26
Celkem	1 030	7 084	8 942	2 207	1 026	4 406	482	61	25 238

Tabulka P 6 - Optimalizace školských příspěvkových organizací zřizovaných Zlínským krajem 1. 1. 2012 – 1. 1. 2016

Účinnost	Změna
1. 1. 2012	Střední odborná škola Slavičín s Gymnáziem Jana Pivečky Slavičín (pod novým názvem Gymnázium Jana Pivečky a Střední odborná škola Slavičín)
1. 1. 2012	Střední odborná škola Holešov se Střední školou nábytkářskou a obchodní Bystřice pod Hostýnem
1. 1. 2012	Střední odborná škola technická Uherské Hradiště se Střední odbornou školou a Gymnáziem Staré Město
1. 7. 2013	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Vsetín s Masarykovým gymnáziem a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky Vsetín (pod novým názvem Masarykovo gymnázium, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Vsetín)
1. 9. 2013	Střední průmyslová škola Otrokovice se Střední odbornou školou Otrokovice (pod novým názvem Střední průmyslová škola Otrokovice)
1. 1. 2016	Zrušení Plavecké školy Zlín, jako zřizované organizace Zlínského kraje k 31. 12. 2015. Její činnost bezprostředně převzala nová organizace Plavecká škola Zlín, příspěvková organizace zřizovaná Statutárním městem Zlín.

VYSVĚTLIVKY K TEXTU V NÁVAZNOSTI NA KÓDOVÉ OZNAČENÍ KATEGORIÍ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ PODLE KKOV (KMENOVÉ KLASIFIKACE OBORŮ VZDĚLÁNÍ) NA STUPNĚ DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ PODLE ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání

- C základní vzdělání – jednoletá a dvouletá praktická škola
- D nižší střední vzdělání – nižší střední vzdělání, tříletá příprava v praktické škole

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s výučním listem

- E nižší střední odborné vzdělání – nižší střední odborné vzdělání (vzdělávací programy učilišť, odborných učilišť)
- H střední odborné vzdělání s výučním listem – střední odborné vzdělání dosažené absolvováním nematuritních vzdělávacích programů poskytujících výuční list, s výjimkou programů uvedených v bodě E
- J střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu – střední nebo střední odborné vzdělání dosažené absolvováním středoškolských nematuritních vzdělávacích programů neposkytujících výuční list

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

- K úplné střední všeobecné vzdělání – úplné střední všeobecné vzdělání
- L úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním studijních programů SOU ukončených maturitou a vzdělávacích programů SOU i SOŠ pro absolventy tříletých učebních oborů ukončených maturitou (včetně L5xx – nástavbové studium)
- M úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení) – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů ukončených maturitou, s výjimkou programů uvedených v bodě L

Stupeň dosaženého vzdělání: vyšší odborné vzdělání

- N vyšší odborné vzdělání – vyšší vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů vyšších odborných škol

Stupeň dosaženého vzdělání: vyšší odborné vzdělání v konzervatoři

- P vyšší odborné vzdělání v konzervatoři – vyšší vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů konzervatoří a tanečních konzervatoří